

Europeiska unionens officiella tidning

C 172

femtioförsta årgången

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

5 juli 2008

<u>Informationsnummer</u>	Innehållsförteckning	Sida
III	<i>Förberedande rättsakter</i>	
	REGIONKOMMITTÉN	
	74:a plenarsessionen 9-10 april 2008	
2008/C 172/01	Initiativyttrande från Regionkommittén om "Reformen av EU:s budget – Att förändra Europa"	1
2008/C 172/02	Yttrande från Regionkommittén om "En strategi för de yttersta randområdena: Uppnådda resultat och framtidsutsikter"	7
2008/C 172/03	Yttrande från Regionkommittén om "E-integration"	12
2008/C 172/04	Yttrande från Regionkommittén om "Grönbok om stadstransporter"	17
2008/C 172/05	Yttrande från Regionkommittén om "Det framtida gemensamma europeiska asylsystemet"	24
2008/C 172/06	Yttrande från Regionkommittén om "En europeisk hamnpolitik"	29
2008/C 172/07	Yttrande från Regionkommittén om "En integrerad havspolitik för Europeiska unionen"	34
2008/C 172/08	Yttrande från Regionkommittén om "Vitbok – Tillsammans för hälsa: Strategi för eu: 2008–2013"	41
2008/C 172/09	Yttrande från Regionkommittén om "Utvidgningsstrategi och huvudfrågor 2007–2008 – Kandidatländerna"	45
2008/C 172/10	Yttrande från Regionkommittén om "Problemet med vattenbrist och torra i Europeiska unionen"	49

Pris:
18 EUR

(Fortsättning på nästa sida.)

<u>Informationsnummer</u>	Innehållsförteckning (fortsättning)	Sida
2008/C 172/11	Yttrande från Regionkommittén om "De europeiska marknaderna för elektricitet och gas: Tredje lagstiftningspaketet"	55
2008/C 172/12	Yttrande från Regionkommittén om "Utvidgningsstrategi och huvudfrågor 2007–2008 – Potentiella kandidatländer"	60
2008/C 172/13	Yttrande från Regionkommittén om "Unga människors fulla deltagande i samhället"	65

III

(Förberedande rättsakter)

REGIONKOMMITTÉN

74:a PLENARSESSIONEN 9-10 APRIL 2008

Initiativyttrande från Regionkommittén om ”Reformen av EU:s budget – Att förändra Europa”

(2008/C 172/01)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDUNKT

- Det är mycket viktigt att bibehålla en stark politisk och ekonomisk ram med tillräckliga resurser på medellång till lång sikt, så att en kollektiv vilja kan komma till uttryck genom den gemensamma politiken.
- Regionkommittén anser att gemenskapens framtida budget bör utformas utgående från EU:s befogenheter, som fastställs i Lissabonfördraget, samt subsidiaritetsprincipen och bör återspegla den utökade mångfalden i fördragets rättsliga grund. Vi förkastar tanken på konkurrens mellan den befintliga politiken och de nya europeiska åtgärdsområden eller den nya politik som blir nödvändig på grund av de nya globala utmaningarna.
- Man bör betrakta gemenskapsbudgetens utveckling mot bakgrund av en pågående integrationsprocess som bygger på gemenskapsåtgärder med experimentell karaktär och ta tydligt avstånd från den nuvarande tendensen att bara se till EU-budgetens storlek.
- Målsättningen att utforska alla möjligheter i fråga om flernivåstyre bör vara central i strategin för reformen av gemenskapsbudgeten. Man kan erinra om att utformningen, planeringen, samfinansieringen och genomförandet av EU-politiken har mycket att vinna på de regionala och lokala myndigheternas medverkan.
- Det är synnerligen oroväckande att en eventuell åternationalisering av EU:s finansiella politik skulle kunna leda till otillräckliga och ineffektiva åtgärder som inte skulle överensstämma med varandra på EU-nivå eller att man gick miste om den hävstångseffekt som gemenskapens finansiella åtgärder ger.
- En stabil flerårig finansieringsram som sträcker sig över mer än fem år är en grundförutsättning för att man ska kunna garantera att EU:s insatser blir effektiva. Regionkommittén föreslår därför att programperioden förlängs till tio år men att de totala beloppen bara anslås för de fem första åren och att man avsätter belopp från en reserv, till exempel 25 %, till nya behov efter en genomgripande halvtidsöversyn. Denna lösning skulle också säkerställa en överensstämmelse med EU-parlamentets mandatperiod.
- Gemenskapsbudgetens nya finansieringssystem bör grunda sig på öppenhet och på egna medel som garanterar rättvisa, solidaritet, stabilitet, synlighet, klarhet, exakthet och enkelhet och innehålla så få undantag som möjligt.

Föredragande: Michel DELEBARRE – Borgmästare i Dunkerque (FR–PSE)

Luc VAN DEN BRANDE – Ledamot av det flamländska regionparlamentet (BE–PPE)

Referensdokument

SEK(2007) 1188 slutlig – Kommissionens meddelande ”Reformen av EU:s budget – Att förändra Europa – Dokument för offentligt samråd inför översynen av budgeten 2008/2009” (ej officiell titel)

Politiska rekommendationer

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Reformen av EU:s budget – Att förändra Europa

1. Om européernas förväntningar ska kunna infrias på ett ambitiöst sätt, måste reformen av EU:s budget i första hand stärka den demokrati- och förtroendepakt som binder medborgarna till unionen, och därigenom förnya partnerskapet mellan de institutioner som är politiskt ansvariga på olika nivåer.

2. EU strävar efter att utgöra en förebild i världen i fråga om välstånd och sammanhållning, och dess politiska projekt för Europa går hand i hand med bevarandet av identiteter och främjandet av deltagande och demokrati på lokal och regional nivå.

3. Regionkommittén är övertygad om att Europeiska unionens mervärde manifesteras i den fred, det skydd och den stabilitet som unionen ger sina medborgare, liksom i de möjligheter som EU ger européerna att till fullo utveckla sin individuella potential över nationsgränserna och på europeisk nivå, i skapandet av en europeisk medvetenhet och en solidaritet mellan människor av olika nationaliteter och kulturer genom främjandet av ekonomisk, social och territoriell sammanhållning och genom inrättandet av ett område som ger EU-medborgarna möjlighet till handelsutbyte på inre marknaden samt gemensamma metoder för att möta 2000-talets utmaningar.

4. Utmaningen i budgetreformen består just i att vidareutveckla denna ekonomiska och sociala modell utan att montera ner dess grund, och i att dra nytta av Europas geografiska rikedom och mångfald, särskilt den kulturella, på ett sätt som gynnar sammanhållningen.

5. Det är mycket viktigt att bibehålla en stark politisk och ekonomisk ram med tillräckliga resurser på medellång till lång sikt, så att en kollektiv vilja att genomföra uppställda mål kan komma till uttryck genom den gemensamma politiken.

6. ReK erinrar om hela värdet av gemenskapsbudgeten, som genom att grunda sig på principerna om solidaritet, en stabil flerårig finansieringsram och villkor knutna till förmånerna, är en viktig förutsättning för att EU:s åtgärder ska bli effektiva och geografiskt och tidsmässigt kontinuerliga.

7. Kommittén är övertygad om att EU:s fleråriga finansieringsram garanterar kontinuiteten i de övergripande riktlinjerna

för EU-politiken och skapar säkerhet för de lokala investeringarna.

8. ReK upprepar därför sitt stöd till det nya fördraget, som innebär ett steg framåt i den europeiska integrationsprocessen, genom förstärkning, uppdatering och omdefiniering av den politik som redan står i centrum för det europeiska projektet och genom att andra politikområden kommer att ingå i gemenskapspolitiken.

9. Regionkommittén anser att gemenskapens framtida budget bör utformas utgående från EU:s befogenheter, som fastställs i Lissabonfördraget, samt subsidiaritetsprincipen och bör när det är nödvändigt återspegla den utökade mångfalden i fördragets rättsliga grund. Vi förkastar tanken på konkurrens mellan den befintliga politiken, vars mål fortfarande är relevanta, och de nya europeiska åtgärdsområden eller den nya politik som blir nödvändig på grund av de nya globala utmaningarna.

10. Budgetens utveckling bör även betraktas mot bakgrund av en pågående integrationsprocess, med utgångspunkt i genomförandet av insatser som främjar den sociala, ekonomiska och territoriella sammanhållningen.

11. Det är därför önskvärt att den framtida gemenskapsbudgeten kan innefatta gemenskapsåtgärder som har experimentell karaktär.

12. Det är nödvändigt att anta en helhetsstrategi för åtgärderna och de offentliga finanserna, mot bakgrund av budgetbegränsningar på såväl europeisk och nationell som regional och lokal nivå. Man bör inbegripa andra finansieringsformer än enbart stöd, även beskattning, och ta hänsyn till de åtgärder som genomförs av andra finansiella aktörer, t.ex. Europeiska investeringsbanken.

13. Kommittén anser att syftet med reformen av gemenskapsbudgeten står klart: att ge Europeiska unionen finansiella verktyg som är i nivå med de politiska, ekonomiska, sociala och territoriella uppgifter och perspektiv som har överförts till unionen genom fördragen, och ett enkelt och öppet system som ger medborgarna en tydlig bild av det europeiska mervärdet.

14. Europa bör ta tillfället i akt och bli en mer sammanhållen politisk enhet som dess medborgare är stolta över att tillhöra och som kan ge dem framtidstro och självtillit i förbindelserna med resten av världen.

De regionala och lokala myndigheterna bidrar till att förändra Europa på fältet

15. Kommittén betonar att det nya fördraget innebär ett stort steg framåt för det europeiska flernivåstyret, med en utökning av subsidiaritetsprincipen till lokal och regional nivå och införlivandet av sammanhållningens territoriella dimension. Detta perspektiv stärker banden mellan EU och dess medborgare och möjliggör framsteg med respekt för identitet och mångfald.

16. Kommittén framhåller att partnerskapet mellan EU-institutionerna, medlemsstaterna och de regionala och lokala myndigheterna faktiskt utgör en lämpligare styresmodell för vår tid, när möjligheterna och utmaningarna oftast uppstår på lokal och regional nivå samtidigt som följdverkningarna får en vidare spridning.

17. Man kan erinra om att utformningen, planeringen, samfinansieringen och genomförandet av EU-politiken har mycket att vinna på de regionala och lokala myndigheternas medverkan och framför allt deras transnationella, mellaninstitutionella och sektorsövergripande erfarenheter.

18. Kommittén efterlyser därför en trovärdig gemenskapsbudget som gör det möjligt att anpassa de stora europeiska målen till behoven på lokal nivå.

19. Därför vill vi fästa uppmärksamheten på det faktum att de regionala och lokala myndigheterna har fått allt fler befogenheter eller viktiga uppgifter för att agera på de områden som mest berörs av Europas stora utmaningar, i linje med den allmänna decentraliseringstendens som råder i flera av medlemsstaterna.

20. De lokala och regionala myndigheterna har också blivit offentliga finansiella aktörer av högsta rang, som kan påverkas avsevärt av gemenskapsbudgeten genom en hävstångseffekt både i kvantitativt och kvalitativt hänseende. Redan 2004 ansvarade de för mer än 60 % av det utvidgade EU:s totala offentliga investeringar.

21. Kommittén instämmer i kommissionens konstaterande i fjärde rapporten om ekonomisk och social sammanhållning, nämligen att ansvaret för offentliga investeringar i ett stort antal medlemsstater tillfaller de lokala och regionala myndigheterna i lika hög grad som centralregeringen. Dessa myndigheter har också behörighet för investeringar på områdena utbildning, bostäder, forskning och utveckling, transporter, infrastruktur som används kollektivt samt miljöskydd. Denna tendens har stärkts under det senaste årtiondet.

22. Man kan konstatera att de regionala och lokala myndigheterna kan tillgodose behovet av ett integrerat och flexibelt genomförande av EU-politiken genom att omsätta de stora europeiska riktlinjerna i konkreta åtgärder, i samarbete med europeiska och nationella institutioner.

23. Det är ofta de lokala och regionala myndigheternas uppgift att skapa överensstämmelse mellan de olika politikområdena på nationell och europeisk nivå, genom att kombinera de olika typerna av politik på regional nivå och stadsnivå.

24. Det är nödvändigt att uppnå målet social, ekonomisk och territoriell sammanhållning genom att avsätta de medel som krävs och utgå från de principer om solidaritet, integration, flernivåstyre och territoriellt samarbete som redan genomförts i Europa samt genom att dra nytta av erfarenheterna av ett utökat institutionellt partnerskap.

25. Det nya mål i fördraget som rör territoriell sammanhållning ger ytterligare en impuls till att utforma och genomföra all gemensam politik med en territoriell utgångspunkt. Dels drivs vi till att utnyttja mångfalden i våra regioner, dels till att söka lösningar för att minska de skillnader som förekommer på olika styresnivåer inom EU.

26. Målsättningen att utforska alla möjligheter i fråga om flernivåstyre och insatser från de regionala och lokala myndigheterna i all deras mångfald bör vara central i strategin för reformen av gemenskapsbudgeten.

Gemenskapsbudgetens hävstångseffekt

27. ReK anser att Europeiska unionen – i sin egenskap av utvidgad och i framtiden allt större gemenskap och viktig aktör på världsscenen – för närvarande genomgår en period av djupgående socioekonomiska förändringar och även måste anta stora miljörelaterade, energirelaterade, demografiska, tekniska och säkerhetsrelaterade utmaningar.

28. Kommittén konstaterar att medlemsstaterna var och en för sig inte alltid kan klara av dessa förändringar och utmaningar på ett lämpligt sätt.

29. På de flesta områden har den öppna samordningsmetoden ännu inte visat att den kan komma till rätta med dessa brister, inte ens som ett komplement.

30. Kommittén erinrar om att den gemensamma politiken och "gemenskapsmetoden" är ett effektivt sätt att driva igenom en kollektiv politisk vilja.

31. Det är synnerligen oroväckande att en eventuell – fullständig eller delvis – åternationalisering av EU:s finansiella politik skulle kunna leda till otillräckliga och ineffektiva åtgärder som inte skulle överensstämma med varandra på EU-nivå, eller till att kopplingen mellan globala förändringar och en fragmenterad utveckling på fältet försenas.

32. En åternationalisering av gemenskapspolitiken skulle innebära att man gick miste om den hävstångseffekt som EU:s finansiella åtgärder ger genom att fler dubbla de positiva effekterna av konkreta finansieringsåtgärder.

33. Slutligen skulle en åternationalisering försvåra en konsekvent och långsiktigt hållbar utveckling av de gränsöverskridande insatserna.

34. Hävstångseffekten av EU:s finansiella åtgärder sträcker sig längre än att öka finansieringen, som traditionellt kommer från offentliga samfinansieringssystem. Ur ett operationellt och finansiellt perspektiv visar sig hävstångseffekten även genom att offentlig-privata partnerskap underlättas.

35. Kommittén framhåller också att gemenskapsfinansieringen understöder den strategiska inriktningen av annan offentlig investeringspolitik som genomförs lokalt inom EU. Den bidrar till att avsevärt förbättra de offentliga myndigheternas och privata aktörernas planerings- och förvaltningskapacitet, och den är en viktig faktor i gemenskapens integrationsprocess och dess synlighet för medborgarna.

36. Kommittén förespråkar en utvärdering av mervärdet som noga beaktar de olika styresnivåerna: europeisk, nationell, regional och lokal.

37. Kommittén noterar att mervärdet i unionens ekonomiska insatser också kan hänföras till åtgärder som inte nödvändigtvis är relevanta eller prioriterade på nationell eller regional nivå, som till exempel gränsöverskridande samarbete.

38. ReK menar att mervärdet är nära kopplat till tillämpningen av additionalitetsprincipen, vilket innebär att gemenskapsåtgärder aldrig får fungera som förevändning för att inte vidta åtgärder på nationell nivå. Sammanhållningspolitiken är ett exempel på detta.

39. Regionkommittén anser slutligen att man bör beakta det totala stimulansvärdet i en åtgärd som finansieras av gemenskapen och som – genom att stimulera de länder eller regioner som släpar efter mest att komma ikapp och modernisera – skapar fördelar för hela det europeiska socioekonomiska systemet.

En budget som återspeglar Europas värderingar, möter de stora utmaningarna och säkerställer territoriell sammanhållning

40. Regionkommittén konstaterar att Europa måste ta itu med stora utmaningar, till exempel att säkerställa sammanhållning och konkurrenskraft genom innovation, att förbättra kvaliteten och standarden på arbetskraften och sysselsättningen, att ta itu med klimatförändringarna, moderniseringen av vår energimodell, den demografiska obalansen och migrationstrycket samt säkerheten i världen och på den europeiska kontinenten.

41. Kommittén vill emellertid understryka att EU:s uppdrag inte endast kan bestå i att klara av nya utmaningar – unionen måste fortsätta att arbeta mot sitt integrationsmål.

42. ReK anser det vara av central betydelse att unionen fullbordar den inre marknaden med hänsyn till kraven på hållbar

utveckling, rättvisa och social integration, genom att dra fördel av hela Europas rikedomar och kulturella mångfald.

43. För att unionen ska kunna främja sina värderingar och uppnå sina politiska mål vill ReK att EU ska arbeta för en demokratisk fördjupning av unionens politiska liv genom att främja utvecklingen av det lokala och regionala självstyret samt det civila samhället.

44. ReK menar att de nya utmaningarna som helhet kräver att EU klarar av att dels möta globaliseringen, dels säkerställa territoriell sammanhållning inom unionen och vid dess gränser.

45. Kommittén anser att Europas lokala och regionala myndigheter inte bara måste ta itu med de socioekonomiska skillnaderna utan också med andra liknande utmaningar, med beaktande av de olika uttryck de tar sig i olika regioner.

46. Kommittén menar att de regionala och lokala myndigheterna i denna process, som bör äga rum inom ramen för ett system med flernivåstyre, också bör få tillfälle att dra nytta av sina hittills outnyttjade möjligheter.

47. Enligt Regionkommittén bör EU:s budget kunna säkerställa följande:

a. Att de minst utvecklade europeiska regionerna, och särskilda territoriella områden med permanenta geografiska handikapp kan befästa sitt konvergensarbete, bl.a. genom att förbättra sin konkurrenskraft, och därmed säkerställa en mer balanserad ekonomisk, social och territoriell utveckling för hela EU.

b. Att det för regioner som inte längre har rätt till stöd måste finnas anpassade och lämpliga övergångsbestämmelser så att de framgångar som uppnåtts med hjälp av den europeiska sammanhållningspolitiken inte äventyras. I detta sammanhang bör de berörda länderna och regionerna behandlas lika i hela Europa oavsett i vilken medlemsstat de befinner sig.

c. Att sådana regioner som redan i dag lämnar ett viktigt bidrag till EU:s konkurrenskraft i en globaliserad värld prioriteras när det gäller kompetensutveckling, särskilt på innovationsområdet.

d. Att en europeisk politik för hållbar regional tillväxt och konkurrenskraft där alla EU:s regioner deltar prioriteras. Med stöd av en sådan politik kan alla regioner och lokala myndigheter finna sin strategiska inriktning och erhålla tillräckliga ekonomiska medel för att investera på det innovativa sätt som krävs för att främja anpassningen till de strukturella förändringarna i ekonomin, samhället och tekniken, samt att dra nytta av de specifika lokala förutsättningarna och möjligheterna i ett globalt sammanhang, särskilt de små och medelstora företagen som utgör ryggraden i den europeiska ekonomin.

- e. Att en solidarisk politik kan fastställas i syfte att säkerställa alla medborgares lika möjligheter att få tillgång till infrastruktur, utbildning och yrkeskvalifikationer, samt att säkerställa att alla våra talanger kan dra nytta av alla de möjligheter som den mest avancerade forskningen erbjuder. De lokala, regionala, nationella och europeiska myndigheterna måste verka med förenade krafter för att underlätta möten ute på fältet mellan den akademiska världen, forskarsamfundet och näringslivet, samt stimulera arbete i nätverk mellan dessa på europeisk och global nivå.
- f. Att den fria rörlighet som ligger till grund för det europeiska integrationsprojektet får ny fart tack vare ökade investeringar i de transeuropeiska transportnäten. Politiken ska understödja hållbara transporter, sammankoppling mellan olika transportsystem och inte minst ett sammanbundet transeuropeiskt järnvägsnät som minimerar koldioxidutsläppen samtidigt som transporttiderna och kostnaderna för både passagerare och gods minskar. Utveckling av hållbara sjötransporter behöver även främjas.
- g. Att alla de europeiska regionerna står lika väl rustade för att möta klimatförändringarna genom att se till att de har möjligheter att förebygga orsakerna och anpassa sig till konsekvenserna, i synnerhet i fråga om de människor och ekonomiska aktörer som berörs mest. Det är nödvändigt att investera i modeller för hållbar utveckling som tar stor hänsyn till lokala möjligheter och begränsningar.
- h. Att Europeiska unionen har en gemensam energipolitik grundad på solidaritet mellan medlemsstaterna, försörjningstrygghet, långsiktig hållbarhet vad avser energiproduktion, transporter och konsumtion och respekterar medlemsstaternas frihet vad gäller val av energikällor, eftersom den lokala och regionala nivån har de bästa möjligheterna att säkerställa innovation och spridning av ändrade konsumtionsmönster.
- i. Att hanteringen av migrationsströmmarna tas upp på EU-nivå och att man då drar nytta av de bästa lösningar som redan prövats på lokal och regional nivå. De som dagligen ställs inför akuta situationer ute på fältet måste kunna räkna med solidaritet och samarbete på EU-nivå.
- j. Att de regionala och lokala myndigheterna får ett erkännande för den centrala roll de spelar i genomförandet av åtgärder för anpassning till befolkningsutvecklingen.
- k. Att Europa kan räkna med ett modernt, konkurrenskraftigt, diversifierat och hållbart jordbruk som säkerställer europeisk livsmedelssäkerhet och matpreferens och som upprätthåller sin närvaro på världsmarknaden, utan att lämna tanken på gemenskapsföreträde. Jordbruket måste få nödvändigt stöd så att det kan bidra till att öka vår livskvalitet, bevara den för kommande generationer och medverka i kampen mot den globala uppvärmningen samt arbeta för att bevara vår miljö, den biologiska mångfalden och våra landskap.
- l. Att EU kan fortsätta att föra sin grannskapspolitik och genomföra projekt tillsammans med mer avlägsna partner. Unionens yttre förbindelser måste kunna dra ökad nytta av

gränsöverskridande och decentraliserat samarbete mellan regionala och lokala myndigheter. Man måste lägga stor vikt vid det gränsöverskridande samarbetet med hänsyn till dess betydelse som ett medel för att bevara freden, fastställa gemensamma mål och värderingar och främja den territoriella sammanhållningen.

En budget som präglas av flexibilitet, effektivitet och öppenhet

48. Enligt Regionkommitténs åsikt skulle EU genom Lissabonfördraget kunna få en effektivare beslutsmekanism när det gäller att fastställa budgetens struktur.

49. En stabil flerårig finansieringsram som sträcker sig över mer än fem år är en grundförutsättning för att man ska kunna garantera att EU:s insatser blir effektiva och för att aktörerna ska kunna planera sina investeringar långsiktigt och genomföra regionala utvecklingsprojekt.

50. Regionkommittén föreslår därför att programperioden för den fleråriga finansieringsramen förlängs till tio år, men att inte alla anslag fördelas i inledningen. Ett sätt att gå tillväga skulle kunna vara att dela upp denna period i två, och se till att dessa perioder överensstämmer med valen till EU-parlamentet: De totala beloppen anslås bara för de fem första åren, därefter genomförs en halvtidsöversyn innan man avsätter belopp från en reserv, till exempel 25 %, till nya behov så att man kan inleda nya initiativ eller stärka de politikområden som behöver det.

51. ReK anser att flexibilitet erbjuder intressanta framtidsutsikter när det gäller att maximera genomslagskraften av gemenskapens utgifter. Den medför fördelar när det gäller förmågan till anpassning till eventuella förändringar i omgivningen, men innebär också risker för ett Europa med olika hastigheter om inte ramen är stabil.

52. Kommittén anser att olika mekanismer för bättre målinriktning, t.ex. de som provas inom ramen för sammanhållningspolitiken 2007–2013, kan underlätta bättre samordning mellan de stora politiska målen med användning av olika budgetposter.

53. Kommittén anser att en andel av den kommande gemenskapsbudgeten bör avsättas för försök, och att dessa medel bör vara åtskilda från anslagen för uppföljning av åtgärder av allmän karaktär.

54. ReK förespråkar tydligare kontrollmekanismer och snabba och effektivare påföljder vid behov.

55. Kommittén vill åter understryka behovet av ett konkret genomförande av partnerskapsprincipen, i samband med dels utarbetandet, dels genomförandet av gemenskapsbudgeten.

56. ReK påminner om att kommissionen har inlett och utvecklat idén om trepartsavtal och trepartsöverenskommelser om mål, och upprepar sitt förslag om en översyn av dessa instrument. Med utgångspunkt i erfarenheterna från de försök som kommissionen genomfört i fråga om trepartsöverenskommelser föreslår kommittén att man inrättar europeiska territoriella pakter.

57. Något reellt partnerskap kan emellertid inte existera om inte var och en av de avtalslutande parterna bidrar ekonomiskt. Regionkommittén föreslår att diskussionen om finansieringen av de europeiska territoriella pakterna bör inriktas på möjliga samverkans effekter (och det mervärde som dessa skulle kunna ge upphov till) mellan å ena sidan befintliga poster i EU-budgeten inom berörda områden och strukturfonderna och å andra sidan tillgängliga budgetposter på lokal, regional och nationell nivå. Detta bör ske utan att man inrättar ytterligare ett finansieringsinstrument för europeisk regionalpolitik, och utan att begära ytterligare ekonomiska medel.

58. Kommittén anser att man genom EU-budgeten bör sträva efter ökad öppenhet genom att stärka partnerskapet på fältet och öka kommunikationsinsatserna på lokal och regional nivå samt EU-nivå.

Ett nytt finansieringssystem för gemenskapsbudgeten

59. Regionkommittén delar visionen att Europa bör se tillräckligt långsiktigt på inriktningen av de politiska åtgärderna och ekonomiska resurserna, inklusive perioden 2020–2030.

60. Regionkommittén vill påpeka att det överenskomna taket för de egna medlen för närvarande har fastställts till 1,24 % av unionens bruttonationalinkomst.

61. ReK konstaterar att EU:s budget

- a. har tenderat att minska under hela den förra programperioden och den nuvarande,
- b. i slutet av programperioden 2007–2013 med tanke på minskningen tycks hamna under 1 % av unionens bruttonationalinkomst.

62. Kommittén beklagar att skillnaden mellan de medel som faktiskt ställs till budgetens förfogande och det överenskomna taket för de egna medlen fortsätter att öka.

63. ReK vill rikta uppmärksamheten på att beräkningar som grundar sig på principen om "rättvist återflöde" successivt har

låst medlemsstaterna i tänkesätt som ligger långt från det europeiska idealet och medborgarnas intressen.

64. Regionkommittén förkastar ytterligare steg i denna riktning i egenskap av språkrör för företrädarna för de lokala och regionala myndigheterna, som är de viktigaste drivkrafterna i produktionen av välbefinnande på nationell nivå och som i många fall också är institutionella aktörer som är direkt involverade i utformningen av skattesystemen på nationell nivå.

65. Regionkommittén anser att det har blivit absolut nödvändigt att göra ett kvalitativt språng i finansieringssystemet för gemenskapsbudgeten så att de berörda institutionerna kan arbeta med en gemensam budgetvision.

66. Gemenskapsbudgetens nya finansieringssystem bör grunda sig på öppenhet och på egna medel som garanterar rättvisa, solidaritet, stabilitet, synlighet, klarhet, exakthet och enkelhet.

67. Kommittén uppmanar de institutioner som har befogenheter på budgetområdet att utarbeta och tillämpa en ny finansieringsmodell med så få undantag som möjligt och som svarar mot viljan att uppnå målen om att främja den ekonomiska och sociala modellen.

68. ReK avser att fortsätta att delta aktivt i samtalet och debatten inom EU om budgetreformen, bland annat i samband med granskningen av kommissionens förslag till översyn.

69. Reformen av gemenskapsbudgeten och dess finansieringskällor bör åtföljas av en omfattande informationspolicy som präglas av öppenhet, med allmänheten och berörda institutionella och socioekonomiska aktörer som främsta målgrupp. På så vis skulle medborgarna få bättre information om hur deras pengar används, vilket skulle minska avståndet till de institutioner som ansvarar för programförvaltningen och gemenskapens projekt. Kommittén är redo att delta i denna demokratiska satsning tillsammans med de övriga institutionerna.

Bryssel den 9 april 2008

Regionkommitténs
ordförande

Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "En strategi för de yttersta randområdena: Uppnådda resultat och framtidsutsikter"

(2008/C 172/02)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Regionkommittén anser att strategin för de yttersta randområdena fortfarande är mycket aktuell och bör fullföljas, fördjupas och uppdateras.
- De frågor som kommissionen har angett som framtidsutmaningar för både EU och de yttersta randområdena, och som man inleder en debatt om i meddelandet – klimatförändringarna, den demografiska utvecklingen och hanteringen av migrationsströmmar, havspolitik och jordbruket – är mycket viktiga. De prioriteras på EU:s dagordning och internationellt, och får betydande konsekvenser runt om i EU.
- Vi vill emellertid erinra om att gemenskapsstrategin för de yttersta randområdena, som fastställdes av kommissionen i dess meddelande från i maj 2004, baserades på en heltäckande och samlad syn och syftade till att i all EU-politik integrera strategins tre delar: förbättra de interna och externa förbindelserna, öka den lokala ekonomins konkurrenskraft och åstadkomma regional integration inom det geografiska närområdet.
- ReK ber kommissionen att ta hänsyn till de yttersta randområdenas särdrag vid den kommande "hälsokontrollen" av den gemensamma jordbrukspolitik och vid eventuella framtida reformer. Man måste bevara undantagen för de yttersta randområdena när det gäller frikoppling och modulering samt säkerställa tillräckliga budgetanslag för stöd till jordbruket i dessa områden.
- Kommissionen bör omedelbart anta åtgärder för att kompensera de negativa effekterna av att flygtransporterna tas med i handeln om utsläppsrätter i syfte att ta hänsyn till de yttersta randområdenas särskilda situation.

Föredragande: Paulino RIVERO BAUTE: Regionpresident i regionen Kanarieöarna (ES-ALDE)

Referensdokument

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En strategi för de yttersta randområdena: uppnådda resultat och framtidsutsikter

KOM(2007) 507 slutlig

Politiska rekommendationer

1. EU:s sju yttersta randområden – Azorerna, Guadeloupe, Guyana, Kanarieöarna, Madeira, Martinique och Réunion – är fullvärdiga EU-regioner men präglas samtidigt av särskilda förhållanden och skiljer sig från EU:s övriga regioner.

2. Dessa områden utmärks av en rad bestående förhållanden, däribland avlägsen belägenhet, ringa storlek och brist på diversifiering inom produktionsstrukturen, som är orsaken till dessa områdens isolering och sårbarhet, vilket framhålls i artikel 299.2 i EG-fördraget.

3. Detta leder till extrakostnader och särskilda problem för dessa områden när det gäller tillväxt, konvergens och ekonomisk hållbarhet, och hindrar dem att fullt ut dra fördel av inre marknadens dynamik, begränsar invånarnas möjligheter och minskar företagets konkurrenskraft.

4. De yttersta randområdena innebär emellertid en fördel för Europeiska unionen. På grund av sitt geografiska läge kan de bli strategiska plattformar i utvecklingen av den roll som EU vill spela på den globala arenan.

5. Deras särdrag motiverar fullt ut att de särbehandlas vid genomförandet av gemenskapspolitiken i syfte att tillgodose dessa områdens särskilda behov och stärka deras utvecklingspotential.

6. Därför är det lämpligt att stödja de yttersta randområdenas och de berörda nationella myndigheternas tillvägagångssätt när det gäller att konsolidera, berika, fördjupa och uppdatera den övergripande och konsekventa strategin för de yttersta randområdena, med målsättningen att strategin omsätts i en effektiv EU-politik till stöd för dessa randområden.

Regionkommitténs synpunkter

Särbehandlingen av de yttersta randområdena: en övergripande och konsekvent strategi för utvecklingen av de yttersta randområdena: goda resultat men målet är inte nått.

7. Regionkommittén ställer sig positiv till att Europeiska kommissionen redan 1986 beslutade att upprätta en särskild ram för tillämpningen av gemenskräkten och den gemensamma politiken i dessa områden med utgångspunkt i Posei (de särskilda programmen för de yttersta randområdena på grund av deras avlägsna geografiska läge och ökaraktär).

8. Regionkommittén vill framhålla att EG-fördragets artikel 299.2, som avser EU:s yttersta randområden, antogs mot bakgrund av en rad konkreta målsättningar, nämligen följande:

- Bekräfta de yttersta randområdenas särdrag och behovet av att integrera detta synsätt i EU:s samtliga politikområden, framför allt genom att bevara det prioriterade stödet inom ramen för strukturpolitiken för ekonomisk och social sammanhållning.

- Anpassa gemenskapspolitiken till de regionala förhållandena genom att vidta särskilda åtgärder och fastställa särskilda villkor för tillämpningen av fördraget för att dessa regioner ska kunna utvecklas.

- Ta hänsyn till de yttersta randområdenas geografiska särdrag i samband med EU:s förbindelser med de tredjeländer som gränsar till dessa områden.

9. Regionkommittén vill i sammanhanget framhålla att kommittén ställde sig mycket positiv till Europeiska kommissionens rapport av den 14 mars 2000 om tillämpningen av fördragets artikel 299.2. Den var tänkt att utgöra ett "kvalitativt språng framåt" i fråga om gemenskapens tillvägagångssätt med avseende på de yttersta randområdena, och skulle inleda en ny, avgörande etapp i utformningen av en övergripande och konsekvent strategi i syfte att skapa en hållbar utveckling i dessa regioner.

10. I slutsatserna från Europeiska rådet i Sevilla i juni 2002 konstaterades att det fanns behov av att bredda tillämpningen av artikel 299.2 i fördraget och på samtliga politikområden vidta lämpliga åtgärder med hänsyn till de yttersta randområdenas särskilda behov, framför allt i fråga om transporter och reformen av vissa politikområden, i synnerhet regionalpolitiken. Samtidigt lovade kommissionen att lägga fram en rapport om de yttersta randområdena med utgångspunkt i en övergripande och konsekvent strategi som skulle beakta deras särpräglade problem och ge dem medel att lösa dem.

11. Regionkommittén välkomnade även kommissionens meddelande om "Ett starkare partnerskap för de yttersta randområdena", som antogs den 26 maj 2004, och kommissionens rapport "Ett starkare partnerskap för de yttersta randområdena – resultat och framtidsutsikter", som antogs den 6 augusti 2004. I dessa erkänns de yttersta randområdenas särskilda

situation, som motiverar särbehandling inom samtliga politiskområden, även om kommissionens förslag endast delvis – och därför i otillräcklig utsträckning – svarar mot uppdraget från Europeiska rådet i Sevilla och de behov som regionerna och respektive medlemsländer har uttryckt.

12. Regionkommittén ser positivt på kommissionens vilja att presentera en utvärdering av strategin för de yttersta randområdena och framtidsutsikterna för densamma i sitt meddelande "En strategi för de yttersta randområdena: uppnådda resultat och framtidsutsikter" (KOM(2007) 507 slutlig) och i sitt arbetsdokument på samma tema (SEK (2007) 1112).

13. Strategin är fortfarande mycket aktuell, och eftersom den långt ifrån har uppfyllts bör den fullföljas, fördjupas och uppdateras, vilket bekräftas av konsolideringen av artikel 299 i det nyligen antagna Lissabonfördraget.

Mot en långsiktig konsolidering av den övergripande och konsekventa strategin för utveckling i de yttersta randområdena: fördjupning och uppdatering.

14. Vi vill först av allt ge kommissionen en eloge, eftersom den i sitt nya meddelande bekräftar sin medvetenhet om de yttersta randområdena, lyfter fram behovet av att erkänna dessa regioners särställning och åtar sig att även i framtiden fästa särskild uppmärksamhet vid dessa regioner.

15. Kommittén ser positivt på att kommissionen, samtidigt som den erkänner att de yttersta randområdenas särställning måste beaktas inom de olika gemenskapspolitiska områdena, även tillstår att dessa regioner ger ett mervärde och erbjuder EU möjligheter i ett globalt sammanhang.

16. Vi kan konstatera att utvärderingen av åtgärderna för att utveckla strategin 2004 är positiv, och det sätt på vilket de viktigaste politiska åtgärderna för att utveckla de yttersta randområdena har reviderats och omdefinierats är generellt sett tillfredsställande.

17. Regionkommittén vill betona att de handikapp som de yttersta randområdena är befästa med är permanenta och gemensamma för dem alla, oberoende av inkomstnivå. Vi vill också påpeka att problemen i de yttersta randområdena inte bara handlar om inkomster utan om komplexa strukturella förhållanden som på ett genomgripande sätt påverkar invånarna och företagets konkurrenskraft.

18. Vi välkomnar kommissionens vilja att bygga ut alla de centrala punkterna i gemenskapsstrategin för dessa regioner genom att vidta särskilda åtgärder samt dess vilja att uppdatera och vidareutveckla nämnda strategi och anpassa den till framtida globala utmaningar. Vi uppmanar kommissionen att vara konsekvent vid utarbetandet av förslag på dessa områden.

19. De åtgärder som kommissionen föreslår att man ska utveckla på kort sikt för att minska dessa områdens svårillgänglighet och förbättra deras konkurrenskraft är generellt sett

ganska vaga, eller så begränsar man sig till att dra upp riktlinjer för ett effektivare utnyttjande av resurser som redan har tilldelats de yttersta randområdena.

20. De åtgärder som föreslås när det gäller regional integration är konkretare och intressantare, även om de är otillräckliga och bör kompletteras med andra åtgärder som bidrar till att säkerställa att målet om en regional integration av de yttersta randområdena inom deras respektive geografiska områden verkligen uppfylls i praktiken.

21. De yttersta randområdena står inför en dubbel utmaning, nämligen integrationen både på inre marknaden och i det geografiska närområdet. Deras geostrategiska position innebär dessutom stora fördelar för EU och gör dessa regioner till viktiga plattformar från vilka EU kan planera sin yttre verksamhet i dessa delar av världen.

22. Vi ser positivt på att kommissionen har börjat arbeta med den åtgärdsplan för utvidgat grannskap som presenterades i meddelandet från 2004. Det är viktigt med fortsatta insatser, framför allt när det gäller att förbättra samordningen mellan Eruf och EUF, i syfte att se till att målet om regional integration av de yttersta randområdena i deras geografiska områden uppfylls i praktiken.

23. Vi ser även positivt på den information som de yttersta randområdena har fått från kommissionen som ett led i förberedelserna inför EU:s avtal om ekonomiskt samarbete med AVS-länderna. I rådande förhandlingsläge innebär emellertid dessa avtal ett omedelbart hot mot de yttersta randområdena, och de möjligheter som de erbjuder är långsiktiga och inte ens säkra.

24. Vi beklagar att kommissionen inte har tagit med konkreta åtgärdsförslag för att uppmuntra små och medelstora företag i de yttersta randområdena att investera externt, såsom man tidigare meddelat, eftersom det skulle bidra till att dessa regioner integreras bättre i sin geografiska omgivning.

25. De frågor som kommissionen har angett som framtidsutmaningar för både EU och de yttersta randområdena, och som man inleder en debatt om i meddelandet – klimatförändringarna, den demografiska utvecklingen och hanteringen av migrationsströmmar, havspolitik och jordbruket – är mycket viktiga. De prioriteras på EU:s dagordning och internationellt, och får betydande konsekvenser runt om i EU.

26. ReK vill framhålla att dessa konsekvenser kan bli ännu större i de yttersta randområdena, som på grund av sina särdrag är särskilt ömtåliga och sårbara.

27. Vi vill emellertid erinra om att gemenskapsstrategin för de yttersta randområdena, som fastställdes av kommissionen i dess meddelande från i maj 2004, baserades på en heltäckande och samlad syn och syftade till att i all EU-politik integrera strategins tre delar: förbättra de interna och externa förbindelserna, öka den lokala ekonomins konkurrenskraft och åstadkomma regional integration inom det geografiska närområdet.

28. Vi välkomnar och ställer oss bakom kommissionens påpekande att gemenskapens arbete i och för dessa områden i allt större utsträckning präglas av en mer övergripande strategi och att det är viktigt att all EU-politik bidrar om dessa regioner ska kunna utvecklas och integreras på inre marknaden.

29. Vi vill framhålla att strategins tre delar fortfarande är både relevanta och aktuella. De utgör fortfarande de centrala riktlinjerna för gemenskapsstrategin för de yttersta randområdena, och utvecklingen av EU-politiken bör ta hänsyn till den rådande konjunkturen och anpassas till denna.

30. Nya utmaningar och prioriteringar på EU:s dagordning och översynen på centrala politikområden som den gemensamma jordbrukspolitiken gör det nödvändigt att utvärdera vilka effekterna kan bli för de tre delarna i EU:s strategi för de yttersta randområdena. Målsättningen bör vara att tillhandahålla en detaljerad analys som skulle göra det möjligt att ta hänsyn till de yttersta randområdenas särskilda förhållanden i den allmänna debatten om hur EU bör tackla dessa utmaningar.

31. ReK betonar att kommissionen måste använda ovan nämnda metod för att bedöma vilka effekter de fyra huvudteman som fastställts kan få för strategins tre delar. Vi beklagar till exempel att kommissionen inte har tagit tillräcklig hänsyn till dessa effekter när det gäller en fråga som flygtransporter, som är så viktig för de yttersta randområdena, och att man inte heller har föreslagit en särbehandling av dessa regioner inom ramen för förslaget till direktiv om att låta flygtransporter ingå i handeln med utsläppsrätter.

32. Vår uppfattning är att de yttersta randområdena kommer med värdefulla bidrag när det gäller de fyra debattfrågor som tidigare nämnts, eftersom det är frågor som är särskilt viktiga för dem på grund av deras speciella villkor.

33. Vi vill erinra om att de yttersta randområdena har en unik maritim dimension som ger EU enastående möjligheter på områden som innovation, forskning, miljö och biologisk mångfald.

34. ReK vill än en gång understryka att den ökande migrationen måste behandlas på ett enhetligt sätt. Den drabbar i synnerhet de yttersta randområdena, eftersom de spelar en aktiv roll som gränsområde inom EU. I sammanhanget vill vi erinra om slutsatserna från konferensen om "Regionernas och städernas roll i hanteringen av migrationsströmmar", som hölls den 30 oktober 2007 i Adeje (Teneriffa, Spanien), och framför allt om behovet av att de nationella och europeiska myndigheterna i större utsträckning deltar i hanteringen av detta fenomen, i fördelningen av de ekonomiska bördorna och vid utvärderingen av effekterna på den ekonomiska och sociala sammanhållningen i de yttersta randområdena.

35. När det gäller migrationsströmmarna är kommittén övertygad om att det är mycket viktigt att stärka dialogen och samarbetet med ursprungs- och transitländerna. Man kan även påminna om att de yttersta randområdenas lokala och regionala myndigheter har en viktig roll för att främja detta samarbete, eftersom de kan agera som samarbetsplattformar för angräns-

sande tredjeländer och använda kommissionens program i detta sammanhang. Kommittén välkomnar framför allt pilotprojektet med gemensam planering av det territoriella samarbetet mellan de yttersta randområdena och angränsande tredjeländer.

36. Kommittén anser att man bör agera mot orsakerna till irreguljär invandring genom att åstadkomma en effektiv politik för laglig invandring, bekämpa den irreguljära ekonomin och behandla orsakerna till invandringsströmmen av minderåriga utan medföljande vuxen genom att främja utbildning och integration i yrkeslivet.

37. Vi håller med kommissionen om att det är nödvändigt att anta de stora utmaningar som den demografiska utvecklingen i mindre och splittrade områden innebär. Vi betonar vikten av att snarast utföra studier där man analyserar hur detta påverkar den fysiska planeringen, arbetsmarknaden, utbildningsbehoven och de offentliga tjänsterna i dessa regioner, och att vid behov föreslå åtgärder.

38. Vi håller vidare med kommissionen om att kampen mot klimatförändringarna och anpassningsåtgärder när det gäller klimatförändringsproblemet är viktiga prioriteringar för de yttersta randområdena med tanke på deras geografiska läge och sårbarhet. De särskilda åtgärder som vidtas på detta område för att förebygga negativa konsekvenser för tillgängligheten, ekonomin och medborgarna i de yttersta randområdena måste vara konkreta och effektiva.

39. Kommittén håller med kommissionen om att jordbruk är en viktig faktor för ekonomin i de yttre randområdena, som missgynnas av geografiska och klimatmässiga faktorer, och anser att det är mycket viktigt att man utformar en framtidsstrategi för utvecklingen av jordbrukssektorn i dessa regioner för att på så sätt kunna anta utmaningar som beror på den ökade internationella konkurrensen.

40. Med hänsyn till att politiken för ekonomisk och social sammanhållning är det viktigaste instrumentet för gemenskapsstrategin för de yttersta randområdena är det särskilt angeläget att utvärdera om de frågor som tas upp till diskussion får effekter på den ekonomiska och sociala sammanhållningen i dessa regioner.

41. Resultaten av en sådan utvärdering skulle kunna utgöra ett bidrag till översynen av gemenskapens sammanhållningspolitik efter 2013 och även till den grönbok om territoriell sammanhållning som kommissionen har för avsikt att anta 2008.

42. ReK anser därför att man i den nya fasen i utvecklingen av EU:s strategi för de yttersta randområdena, som kommissionen kommer att påbörja när samrådet har avslutats, bör låta de frågor som har diskuterats ingå i strategin så att denna utvecklas, byggs ut och uppdateras.

43. Samarbetet mellan de yttersta randområdena, deras respektive medlemsstater och kommissionen bör även i fortsättningen spela en viktig roll i den långsiktiga utvecklingen av EU:s strategi till förmån för dessa regioner.

44. Vi är övertygade om att de yttersta randområdena fortfarande är beroende av stöd från all EU-politik för att kunna förbättra sin konkurrenskraft och fullfölja sin konvergensprocess, dvs. utveckla ekonomin och erbjuda sina invånare samma villkor som i övriga EU.

45. Vi vill också påpeka att kommittén stöder Europeiska rådet, som på högsta nivå bekräftar och förnyar det politiska åtagandet till förmån för de yttersta randområdena och understryker behovet av att göra snabba framsteg när det gäller gemenskapsstrategin för dessa regioner.

Slutsatser och rekommendationer

46. Kommissionen bör vidareutveckla strategin för de yttersta randområdena från 2004, genomföra de åtgärder som anges i meddelandet i praktiken samt främja en större enhetlighet och en bättre samordning av EU-politiken så att strategins nya fas verkligen blir heltäckande och enhetlig.

47. Vidare vill vi uppmana kommissionen att göra en halvtidsöversyn som gör det möjligt att mäta dels effekterna på den ekonomiska utvecklingen i de yttersta randområden som har övergett konvergensmålet, dels EU-fondernas konsekvenser för den faktiska konvergensprocessen i de övriga yttersta randområdena.

48. Vi ber kommissionen att efter utvärderingen av effekterna av reformerna av Posei, som ska genomföras 2009, föreslå åtgärder för att säkerställa ett adekvat stöd till de traditionella sektorerna i de yttersta randområdena, eftersom ett sådant är av grundläggande betydelse för den ekonomiska bärkraften i dessa regioner.

49. ReK ber kommissionen att ta hänsyn till de yttersta randområdenas särdrag vid den kommande "hälsokontrollen" av den gemensamma jordbrukspolitiken och vid eventuella framtida reformer. Man måste bevara undantagen för de yttersta randområdena när det gäller frikoppling och modulering samt säkerställa tillräckliga budgetanslag för stöd till jordbruket i dessa områden.

50. ReK uppmanar kommissionen att stärka skyddet för jordbruksprodukter från de yttersta randområdena inför de allvarliga hot som följer av den gradvisa liberaliseringen av importen till EU. Det behövs adekvata åtgärder för att undvika att jordbruket undergrävs i dessa områden på grund av öppnandet av gemenskapsmarknaden.

51. ReK uppmanar kommissionen att under de kommande programplaneringsperioderna utforma särskilda landsbygdsu-

ttecklingsåtgärder för de yttersta randområdena och ge dem tillräckliga budgetmedel.

52. Kommissionen bör redan nu ta hänsyn till de yttersta randområdenas särdrag när det gäller pågående initiativ mot bakgrund av de fyra huvudteman som man vill inleda en debatt om i meddelandet.

53. Kommittén erinrar om att de yttersta randområdena ger Europeiska unionen en klar internationell havsdimension samtidigt som de utgör verkliga naturliga laboratorier för vetenskapliga studier av havsmiljön. Av denna orsak anser vi att man snabbt bör vidta åtgärder för dessa regioner i syfte att skydda och uppvärdera denna potential.

54. Kommissionen bör omedelbart anta åtgärder för att kompensera de negativa effekterna av att flygtransporterna tas med i handeln om utsläppsrätter, i syfte att ta hänsyn till de yttersta randområdenas särskilda situation.

55. De yttersta randområdena är helt beroende av flygtransporter, när det gäller både resor till andra ställen i världen och resor mellan olika öar, eftersom det inte finns några alternativ och det totala utsläppet av koldioxid på de sträckor som rör de yttersta randområdena endast är marginellt i förhållande till EU:s totala utsläpp.

56. ReK uppmanar kommissionen att behandla problemen med den demografiska utvecklingen och hanteringen av migrationsströmmar separat. Det handlar om två skilda och komplexa frågor som i hög grad påverkar de yttersta randområdena, och därför bör de få särskild uppmärksamhet.

57. Kommittén efterlyser angelägna och särskilda insatser för att avhjälpa den tragiska situationen med minderåriga som anländer utan medföljande vuxen, och uppmanar därför de nationella myndigheterna och EU-myndigheterna att ta sitt ansvar för hanteringen av detta fenomen och dela på den finansiella bördan.

58. Vi skulle gärna se att kommissionen utarbetar en analys av hur de fyra tidigare nämnda debattfrågorna påverkar de tre delarna i EU:s strategi för de yttersta randområdena.

59. Kommissionen bör utvärdera om de fyra debattfrågorna kan påverka den ekonomiska och sociala sammanhållningen i de yttersta randområdena, eftersom den ekonomiska och sociala sammanhållningspolitiken är det viktigaste instrumentet för gemenskapsstrategin för de yttersta randområdena.

Bryssel den 9 april 2008

Regionkommitténs
ordförande

Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "E-integration"

(2008/C 172/03)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Regionkommittén är övertygad om att en långvarig digital klyfta skapar social och ekonomisk marginalisering. Lika möjligheter i det digitala samhället är nödvändigt ur social synpunkt. De innehåller samtidigt en ekonomisk potential som hittills inte utnyttjats. Det är viktigt att använda IKT som ett nytt "socialt verktyg" och att koppla IKT-strategierna till gemenskapens socialpolitik.
- ReK uppmanar medlemsstaterna att öka insatserna rörande e-integration och utarbeta program som är konkreta, tidsmässigt begränsade och möjliga att utvärdera. Kommittén framhåller att den lokala och regionala nivån måste delta i nationella initiativ och gemenskapsinitiativ som syftar till att främja e-integration och anser det viktigt att betona att de lokala och regionala myndigheterna utarbetar särskilda planer för att främja informationsområdet på lokal nivå.
- Regionkommittén stöder insatser för att informera allmänheten, ökat utbyte av erfarenheter mellan de berörda parterna, ett aktivt samarbete på lokal och regional nivå mellan i IKT-sektorn, de offentliga myndigheterna, tillhandahållare av tjänster samt användarorganisationer och sociala organisationer, i syfte att säkerställa största möjliga effektivitet.
- Kommittén vill understryka de lokala och regionala myndigheternas roll och ansvar vad gäller att bidra till att säkerställa bredbandstillgång till rimligt pris i de regioner där marknaden kommer till korta, genomföra pilotprojekt för att överbrygga klyftan i fråga om e-tillgänglighet och utveckla nya arbetssätt som gör det möjligt att inrikta de offentliga nättjänsterna på medborgarna.
- ReK understryker betydelsen av att utbildningen anpassas till de behov som skapas av en fortlöpande digital utveckling av samhället som helhet, särskilt med inriktning på de missgynnade gruppernas behov, äldre, lågkvalificerade och personer som står utanför arbetsmarknaden samt personer som saknar de IT-kunskaper som krävs i arbetslivet.
- Regionkommittén uppmanar kommissionen att använda indikatorer för spridningen och användningen av IKT i regionerna. Av detta skulle vi kunna dra fortlöpande slutsatser som är nödvändiga för att anta åtgärder för ekonomisk, social och teknisk konvergens mellan regionerna.

Föredragande: András SZALAY (HU–ALDE) Stadsfullmäktigeledamot i Veszprém

Referensdokument

Meddelande från kommissionen: Det europeiska i2010-initiativet för e-integration – "Att vara en del av informationsområdet"

(KOM(2007) 694 slutlig)

Politiska rekommendationer

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Regionkommittén, som har i uppdrag att främja och genomföra hållbar social och ekonomisk regional sammanhållning välkomnar kommissionens meddelande "Det europeiska i2010-initiativet för e-integration – 'Att vara en del av informationsområdet'", som återlanserar och stimulerar e-integrationen. Bristen på informations- och kommunikationsteknik (IKT) – liksom f.ö. tillämpning, användning och utveckling av IKT – leder till att den digitala klyftan vidgas och fördjupas.

2. ReK uppskattar den koncisa och klara analysen i kommissionens meddelande och den strategiska handlingsram som den leder till. Kommittén ställer sig bakom viljan att arbeta på EU-nivå i frågan ⁽¹⁾.

3. ReK upprepar sitt konstaterande att e-integrationen spelar en central roll för att uppnå målen i initiativet "i2010 – Det europeiska informationsområdet för tillväxt och sysselsättning" ⁽²⁾ och därmed de ekonomiska och sociala utvecklingsmålen i Lissabonstrategin.

4. Regionkommittén delar åsikten att investeringar i IKT är ett viktigt instrument för de regionala och lokala aktörerna och för kommunerna genom att de bidrar till att lösa problem i fråga om lika möjligheter, problem som dessa aktörer ställs inför inom olika områden. ReK vill också rikta uppmärksamhet på behovet av att aktivt engagera regionerna och de lokala och regionala myndigheterna i utarbetandet av strategier och program för tilldelning och användning av gemenskapsresurser. Det är nämligen dessa myndigheter som direkt ställs inför de lokala nuvarande och kommande behoven, eftersom de befinner sig närmast medborgarna.

5. Kommittén instämmer i att kommissionens dokument syftar till att få de olika aktörer som berörs av e-integrationen – privatpersoner, IKT-branschen, tjänsteleverantörer, myndigheter och icke-statliga organisationer – att vidta kraftfulla åtgärder på vissa områden, där de också tilldelas konkreta uppgifter.

6. Kommittén noterar att initiativet stöder de rekommendationer som ReK tidigare framfört i sina yttranden när det gäller praktiska åtgärder för att åstadkomma ett rättvist

informationsområde. Det handlar bl.a. om åldrandet i informationsområdet ⁽³⁾, e-förvaltning och allmän tillgång till bredband ⁽⁴⁾, befolkningsfrågan i framtiden i Europa ⁽⁵⁾, forskning på IKT-området ⁽⁶⁾ samt situationen för de funktionshindrade ⁽⁷⁾.

7. ReK konstaterar att nuvarande indikationer tyder på att Rigamålen inte kommer att uppfyllas fram till 2010. Satsningarna i de olika medlemsländerna är fortfarande splittrade och samarbete saknas. Av detta skäl vill ReK rikta medlemsstaternas uppmärksamhet på behovet av att öka insatserna och under de kommande åren utarbeta program som är konkreta, tidsmässigt begränsade och möjliga att utvärdera.

8. Det är viktigt att den lokala och regionala nivån deltar i nationella initiativ och gemenskapsinitiativ som syftar till att främja e-integration. Det är på dessa nivåer som ett digitalt område som är öppet för alla kan genomföras, tack vare nyskapande och målinriktade åtgärder.

9. Det är viktigt att betona att de lokala och regionala myndigheterna utarbetar särskilda planer för att främja informationsområdet och den lokala digitala utvecklingen genom att införa "lokala e-agendor".

10. Kommittén uppmanar kommissionen att låta ReK delta fullt ut i initiativ som syftar till översyn och genomförande av den fastställda strategin.

11. ReK vill informeras i god tid om resultaten och slutsatserna i rapporten om halvtidsöversynen av genomförandet av i2010-strategin. Kommittén vill också uttala sig i frågan.

12. Regionkommittén välkomnar kampanjen "E-integration: kom med", som kommissionen kommer att genomföra under 2008 och som kommittén med sitt seminarium om "Främjande av e-integration på lokal och regional nivå i EU" i Lahtis, Finland, i november 2007 lämnade ett betydande bidrag till. ReK vill delta i kampanjen 2008 och stöder bredast möjliga deltagande i det offentliga samrådet. Mot den bakgrunden vill kommittén understryka sin egen främjande roll i utarbetandet av kampanjer, strategier och lokala och regionala program.

⁽³⁾ CdR 84/2007 fin.

⁽⁴⁾ CdR 272/2006 fin.

⁽⁵⁾ CdR 341/2006 fin.

⁽⁶⁾ CdR 155/2005 och CdR 150/2005 fin.

⁽⁷⁾ CdR 312/2003 fin.

⁽¹⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽²⁾ KOM(2005) 229 slutlig.

13. Regionkommittén gläder sig åt den ministerkonferens om e-integration som ska hållas i slutet av 2008, och åt det europeiska e-integrationspris som då kommer att delas ut. Kommittén önskar delta aktivt i anordnandet av denna konferens och framför allt i valet av kandidater till priset.

14. Regionkommittén är övertygad om att en långvarig digital klyfta kommer att hindra utvecklingen, den sociala sammanhållningen och välbefindandet, och skapa social och ekonomisk marginalisering. Initiativet i2010 kommer att bidra till bättre livskvalitet för medborgarna och rent allmänt för samhället.

15. Kommittén delar åsikten att lika möjligheter i det digitala samhället är nödvändigt ur social synpunkt. Kommittén menar också att lika möjligheter samtidigt innehåller en enorm ekonomisk potential som hittills inte utnyttjats.

Att överbrygga bredbandsklyftan

16. Regionkommittén uppmanar kommissionen att ägna särskild uppmärksamhet åt regioner som släpar efter ekonomiskt och se till att dessa kan dra större nytta av de möjligheter som i IKT erbjuds, så att man kan uppnå verklig konvergens och undvika risken för utestängning.

17. ReK bekräftar sin avsikt och sitt åtagande att engagera sig aktivt i planerna för regional utveckling för att skapa ett informationssamhälle utan utestängning, och att delta aktivt i nätverken inom ramen för initiativet "Regioner för ekonomisk förändring" ⁽⁸⁾.

18. Kommittén instämmer i kommissionens åsikt att EU:s strukturfond och landsbygdsutvecklingsfond, i synnerhet i isolerade områden och landsbygdsområden, bidrar till utvecklingen av bredbandsinfrastruktur samt utvecklingen av tjänster och tillämpningar via Internet, och att de på detta sätt bidrar till att minska utvecklingskillnaderna mellan stad och land.

19. ReK anser att tillgång till bredbandsuppkoppling till rimliga priser över hela unionen är en central faktor för att man ska kunna garantera medborgarna högkvalitativa tjänster, främja konkurrenskraft och produktivitet i de berörda regionerna och möjliggöra en vittomfattande utveckling av informations- och kunskapsamhället.

20. Kommittén vill understryka de lokala och regionala myndigheternas roll och ansvar som garanter för olika tjänster och utbildningsmöjligheter eftersom dessa myndigheter befinner sig närmast medborgarna. De kan bidra till att säkerställa bredbandstillgång till rimligt pris i de regioner där marknadsmekanismerna visar sig otillräckliga för att ensamma klara av detta. Genom att bidra till att utveckla den digitala kompetensen och skapa en miljö som främjar företagen inom IKT-sektorn samt forskning inom området kan de offentliga myndigheternas satsningar utgöra ett exempel på e-förvaltning med användaren i centrum.

21. Kommittén vill understryka att ett av ledmotiven i sammanhållningspolitikens mål för den ekonomiska moderniseringen för perioden 2007–2013 är att öka attraktiviteten i

medlemsländerna, regionerna och städerna genom att säkerställa tillgängligheten samt tillgången till högkvalitativa tjänster. Denna åtgärd stöder utvecklingen av offentliga tjänster via Internet, den ekonomiska tillväxten och kunskapsstillväxten samtidigt som nya impulser ges till forskning och innovation.

22. Kommittén vill påminna om att IKT utgör en central faktor när det gäller att förbättra samordning och samarbete inom de olika sektorerna mellan de lokala, regionala, nationella och europeiska förvaltningarna samt mellan EU-institutionerna och medborgarna.

Att överbrygga klyftan i fråga om e-tillgänglighet

23. Med hänvisning till Amsterdamfördraget, som förbjuder diskriminering på grundval av funktionshinder, vill kommittén insistera på ökad tillgänglighet för offentliga webbplatser och understryker att det enligt aktuella uppgifter fortfarande är långt kvar innan målen är nådda. Kommittén vill rikta uppmärksamhet på att regioner och kommuner kan bidra till att åtgärda denna situation, inte enbart genom att införskaffa de produkter och utveckla och erbjuda de tjänster som krävs, utan också genom att stimulera framväxten av en ekonomisk miljö som främjar större tillgänglighet hos företagen på marknaden. Därvid kan det bli nödvändigt för de lokala och regionala myndigheterna, också i storstadsområden, att investera i utbyggnad av informations- och kommunikationsteknik och infrastruktur.

24. ReK instämmer i kommissionens åsikt att de lokala och regionala myndigheterna också bör genomföra pilotprojekt.

25. Regionkommittén delar åsikten att genomförandet av åtgärderna i handlingsplaner innebär att man måste planera nya program för att utveckla praktisk kompetens också hos de personer som ansvarar för utveckling och förvaltning av offentliga tjänster.

Att överbrygga den digitala klyftan

26. Kommittén anser att den digitala klyftan fortfarande är avsevärd. Bland riskgrupperna finns äldre, lågkvalificerade och personer som står utanför arbetsmarknaden samt personer som saknar de IT-kunskaper som krävs för att utveckla sin fulla potential i arbetslivet.

27. Kommittén ser positivt på att kommissionen håller på att genomföra en EU-täckande granskning av digital kompetens. Före utgången av 2008 kommer kommissionen att utfärda riktlinjer för politiken för digital kompetens för utsatta grupper.

28. ReK understryker betydelsen av att utbildningen anpassas till de behov som skapas av en fortlöpande digital utveckling av samhället som helhet, särskilt med inriktning på de missgynnade gruppernas behov.

29. ReK delar kommissionens åsikt att myndigheter på alla nivåer har en viktig roll och stort ansvar när det gäller att säkerställa den digitala kompetensen. Kommitténs stöder också tanken på att näringslivet och sociala organisationer ska delta och samarbeta aktivt i genomförandet av de fastställda målen.

⁽⁸⁾ KOM(2006) 675 slutlig.

Moderna tjänster på nätet

30. IKT erbjuder stora möjligheter att förbättra de offentliga tjänsterna. Också ReK anser att utveckling och spridning av IKT utgör en möjlighet för Europas städer att stärka sin roll som utvecklingsmotorer, kunskapscentrum och kuvöser för produktion av nyskapande tjänster och därmed sammankopplade kunskaper.

31. För att man fullt ut ska kunna utnyttja utvecklingen av IKT och de europeiska städernas ökade roll, menar kommittén att det också finns skäl att befästa de lokala och regionala offentliga myndigheternas roll så att de kan följa strategier för att bevara och främja konkurrenskraften.

32. Kommittén understryker vikten av att välja ett nytt arbetssätt som gör det möjligt att inrikta de offentliga nättjänsterna på medborgarna, och menar att de ansvariga lokala och regionala myndigheterna bör spela en roll i utarbetandet av detta arbetssätt. Detta är särskilt viktigt i randområdena, de yttersta randområdena och landsbygdsområdena samt på öar, där de ekonomiska fördelarna med IKT-utvecklingen är nödvändiga för sammanhållningen och kan skapa störst mervärde.

33. Kommittén konstaterar att främjandet av e-integrationen på lokal och regional nivå kan förbättra medborgarnas livskvalitet, öka deltagandet i det lokala samhällslivet, stimulera konkurrenskraften, skapa nya företag och utveckla bättre offentliga och privata tjänster som är effektivare och mer individualiserade.

34. ReK efterlyser stärkta och nya insatser för att i god tid förebygga, hantera och lösa säkerhetsproblem när det gäller nät och information, ett arbete som stöds av Europeiska byrån för nät- och informationssäkerhet (ENISA).

IKT-stödda möjligheter för socialt missgynnade personer och grupper som riskerar att utestängas

35. Mot bakgrund av befolkningsutvecklingen menar ReK att det är önskvärt och nödvändigt att skapa och utveckla förutsättningar för distansvård⁽⁹⁾, vilket skulle bidra till att förbättra hälsovården, främja de äldres möjlighet till självständighet, förbättra deras livskvalitet och stärka den sociala integrationen. De skulle på så vis kunna bidra till samhällets utveckling med sina erfarenheter och sitt kunnande. Ökad användning av informations- och kommunikationsteknik skulle dessutom bidra till att förbättra de befintliga IKT-baserade sjukvårdssystemen. Nya produkter och tjänster baserade på denna teknik skulle kunna skapas och bidra till förbättrad hälsa bland befolkningen, bättre tillgång till offentliga hälsovårdstjänster och långsiktig minskning av utgifterna för sociala tjänster.

⁽⁹⁾ CdR 256/2004 fin.

36. Med beaktande av marknadens intresse understryker kommittén vikten av att skapa och öka tillgången till produkter och tjänster som är anpassade till de berördas verkliga behov. Med tanke på ovanstående insisterar ReK på behovet av tillnärmning mellan de olika regelsystemen och vikten av att välja lösningar som är anpassade till den teknologiska huvudfåran.

37. Kommittén rekommenderar att IKT-baserade tjänster för äldre ges en viktigare roll inom initiativet "Regioner för ekonomisk förändring".

38. Kommittén gläder sig åt att forskningsprogrammen (sjunde ramprogrammet, program till stöd för politik som främjar informations- och kommunikationsteknik) ger e-integrationen en framträdande plats som ett medel i hanteringen av frågor som rör åldrande och funktionshinder.

39. Kommittén vill framhålla att den kulturella och språkliga mångfalden måste respekteras.

40. Det finns skäl att digitalisera det europeiska litterära kulturarvet för att bevara det för kommande generationer. Detta bör ske för alla språk, regioner och länder i Europa⁽¹⁰⁾.

Att se till att e-integrationsåtgärder integreras för att maximera de varaktiga effekterna

41. Regionkommittén vill särskilt framhålla det yrkesmässiga samarbetet och behovet av nära partnerskap mellan de berörda parterna.

42. Kommittén vill peka på behovet av att på ett samstämt och konsekvent sätt undanröja lagstiftningsmässiga, tekniska och andra hinder för genomförandet av e-integrationen i syfte att säkerställa största möjliga långsiktighet och effektivitet.

43. Det finns skäl att se till att de lokala och regionala myndigheterna deltar inte bara genomförandet utan också i utformningen av strategin. Detta skulle göra det möjligt att stärka förbindelserna och kommunikationen mellan de berörda parterna och därmed öka programmets effektivitet.

44. Kommittén ger sitt fulla stöd till de åtgärder som kommissionen förordar i syfte att öka volymen och kvaliteten i IKT-forskningen i Europa. Förutom att utveckla forskningen bör man satsa på mekanismer som främjar överföring av forskningsresultaten till det europeiska näringslivet som helhet.

45. Kommittén välkomnar prioriteringen i forskningsprogrammen av ett rikt digitalt innehåll, driftskompatibilitet och säkerhet i informationsutbytet.

46. ReK delar kommissionens åsikt i fråga om vikten av IKT-användning som nytt "socialt verktyg". Därför finns det också skäl att koppla samman strategierna med avseende på gemenskapens socialpolitik.

⁽¹⁰⁾ CdR 32/2006 fin.

47. Kommittén understryker behovet av att utveckla grundläggande åtgärder som svar på övergripande prioriteringar och till förmån för lika möjligheter (t.ex. att göra offentliga webbplatser tillgängliga för alla utan hinder eller att tillhandahålla bredbandsinfrastruktur). I detta syfte krävs åtgärder från de offentliga myndigheterna.

48. Kommittén ser det mervärde som en europeisk politik för e-integration skulle kunna medföra (samordning, samarbete, forum, partnerskap, finansieringsmöjligheter). ReK instämmer i att det är viktigt att öka öppenheten på området och att öka medvetenheten om det sociala ansvaret.

49. Kommitténs stöder ett brett och fortlöpande informationsutbyte samt utbyte av bästa praxis och erfarenheter mellan de berörda parterna, liksom information till allmänheten och ett aktivt samarbete på lokal och regional nivå mellan i IKT-sektorn, de offentliga myndigheterna, tillhandahållare av offentliga och

privata tjänster samt slutanvändarorganisationer, i syfte att säkerställa största möjliga effektivitet.

50. Kommittén menar att det är nödvändigt att skapa ett nätverk av regioner på Europainivå genom vilket regionernas möjligheter att delta i samarbetsprojekt skulle kunna ökas och förbättras. Ett integrerat informationssamhälle skapar stora marknadsmöjligheter för IKT-sektorn.

51. Kommittén vill rikta uppmärksamheten på de många möjligheter som situationen kan leda till. Både IKT-sektorn, användarna och samhället som helhet skulle dra nytta av detta.

52. Kommittén rekommenderar kommissionen att verka för att indikatorer tas fram och används så att vi kan skaffa oss en bild av och utvärdera spridningen och användningen av IKT i regionerna. Av detta skulle vi kunna dra fortlöpande slutsatser som är nödvändiga för att anta åtgärder för ekonomisk, social och teknisk konvergens mellan regionerna.

Bryssel den 9 april 2008

Regionkommitténs
ordförande

Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "Grönbok om stadstransporter"

(2008/C 172/04)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Kommittén efterlyser samordnade åtgärder för att få bukt med problemen med trafikstockningar och föroreningar som drabbar alla stora europeiska städer. Åtgärderna ska bygga på en integrerad strategi, där EU kommer att spela en viktig roll, samtidigt som man överlåter åt de lokala och regionala myndigheterna att komma med konkreta lösningar.
- ReK uppmanar EU att uppmuntra de lokala och regionala myndigheterna att utarbeta omfattande långsiktiga rörlighetsplaner som bygger på partnerskap mellan städer och deras omgivningar för att hitta lokalt anpassade lösningar (infartsparkeringar, utveckling av renare transportsätt, optimering av kollektivtrafiken, etc.). I dessa rörlighetsplaner skulle kunna ingå miljözoner (dvs. områden som är fria från trafikstockningar och föroreningar), varvid investeringar till detta ändamål prioriteras.
- Regionkommittén är medveten om de omfattande finansiella resurser som krävs och föreslår att dessa rörlighetsplaner kan bygga på breda partnerskap, i vilka bland annat den privata sektorn ingår. EU uppmanas att i samarbete med EIB att utveckla innovativa finansieringsinstrument för att finansiera nödvändig infrastruktur och renare teknik.
- ReK efterlyser en rapporteringsmekanism på EU-nivå som gör det möjligt redogöra för de framsteg som gjorts. Denna process bör inledas med en EU-finansierad benchmarkingstudie där man tittar på städer inom hela EU och deras strategier för att lösa dessa problem.

Föredragande: Albert BORE Ledamot i Birmingham City Council (UK–PSE)

Referensdokument

Grönbok: Mot en ny kultur för rörlighet i städer

KOM(2007) 551 slutlig

Politiska rekommendationer

REGIONKOMMITTÉN

Huvudbudskap

1. Regionkommittén välkomnar EU:s åtagande att fortsätta sitt arbete med att stärka den europeiska ekonomins konkurrenskraft och samtidigt ta itu med frågorna rörande hållbarhet och klimatförändring. Dessa viktiga frågor som formaliserades i Lissabonagendan, Göteborgsavtalet och handlingsplanen för klimatförändringar är av oerhört stor betydelse för unionens framtid. I Regionkommitténs politiska prioriteringar erkänns konkurrenskraftens stora betydelse för den ekonomiska tillväxten, framför allt i stadsområden, och, såsom anges i Lissabonmålen, dess bidrag till territoriell sammanhållning.

2. Ansvarsfördelningen mellan lokala, regionala och nationella myndigheter ser olika ut i de olika medlemsstaterna. Det är viktigt att de insatser kommissionen lägger fast i den kommande handlingsplanen inte förutsätter vissa organisatoriska lösningar.

3. Kommittén påpekar att städerna varje dag ställs inför problem när det gäller tillväxt och miljö. De allt större miljöproblemen kommer emellertid att förhindra tillväxten. Städer och stadsområden har potential att öka konkurrenskraften och angripa klimatförändringen, men för att kunna göra detta måste städer och större stadsområden vidta åtgärder för att förbättra tillgängligheten och lösa miljöfrågorna. Möjligheten att göra tillväxten i det närmaste oberoende av de negativa följderna av klimatförändringarna kan i första hand förverkligas i stadsområden, eftersom alternativa färdssätt snabbt kan bli ekonomiskt bärkraftiga framför allt i kompakta stadsområden.

4. Kommittén efterlyser samordnade åtgärder för att de stora problem som har sin grund i överbelastningen av vägnätet samt miljöproblemen i städerna ska kunna bekämpas på ett effektivt sätt och för att uppnå en fullständig utfasning av fossila bränslen senast år 2050. Insatserna har varit framgångsrika i vissa städer. Det krävs nu en mera övergripande strategi där hänsyn tas till subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

5. Kommittén konstaterar de lokala och regionala myndigheternas grundläggande roll när det gäller planering och genomförande av politiken för stadstransporter, och håller med kommissionen om att en översyn av rörligheten i städer måste handla om att organisera "sammodalitet" mellan alla offentliga och privata transportsätt, dvs. att man övergår till miljövänliga transportmedel.

6. EU bör föra en heltäckande politik inriktad på miljö, fysisk planering och mobilitet. I samband med detta bör följande åtgärder på EU-nivå stå i centrum:

1. För att förbättra luftens kvalitet och minska mängden buller måste EU föra en mer stringent politik som angriper problemet vid källan, dvs. trafiken. Bättre teknik och renare bränslen kommer att leda till renare, tystare och mer bränslesnåla fordon.

2. För trafiksäkerhetens skull bör EU stimulera den fordonstekniska utvecklingen.

3. För att stödja den lokala och regionala prispolitiken bör EU främja utvecklingen av den teknik som krävs för detta.

4. EU bör främja en sammankoppling av stadsområdena med höghastighetslinjer för tåg och spårvagnar samt i nätverk.

5. EU bör sträva efter en harmonisering av vägskyltar och vägmärken för miljözoner. Städerna bör i samband med detta i stor utsträckning få behålla sin frihet att inrätta miljözoner.

6. EU bör stödja utbyggnaden av leder för icke-motoriserad trafik eftersom de ger möjlighet att förflytta sig tryggt till fots eller på cykel. Lederna är dessutom en förutsättning för användning av andra miljövänliga trafikformer.

7. EU uppmanas att uppmantra regionerna och framför allt städerna att försöka lösa problemen genom att utarbeta omfattande långsiktiga rörlighetsplaner med åtgärder för att bekämpa trafikstockningarna och bromsa klimatförändringarna genom att utveckla alternativa transportformer och ge resenärerna valmöjligheter i syfte att återställa balansen mellan transportmedlen till fördel för mer hållbara färdssätt. Planerna bör främja s.k. *clear zones*, dvs. nyinrättade områden med låga nivåer av föroreningar och få trafikstockningar (till skillnad från gröna zoner, som är områden med låga nivåer av enbart föroreningar) genom att ge områdena status som *clear zones* och prioritera investeringar till detta ändamål.

8. Regionkommittén erkänner att det kan vara svårt för vissa medlemsstater att få tillgång till de omfattande investeringar som krävs för att inrätta sådana *clear zones*. EU kan i nära samarbete med Europeiska investeringsbanken spela en viktig roll när det gäller att utveckla innovativa finansieringsinstrument för att finansiera infrastruktur för miljömässigt hållbara transporter och investeringar i fordon med låga koldioxidutsläpp. Denna verksamhet skulle kunna utgöra en förlängning av Civitasprogrammet eller inledas efter offentliggörandet av slutsatserna från Civitasprogrammet 2009 och inkluderas i ett kommande gemenskapsfinansierat projekt.

9. En mekanism på EU-nivå bör inrättas som gör det möjligt att rapportera om framsteg på området för stadstrafik och uppmärksamma god praxis som även andra kan följa. Denna process bör inledas med en EU-finansierad benchmarkingstudie där man tittar på städer inom hela EU och deras strategier för att minska trafikbelastningen, förbättra miljön och erbjuda mer hållbara transportsätt. Den årliga framstegsrapporten om Lissabonmålen som läggs fram på det årliga toppmötet under våren skulle kunna utgöra en tidsram för ovannämnda rapport.

10. Kommittén rekommenderar att kommissionen utfärdar riktlinjer i form av gemensamma standarder när det gäller metoderna för beräkning av de faktiska kostnaderna och vinsterna för olika transportsätt (inklusive externa effekter som trafikstockningar, miljöskador, social integration, samt effekterna på sysselsättningen och stadskärnornas sociala livskraft) som grund för att främja sammodalitet. Vidare bör konsumentvänliga miljöstandarder för fordon inrättas som återspeglar miljökostnaderna under fordonens hela livstid.

11. Kommissionen uppmanas att stödja och belöna nätverk (som ReK bör ansluta sig till) som utvecklar bästa praxis, i syfte att utöka deras användning på områden där man kan erbjuda kombinerade lösningar som alternativ till bilägande och aktiv bilanvändning. Man bör också verka för en utvidgning av initiativ såsom demonstrationsstäder som visar upp nyskapande prissättning samt inrättande av *clear zones*.

12. Kommittén uppmantrar kommissionen att utnyttja erfarenheterna från belöningssystem där man inser att det är nödvändigt att stödja demonstration av vunna erfarenheter genom att använda belöningar som ett redskap för marknadsföringen av de berörda stadsområdena och ett mål för andra stadsområden att sträva efter.

13. Med mönster- och demonstrationsstäder skulle EU såväl inom som utanför Europa kunna visa hur man söker finna och genomföra innovativa och krävande lösningar på aktuella problem och samtidigt visa på möjligheter. Kommittén efterlyser frivilliga rörlighetsplaner som bör utvecklas av stadsområdena med ett tidsperspektiv på minst 20 år. Rörlighetsplanerna ska omfatta finansieringsbehov, ny teknik att utforska och utprova, infrastrukturbehov, innovativ upphandling för att stimulera innovationer, etc. Med en programorienterad strategi för samtliga EU:s städer samt med mönster- och demonstrationsstäder skulle unionen också med hjälp av ett väsentligt utvidgat Civitasprogram eller eventuellt ett nytt program såväl i Europa som på världsnivå kunna visa hur man strävar efter att finna och genomföra innovativa och krävande lösningar på aktuella problem och samtidigt visa på möjligheter.

14. Kommittén uppmanar myndigheterna på alla nivåer att uppmantra åtgärder i syfte att underlätta gemensam upphandling (heloffentliga eller offentlig-privata partnerskap) för att främja *clear zones* om en sådan gemensam upphandling inte strider mot det överordnade allmänintresset. Gemensam upphandling kan skapa en marknad för tillverkare som investerar i ny teknik och stimulera innovation. EU kan stödja denna

åtgärd genom att främja inrättande av nätverk som utvecklar bästa praxis för grön upphandling, samt stimulera innovation på området för transportteknik med exempel från regioner och kommuner som är aktivt involverade i produktion, forskning och utvecklingsstöd på transportteknikområdet. Dessa båda åtgärder skulle öka efterfrågan på och utbudet av ny teknik till förmån för städerna.

15. Kommittén betonar att det krävs en större förståelse för den roll som den privata sektorn spelar för det framtida utbudet av alternativa transportformer och för att se till att bättre tillgång inte leder till en ökning av antalet körda kilometer per fordon. Som en del av den ovannämnda benchmarkingstudien inom EU bör man undersöka vilken betydelse privat finansiering och privata företag har för de nuvarande innovativa lösningarna och vilka incitament som behövs för att de ska utnyttjas på bästa möjliga sätt.

16. Kommittén framhåller att grönboken kommer mycket lägligt, eftersom det krävs ytterligare resurser på alla nivåer för att lösa problemen. EU lägger redan betydande resurser på mobilitets- och transportfrågor genom de transeuropeiska transportnäten och, vilket är viktigt för städerna, genom konvergensregionerna inom ramen för strukturfonderna. Städerna utgör en betydande och oskiljaktig del av transportnäten, eftersom de är knutpunkter där olika transportslag möts, och det är i regel här som transportererna börjar och slutar. Därför bör stadstransporterna ägnas samma uppmärksamhet som transportnäten. Man måste ha blicken riktad framåt med ett långsiktigt perspektiv och man måste hålla sig till sina planer. Städerna och regionerna väntar inte tills problemen visar sig med full styrka. Ett proaktivt agerande är önskvärt. Därför måste man vid fördelningen av medlen på alla nivåer inte bara se på hur man ska åtgärda problem som redan uppstått. Man måste också anslå pengar för städer och regioner som tar itu med framtida problem på ett tidigt stadium.

17. Kommittén understryker vikten av att främja åtgärder för stadstransporter inom ramen för de nya operativa programmen för konvergensregioner. Där detta sker måste berörda städer och regioner visa att deras EU-finansierade åtgärder syftar till att lösa de viktigaste problemen.

Mot städer i vilka trafiken flyter

Fråga 1 – Bör ett "märkningssystem" inrättas för att föregångsstadernas ansträngningar för att bekämpa trafikstockningar och förbättra levnadsvillkoren ska erkännas?

18. EU bör kombinera märkning av samma typ som systemet med den blå flaggan, ett märke som tilldelas enligt vissa kriterier, med införandet av ett system för *clear zones* (områden med låga nivåer av föroreningar och få trafikstockningar). Projekten skulle kunna finansieras i "demonstrationsstäder", med varierande folkmängd och olika historisk bakgrund, och eventuellt anknyta till målet att utvidga Civitasprogrammet till mer omfattande åtgärder (se fråga 21).

19. En årsrapport om bra lösningar som införts skulle kunna medfölja den årliga framstegsrapport om målen för stadsområden som offentliggörs vid rådets vårtoppmöte varje år.

Fråga 2 – Vilka åtgärder skulle kunna genomföras för att främja gång och cykling som verkliga alternativ till bilen?

20. Den enda möjligheten att främja gång och cykling som verkliga alternativ till bilen är att konsekvent bygga upp och bygga ut omfattande och högkvalitativa gång- och cykelvägnät utan hinder och under kommunal förvaltning för att medverka till att cyklar används som transportmedel i betydligt större utsträckning än vad fallet är i dag i EU. Detta kan ske framför allt genom att man förverkligar idéerna om "den kompakta staden". Ett funktionellt tänkande vid planering av ny bebyggelse kan bidra till att avstånden för gångtrafikanter och cyklister kan begränsas. Utveckling av *clear zones* i städerna med drastiska åtgärder för bekämpning av trafikstockningar och luftföroreningar skulle i hög grad förbättra miljön för gångtrafikanter och cyklister. Det finns redan många exempel på god praxis i fråga om reklamkampanjer i skolor och kommuner, och EU har en roll att fylla när det gäller att stödja professionella nätverk, framhäva exempel och fira goda resultat. Europa bör bygga vidare på framgångarna med Tapestryprogrammet ⁽¹⁾.

Fråga 3 – Vad skulle kunna göras för att främja en trafikomställning mot mer hållbara transportsätt i städer?

21. För att uppnå en omläggning av transportformerna krävs det en integrerad strategi i syfte att förbättra reseupplevelsen när det gäller hållbara transportsätt och göra dessa mer attraktiva samtidigt som icke hållbara transportsätt görs mindre attraktiva. Denna integrerade strategi ska också beaktas vid planeringen av åtgärder i samband med handlingsplaner mot luftförorening och buller samt trafikplanering. I samband med den kommande översynen av relevanta EU-direktiv bör subsidiaritetsprincipen införas och den integrerade planeringsstrategin beaktas på motsvarande sätt. Detta innebär rättssäkerhet för de kommuner som följer denna strategi. En odifferentierad användning av gemenskapslagstiftningen, i synnerhet på områdena statligt stöd och offentlig upphandling, har i detta sammanhang ofta oönskade och oförutsägbara konsekvenser. Huruvida transporttjänster tillhandahålls via en kommunal myndighet eller genom offentlig upphandling måste även i fortsättningen kunna beslutas på regional och lokal nivå.

Fråga 4 – Hur skulle användningen av ren och energieffektiv teknik i stadstransporter kunna ökas ytterligare?

22. Kommittén stöder förslaget i grönboken om att kontinuerligt sätta upp alltmer krävande mål genom att successivt

⁽¹⁾ TAPESTRY (Travel Awareness, Publicity and Education Supporting a Sustainable Transport Strategy in Europe) var ett treårigt forsknings- och demonstrationsprojekt finansierat av kommissionen (GD Energi och transport) genom det femte ramprogrammet för forskning och utveckling.

strama åt utsläppsgränserna och genom att uppmuntra utbyggnaden av gröna zoner i städerna enligt gemensamma standarder. Det torde dessutom finnas utrymme för europeiska mål som eventuellt kan knytas till sänkta avgifter och kopplas till andelen offentlig upphandling enligt överenskomna "miljökriterier". Vidare finns det möjligheter att uppmuntra stora organisationer inom den privata sektorn till upphandlingsåtaganden enligt en "miljöstandard" genom att utnyttja olika EU-nätverk inom handeln.

Fråga 6 – Bör kriterier eller riktlinjer fastställas för definitionen av gröna zoner och deras restriktionsåtgärder? Vilket är det bästa sättet för att säkerställa deras driftskompatibilitet med fri cirkulation? Är det relevant att fastställa lokala regler som styr gröna zoner som sträcker sig över flera länder?

23. Riktlinjer från EU och inte vägledning beträffande definitionen av gröna zoner skulle utgöra ett värdefullt bidrag till att skapa klarhet och konsistens, i synnerhet för att fastställa allmänt erkända kategorier av motorfordon på grundval av energikonsumtion och uppgifter om utsläpp. Det kan finnas behov av en webbplats som omfattar hela EU, där uppgifter om städer inom EU samlas in i ett standardformat och som innehåller specifika upplysningar för stadsområdet i fråga. När det gäller infarten till miljözoner skulle en enhetlig märkning av fordon som byggs på den mängd föroreningar som de släpper ut gagna både förare och dem som arbetar med genomförandet av zonerna, under förutsättning att samma märkning gäller för samtliga fordon i hela EU.

24. Det behövs riktlinjer för hela Europa när det gäller trafikreglerna för miljön och de oskyddade trafikanterna. Medlemsstaterna bör uppmuntras att inkludera dessa riktlinjer i de nationella trafikreglerna, så att det råder större tydlighet och enhetlighet runtom i EU.

25. Många städer och regioner håller just nu på att införa egna indelningar i miljözoner där de använder egna vägskyltar och vägmärken. För att undvika förvirring för internationella transportörer och turister bör EU utveckla enhetliga vägskyltar och vägmärken. När det gäller införandet av miljözoner bör de lokala och regionala myndigheterna få behålla en så stor frihet som möjligt.

26. En gränsöverskridande verkställighet för lokala bestämmelser är redan möjlig (rådets rambeslut 2005/214/RIF av den 24 februari 2005 om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på bötesstraff).

27. Kommittén är orolig över att kommissionen – utan att invänta resultaten av samrådet – i december lade fram ett fullständigt omarbetat förslag om främjande av rena och energieffektiva vägtransportfordon (KOM(2007) 817) slutlig.

Fråga 5 – Hur skulle en gemensam grön upphandling kunna främjas?

28. Ytterligare fördelar skulle kunna dras från programmet STEER^(?) om man kopplar detta till nya europeiska miljöstandarder som bygger på principer om samhällskostnader under hela livsrytmen i enlighet med grönboken. På EU-nivå kunde vi uppmuntra partnerskap som involverar leverantörer, sprida kunskap i leverantörskedjan om beräkning av livsrytmkostnaderna, främja gemensamma standarder och acceptansnivåer samt överföra lämplig forskning på universitetsnivå till innovativa produkter som är möjliga att marknadsföra.

Fråga 7 – Hur skulle sparsam körning kunna främjas ytterligare?

29. Sparsam körning skulle kunna lyftas fram som ett socialt och ekonomiskt mervärde och även ingå i körundervisningen. Det handlar här om att ändra beteende och körstil. I de nationella körproven bör dessa färdigheter kontrolleras med hjälp av uppförandekoder och försiktighetsregler. EU skulle kunna spela en roll när det gäller att sprida bästa praxis avseende budskap i informationskampanjer och vilka marknadsföringsmetoder som bör användas. Det framgångsrika EU-programmet Tapestry skulle här kunna stå som förebild. Ett annat sätt att stimulera sparsam körning är att uppmuntra användningen av utrustning i bilarna som registrerar bränsleförbrukningen.

Mot smartare stadstransporter

Fråga 8 – Bör det utvecklas och främjas bättre informationstjänster för resenärerna?

30. Bättre informationstjänster för resenärerna både före och under resan kan på ett påtagligt sätt bidra till ökad hållbarhet. I de europeiska städerna finns redan många exempel på bra metoder. Genom att inrätta gemensamma system och symboler kan EU spela en roll för att främja utbyggnad och kompatibilitet mellan befintliga system. EU skulle kunna främja system som kan tjäna som förebilder. Här har satellitsystemet Galileo en central betydelse.

31. Informationstjänsterna till resenärerna inom kollektivtrafiken behöver utvecklas och förbättras. Realtids- och störningsinformation på Internet och i mobiltelefoner, anpassad till den enskilda resenärens behov av information, skulle på ett väsentligt sätt öka kollektivtrafikens attraktivitet och konkurrenskraft gentemot mindre hållbara transportsätt. Galileo kommer att spela en viktig roll för utvecklingen av nya informationstjänster. Det är därför viktigt att EU tar ansvar för att Galileo byggs ut så snart som möjligt.

(?) STEER är ett tvärprogram inom det europeiska programmet för intelligent energi med inriktning på alternativa fordon och bränslen, för politiska åtgärder gällande effektiv energianvändning inom transportsektorn och för utökade kunskaper om transporter vid de lokala energibyråerna.

32. Man bör företrädesvis stödja de projekt som syftar till att inrätta informationstjänster som stärker näteffekten hos kollektivtrafiken, dvs. informationssystem som tillhandahåller fullständig information om förbindelser och situationen i hela det integrerade transportnätet i ett storstadsområde och dess omgivning (regionen, kantonen, staten).

Fråga 9 – Behövs det ytterligare åtgärder för att säkerställa standardiseringen av gränssnitten och driftskompatibiliteten för ITS-tillämpningar i städer? Vilka tillämpningar bör prioriteras när åtgärder vidtas?

33. De åtgärder som hittills vidtagits för att säkerställa driftskompatibiliteten har varit värdefulla när det gäller att fastställa tekniska standarder, och EU kan här spela en fortlöpande roll. Ytterligare insatser skulle kunna göras när det gäller att främja gemensamma strategier för grupper av städer och mellan medlemsstater, t.ex. online-system för övervakning och informationsutbyte i syfte att förebygga trafikstockningar.

34. Förutom system för information till användarna bör man i så stor utsträckning som möjligt utveckla enhetliga europeiska system för BACT-övervakningssystem^(?) för statistik och planering.

Mot tillgängliga stadstransporter

Fråga 11 – Hur kan kvaliteten på kollektivtrafiken i de europeiska städerna höjas?

35. EU bör stödja utveckling av utrustning och infrastruktur som svarar mot gemensamma standarder, och som underbyggs av forskning och utveckling som syftar till kontinuerlig förbättring av tjänsternas kvalitet. Flexibilitet i efterfrågan kan uppmuntras genom att man kopplar den offentliga finansieringen till frågan om kundernas tillfredsställelse.

36. Åtgärder för att återspegla direkta och indirekta kostnader kan också vara till hjälp i detta hänseende genom att faktorerna bakom valet av transportform vägs mot varandra.

Fråga 12 – Bör införandet av reserverade filer för kollektivtrafiken uppmuntras?

37. Vi anser att reserverade filer för kollektivtrafiken bör främjas i förbindelse med ITS. EU kan här stödja projekt som syftar till att inrätta korridorer för bussar, trådbussar och spårvagnar med separata körfält, antingen i en egen korridor eller i en gemensam korridor med gångvägar och cykelbanor, och utveckla en gemensam skyltning och gemensamma anvisningar. Reserverade körfält för kollektivtrafiken kan vara en bra metod för att öka framkomligheten för kollektivtrafiken. Om det görs genom att minska antalet körfält för biltrafiken, kan det leda till minskad biltrafik samtidigt som trängseln för den kvarvarande biltrafiken ökar. Sådana åtgärder kan ibland vara svåra att skapa

(?) BACT står för Best Available Control Technology, bästa tillgängliga kontrollteknik.

förståelse för och genomföra. Här kan EU och den nationella nivån underlätta för de lokala beslutsfattarna genom information och attitydpåverkande insatser. Man kan också utveckla Internetbaserade samåkningstjänster och modeller för hur man skulle kunna erbjuda samåkare som är minst tre personer i bilen att köra i kollektivkörfältet under vissa tider på dygnet.

Fråga 13 – Finns det behov av att införa en europeisk stadga om rättigheter och skyldigheter för passagerare som använder kollektivtrafik?

38. Kommittén stöder en utvidgning av EU:s stadga om grundläggande rättigheter så att den omfattar kollektivtrafikpassagerares rättigheter och skyldigheter, med syftet att förbättra tillgängligheten, framför allt för personer med nedsatt rörelseförmåga.

Fråga 14 – Vilka åtgärder bör genomföras för att på ett bättre sätt integrera passagerar- och godstransport i forskningen och i planeringen av rörligheten i städerna?

39. Integrationen kan främjas genom olika finansieringskriterier för projekt för forskning och demonstration, framför allt med koppling till energieffektiva och miljövänliga fordon som lämpar sig för stadsmiljöer. Man skulle också kunna överväga att ställa upp särskilda kriterier för minskade utsläpp i städerna kopplade till det märkningssystem som nämns i punkt 18 (fråga 1).

Fråga 15 – Hur kan en bättre samordning mellan stadstransport och transport mellan städer samt planeringen av landanvändningen uppnås? Vilken typ av organisatorisk struktur skulle vara lämplig?

40. Vi förespråkar att man använder frivilligt utarbetade rörlighetsplaner som integrerar större storstadsområden. Det är viktigt att tung trafik omdirigeras bort från stadskärnor på ett ändamålsenligt sätt. Det finns inte någon universallösning, men i storstadsområdena bör det utvecklas lokala lösningar i syfte att uppnå de resultat som föreskrivs och uppmuntras av EU. Dessa planer skulle kunna ligga till grund för bindande mobilitetsavtal mellan de främsta berörda parterna.

41. För att minska trafikstockningarna på tillfartslederna in till storstäderna anser Regionkommittén att man i samarbete med städernas kranskommuner och, i förekommande fall, med storstadskommunernas transportmyndigheter, bör anlägga stora intermodala knutpunkter vid infarterna till städerna med ett tillräckligt antal parkeringsplatser (park and ride-system), så att de personer som kör bil till städerna kan parkera och sedan åka kollektivt utan någon större tidsförlust. Vi anser att man bör stödja arbetet med att inrätta integrerade transportsystem, samt konsortiebaserade eller motsvarande samarbetsmekanismer mellan olika myndigheter för förvaltningen av transportsystemen, som tar hänsyn till storstadsområdenas naturliga gränser och invånarnas transportbehov.

42. Markanvändningsplaneringen på alla nivåer, såväl på regional nivå som på kommunnivå, och rörlighetsplanerna bör utarbetas samtidigt och knytas till varandra, eftersom de hänger nära samman, så att båda typerna av planering blir optimala i miljö-, energi- och funktionalitetshänseende.

Mot säkra stadstransporter

Fråga 16 – Vilka ytterligare åtgärder bör vidtas för att hjälpa städerna att uppfylla sina utmaningar vad gäller vägsäkerhet och personlig säkerhet i stadstransporter?

43. Fotgängare och cyklister är särskilt sårbara i stadstrafiken, och fortlöpande förbättringar av trafiksäkerheten är en förutsättning för att man ska kunna främja dessa transportsätt. Ytterligare insatser kan inbegripa stöd till demonstrationsprogram som omfattar innovativa sätt att ge fotgängare och cyklister prioritet i förhållande till motoriserade fordon samt insatser för att uppmuntra till ett snabbt införande av säkerhetsfrämjande teknik. Kommunerna bör uppmuntras att inleda frivilligt samarbete med det privata näringslivet för att lösa dessa problem. På detta område finns redan otaliga exempel på bästa praxislösningar.

Fråga 17 – Hur kan operatörerna och medborgarna bli bättre informerade om den potential som avancerad infrastrukturvaltning och fordonsteknik har för säkerheten?

44. Vi anser att god marknadsföring i anslutning till demonstrationsprojekt är bästa sättet att förmedla den potential som finns på detta område. Vi ställer oss mycket positiva till det europeiska trafiksäkerhetsobservatoriets arbete med att publicera den senaste utvecklingen på detta område, och hänvisar till befintliga exempel på bästa praxis inom de europeiska regionerna

Angående fråga 18 – Bör det utvecklas automatiska radaranordningar som är anpassade för stadsmiljön och bör användningen av dessa främjas?

45. EU bör främja utvecklingen av ny teknik. En lämplig roll för EU vore att främja insatser i unionen som syftar till att öka förståelsen för vilka kostnader och fördelar det rör sig om.

Att skapa en ny kultur för rörlighet i städer

Fråga 20 – Bör alla intressenter arbeta tillsammans för att utveckla en ny kultur för rörlighet i Europa? Skulle ett europeiskt observationsorgan för rörlighet i städer som är baserat på modellen för trafiksäkerhetsobservatoriet vara ett värdefullt initiativ för att stödja detta samarbete?

46. Vi anser att detta skulle kunna vara en användbar modell med hänsyn till de europeiska framgångar som uppnåtts när det gäller att reducera olycksfrekvensen. Inrättandet av ett europeiskt övervakningscentrum för stadstransporter kan endast stödjas om det verkligen skulle innebära ett mervärde. Vi tror också att modellen med en stor uppsättning mål kopplade till finansieringen i stor utsträckning har bidragit till de goda resultaten när det gäller att minska antalet olyckor. Bästa praxis skulle kunna främjas genom ett europeiskt övervakningscentrum för stadstransporter, liksom utnämning av områden till miljözoner och ett årligt rapporteringssystem i samband med rådets vårtoppmöten.

Ekonomiska resurser

Fråga 21 – Hur skulle befintliga finansiella instrument, som struktur- och sammanhållningsfonderna, kunna användas på ett bättre och mer integrerat sätt för att främja samordnade och hållbara stadstransporter?

47. Redan nu används betydande resurser till mobilitetsåtgärder inom en rad program, särskilt TEN-T-programmet, strukturfonderna i fråga om konvergensregioner samt Civitas. I konvergensregioner, där EU-medel riktas till stadsområden, är det självklart att resurserna ska användas i enlighet med strävandena i grönboken. Åtgärder som finansieras via konvergensprogrammen bör ha som mål att uppnå balans mellan de olika transportformerna mot bakgrund av deras effekter på föroreningarna och klimatförändringarna. Dessa konvergensmedel samt medel från andra program är inte tillräckliga för att skapa incitament till de djupgående förändringar som behövs över hela Europa. Dessutom anslås medlen vanligen inte för områden där de reella behoven finns, nämligen vidsträckt stadsområden under tillväxttryck där konkurrenskraften hämmas av miljöproblemet. I grönboken beskrivs vilka insatser som behövs. EU har en roll att spela inom ett kraftigt utvidgat Civitasprogram eller inom ett helt nytt program, som båda bör inriktas på att stimulera genomförandet av dessa djupgående förändringar. Medlen bör dessutom stödja utformningen och finansieringen av *clear zones* och övergången till bättre balanserade åtgärder för omläggning av transportformerna i enlighet med vad som förespråkas i föreliggande yttrande. Detta kunde underlätta inflödet av medel från privata sektorn och från nationella program.

Fråga 23 – Hur skulle man genom riktad forskning kunna integrera sådana begränsningar som är typiska för städer och trafikutvecklingen i städerna?

48. Till de viktigaste frågorna hör system för att hantera trafiken och kontrollverksamheten samt utvecklingen av tätbyggda områden längs strategiska transportkorridorer för kollektivtrafiken. Man bör framför allt utveckla ett stadsutvecklingskoncept som integreras i och anpassas till transporter och andra

infrastruktursystem, så att ingen senare anpassning krävs. Det främsta resultatet skulle vara att man åstadkom en kritisk massa för efterfrågan på inrättande och förvaltning av kollektivtrafiktjänster.

Fråga 24 – Bör städer uppmuntras att införa vägtullar? Behövs det en allmän ram eller riktlinjer för denna verksamhet? Bör intäkterna öronmärkas för att förbättra städernas kollektivtrafik? Bör externa kostnader internaliseras?

49. Vägtullar skulle kunna utgöra ett verktyg som myndigheterna i städerna kan använda. Det vore bra om EU kunde bidra till att det utvecklas modeller för bästa praxis samt se till att lärdom dras av de modeller som redan finns. Ett allmänt ramverk eller allmänna riktlinjer skulle också kunna vara av intresse. En standardisering vore önskvärd, men svår att uppnå. För att de lokala och regionala myndigheterna ska kunna lösa trängsel- och miljöproblemen är det nödvändigt att de har effektiva styrmedel till sitt förfogande. Trängselavgifter kan vara ett mycket effektivt styrmedel. Det är därför viktigt att de lokala och regionala myndigheterna själva kan besluta om införande av trängselavgifter och hur intäkterna ska användas. I flera av medlemsstaterna förfogar dock de lokala och regionala myndigheterna inte över detta verktyg, då dessa frågor beslutas på nationell nivå. Det vore bra om EU kunde bidra till att det utvecklas modeller för bästa praxis samt se till att lärdom dras av de modeller som redan finns. ReK anser även att kommissionen har en viktig roll att spela med information och attitydpåverkan för att underlätta för lokala och regionala beslutsfattare att införa trängselavgifter.

Fråga 25 – Vilket mervärde skulle ett riktat europeiskt stöd för rena och energieffektiva stadstransporter kunna ge på lång sikt?

50. Ett riktat stöd skulle kunna leda till bättre resultat när det gäller att minska koldioxidutsläppen, få till stånd en snabbare användning av nya tekniktillämpningar och en större spridning och bättre tillämpning av bästa praxis. Detta skulle i sin tur kunna minska kostnaderna i anslutning till trängselproblematiken i EU och ge unionen en ledande ställning på världsmarknaden när det gäller teknik och metoder för hållbar utveckling och när det gäller att förena ekonomisk tillväxt med hållbar trafik i städerna.

51. EU skulle kunna skapa ytterligare mervärde genom att upprätta mobilitetsavtal för att underlätta bildandet av starka allianser mellan berörda parter, som kan bära den risk som hänger samman med den omfattande upplåning enligt marknadsmässiga lånevillkor som krävs för att utveckla miljömässigt hållbar transportinfrastruktur i stor skala. Ett nära samarbete med Europeiska investeringsbanken kommer att krävas för att detta ska bli möjligt.

Bryssel den 9 april 2008

Regionkommitténs
ordförande

Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "Det framtida gemensamma europeiska asylsystemet"

(2008/C 172/05)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Regionkommittén framhåller att de lokala och regionala myndigheterna kommer att bli de första som genomför EU:s lagstiftning rörande det gemensamma europeiska asylsystemet, och framhåller att ett gemensamt asylförfarande som innebär att varje medlemsstat solidariskt tar sitt ansvar kommer att underlätta arbetet för lokala och regionala myndigheter.
- Kommittén förordar att det vid behov på nationell nivå inrättas en mekanism för samråd mellan statliga, regionala och lokala institutioner i syfte att uppnå en övergripande hantering på flera nivåer av detta område.
- ReK efterlyser en EU-förordning som reglerar följande mellan medlemsstaterna: ömsesidigt erkännande av det beviljade skyddet, förfaranden för överföring och enhetlig status som flykting och skyddsbehandling.
- Kommittén anser att initiativet att utsträcka direktiv 2003/109/EG till att omfatta personer som åtnjuter en form av internationellt skydd är ett viktigt steg för att avvärja eventuella risker för diskriminering, och att det bidrar till gemenskapens process för harmonisering på asylområdet.
- Regionkommittén efterlyser a) gemensamma riktlinjer för att med ett brett deltagande av de lokala myndigheterna göra det lättare för asylsökande och flyktingar att få tillgång till sociala tjänster och hälso- och sjukvårdstjänster samt till bostad, parallellt med utformning av program för deltagande i det lokala samhällslivet, b) tydliga och klara normer för erkännande av utbildningsbevis, omskolning och certifiering av yrkeskvalifikationer samt c) ekonomiska resurser för att stödja flyktingars arbets- och ledarskapspotential.
- ReK anser därför att en lyckad integration av flyktingar förutsätter att de känner sig delaktiga i det som händer i det egna bostadsområdet, staden, landet eller EU. Deltagande i det lokala politiska livet – om det så handlar om rösträtt eller valbarhet i lokalvalen – har inte bara ett symboliskt utan också ett högst konkret värde.
- Kommittén efterlyser en finansieringsplan och anbuds förfaranden för att höja kompetensen hos de nationella och lokala aktörerna. Man bör särskilt fokusera på den psykosociala aspekten, kartläggning och behandling av utsatta asylsökande.

Föredragande: Savino Antonio SANTARELLA (IT-UEN-AE), borgmästare i Candela

Referensdokument

Grönbok om det framtida gemensamma europeiska asylsystemet

KOM(2007) 301 slutlig

Förslag till rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/109/EG i syfte att utöka dess räckvidd till att omfatta även personer som beviljats internationellt skydd

KOM(2007) 298 slutlig

Politiska rekommendationer

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

De lokala och regionala myndigheternas roll

1. Regionkommittén framhåller att de lokala och regionala myndigheterna kommer att bli de första som genomför EU:s lagstiftning rörande det gemensamma europeiska asylsystemet. EU:s regioner får varje dag ta emot blandade migrationsströmmar av bl.a. asylsökande, och måste ofta tillhandahålla hälsovård och psykologisk vård för personer som utsatts för fysisk och psykisk misshandel och också tortyr. Dessa tjänster, som de lokala och regionala myndigheterna och deras olika instanser normalt inte alltid tillhandahåller, fordrar ett alldeles särskilt stöd för att man ska kunna erbjuda den kompetens och organisation som krävs.

2. Regionkommittén framhåller att ett gemensamt asylförfarande som innebär att varje medlemsstat solidariskt tar sitt ansvar kommer att underlätta arbetet för lokala och regionala myndigheter. I dag får lokala och regionala myndigheter i vissa länder ta ett oproportionerligt stort ansvar, bl.a. på grund av avsaknaden av ett gemensamt asylsystem.

3. ReK vill påpeka att också erkända asylsökande, om det saknas planering för mottagande, integration och stabil sysselsättning, kan råka ut för exploatering och kriminalitet, vilket kan skapa problem vad gäller säkerhet och social sammanhållning. Risken och benägenheten att hamna i exploatering och kriminalitet kan minska om det blir möjligt att arbeta mot betalning under asyltiden.

4. Kommittén föreslår att man i varje medlemsstat inrättar ett system med nätverk för lokala myndigheter. Detta system ska garantera åtgärder till stöd för social sammanhållning i syfte att integrera flyktingar på ett målmedvetet sätt genom lokala projekt som stöds av de lokala myndigheterna själva. I de medlemsstater där man via lokala och regionala organ redan har gjort försök med sådana nätverk har handläggningstiderna för asylansökningarna blivit kortare och de asylsökandes levnadsförhållanden har förbättrats, vilket har underlättat deras integration i samhällslivet på mottagningsorten och fått positiva effekter på säkerhet och livskvalitet.

5. ReK föreslår därför att de olika europeiska, nationella, regionala och lokala resurserna ska komplettera varandra och i tillräcklig omfattning avdelas till dessa tjänstenätverk i varje medlemsstat, så att man kan ta itu med frågorna kring integrationen av asylsökande och flyktingar.

6. Kommittén förordar att det vid behov på nationell nivå inrättas en mekanism för samråd mellan statliga, regionala och lokala institutioner i syfte att uppnå en övergripande hantering på flera nivåer av detta område.

7. ReK föreslår att deltagande i nätverket ska bli frivilligt och att partnerskap upprättas så att de institutionella, offentliga och privata aktörerna på lokal nivå får dela beslut och ansvar. På så sätt kan de olika mottagnings- och integrationsinsatserna planeras genom utnyttjande av den befintliga lokala potentialen. Partnerskap av det här slaget kan leda till ökade kunskaper och därmed till ett medvetet engagemang från de olika aktörer som hittills inte sysslat med asylfrågor och som varit tveksamma till att ta ansvar på detta område.

8. Ett sådant system kan bidra till att institutioner, företag, fackföreningar, sammanslutningar inom tredje sektorn, yrkesskolor, universitet och självklart också lokala och regionala myndigheter finner sin egen plats inom systemet. Det skulle göra att hela samhället fick insyn i denna fråga och att alla aktörer fick spela en egen roll, vilket naturligtvis skulle bidra till att dämpa och undanröja eventuella spänningar.

Rättsliga instrument

Handläggning av asylansökningar

9. Enligt Regionkommittén har Europeiska unionen vid tillämpningen av förfarandet för att bevilja internationellt skydd två uppgifter att fylla som inte får stå i motsats till varandra:

— Effektivt skydd för asylsökande.

— Kontroll av de yttre gränserna.

10. ReK föreslår att förfarandena för identifiering, tillträde till EU:s territorium och till asylförfarandena harmoniseras på EU-nivå.

11. Regionkommittén föreslår att man utformar och utprövar gemensamma förfaranden för identifiering av migranter, som kan tillämpas inom en bestämd tid med hjälp av strikta kriterier och med beaktande av de grundläggande mänskliga rättigheterna och den mänskliga värdigheten.

12. När det gäller förfarandena för behandling av ansökningar om internationellt skydd anser ReK det nödvändigt att enas om gemensamma instrument som kan garantera en enhetlig bedömning i de enskilda medlemsstaterna, så att det blir möjligt att tillämpa bestämmelserna i EU-direktiven (särskilt 2005/85/EG) i praktiken.

13. ReK föreslår också att det regelbundet ges möjlighet till utbildning, fortbildning och kontroll liksom möten, erfarenhetsutbyte och dialog mellan de organ som ansvarar för behandlingen av ansökningar om internationellt skydd.

14. ReK rekommenderar att man utformar ett program för utbildning och fortbildning på EU-nivå, som är avsett för gränsvakningstrupperna eller gränspoliserna.

15. Kommittén rekommenderar att man vid gränstationer (flygplatser, hamnar, gränsovergångar) och inreseområden inrättar och stöder tjänster för hjälp och rådgivning till utländska medborgare som ämnar begära internationellt skydd.

Mottagningsvillkor för asylsökande

16. När det gäller frihetsberövande av asylsökande bör det utredas att de inte får hållas kvar endast för att deras fall ska behandlas. Eventuella begränsningar av rörelsefriheten får endast ske under själva identifieringsprocessen, som bör harmoniseras ytterligare.

17. Regionkommittén uppmanar EU att anta en stadga som reglerar villkoren för de personer som begär internationellt skydd och vars rörelsefrihet är begränsad.

18. ReK anser att de sekundära förflyttningarna inom EU främst är avhängiga av den ekonomiska situationen i medlemsstaterna och deras inställning till de asylsökande.

19. Kommittén anser därför att det krävs en studie med en sammanställning av de senaste årens erfarenheter från samtliga medlemsstater, framför allt vad avser de asylsökandes integration i arbets- och bostadshänsen samt deras sociala anpassning.

20. Till detta yttrande ämnar kommittén foga en bilaga med exempel på välfungerande metoder som på dessa områden har tillämpats i samarbete med de lokala och regionala myndigheterna i EU.

21. Vad beträffar de tjänster som inrättats av lokala och regionala myndigheter föreslår ReK att man frångår begreppet "materiell hjälp" till förmån för begreppet "integrerat mottagande" (som innebär personlig hjälp och rådgivning med sikte på ekonomisk och social integration i samhället).

Beviljande av skydd

22. Regionkommittén erinrar om att begreppet internationellt skydd alltså är tätt knutet till den strikta definition av flykting som fastställs i artikel 1 i Genèvekonventionen, även om det internationella scenariot ser helt annorlunda ut än 1951. Det gäller därmed också profilen på de skyddsökande, som flyr undan situationer med generaliserat våld och väpnade konflikter snarare än personlig förföljelse, men också miljö- och levnadsvillkor spelar en allt större roll.

23. Mot denna bakgrund konstaterar ReK att bestämmelserna i direktiv nr 2004/83 EG förtjänar fullt stöd. I direktivet defini-

eras och harmoniseras den status som skyddsbehövande som ska beviljas personer som inte kan definieras som flyktingar i Genèvekonventionens mening. Detta skydd ska ses som ett komplement till flyktingstatusen och inte som en lägre eller sämre form av denna.

24. Kommittén uppskattar därför att kommissionen bemödat sig om att precisera vilka krav som måste uppfyllas för att status som skyddsbehövande ska beviljas. På så sätt kompletteras och utökas bestämmelserna i Genèvekonventionen.

25. ReK betonar att denna tolkning av gemenskapsbestämmelserna gör det möjligt att definiera två former av internationellt skydd (som flykting och skyddsbehövande), vilket gör att ett ökat antal personer kan få skydd.

26. ReK yrkar på att båda typerna av internationellt skydd som beviljats av en medlemsstat ska erkännas i alla de andra EU-medlemsstaterna.

27. ReK förordar att man gör det möjligt att överföra ansvar mellan medlemsstater när en person som beviljats internationellt skydd flyttar från en medlemsstat till en annan. På så sätt garanterar man fri rörlighet (om än direkt kontrollerad och övervakad) inom EU:s territorium.

28. Kommittén anser att EU måste skaffa sig verktyg (såväl i form av lagar som operativa instrument) som gör det möjligt att ingripa när det gäller personer som inte kan avlägsnas från EU:s territorium.

Övergripande frågor

Hur kan utsatta asylsökandes behov bäst hanteras?

29. Kommittén anser därför att en persons utsatthet ska bedömas utifrån hans eller hennes särskilda omständigheter och upplevelser. Detta gäller dock inte vissa grupper av personer som av naturliga skäl kräver särskilda mottagnings- och skyddsåtgärder (minderåriga utan medföljande vuxen, kvinnor som är medföljande eller kommer senare eller som själva är flyktingar, fysiskt och mentalt funktionshindrade) och för vilka man i förfaranden och beslutspraxis måste beakta deras särskilda situation (t.ex. respektera rätten till privat- och familjeliv eller rätten för familjer att återförenas).

30. ReK påpekar att stöd- och rehabiliteringsåtgärderna – framför allt vad gäller tortyroffer – kan vara otillräckliga i följande fall:

— Om de inte åtföljs av särskilda åtgärder för att säkerställa mottagande, skydd och integration i samhället.

— Om de enbart vidtas av särskilda instanser som inte har kontakt med nationella och lokala välfärdsorgan eller med andra program eller tjänster som också är avsedda för asylsökande och flyktingar.

31. Regionkommittén rekommenderar därför att man i samband med uppbyggnaden av ett gemensamt asylsystem lanserar en bred och strukturerad debatt om utformningen av gemensamma normer för identifiering av enskilda fall av utsatthet.

32. ReK föreslår att de instrument som EU ska utarbeta som hjälp till de olika aktörerna inom asylsystemet (riktlinjer, handbok, utbildningsprogram, etc.) också ska innehålla särskilda riktlinjer och indikatorer som gör det lättare att upptäcka fall av utsatthet och underlätta handläggningen av dem.

33. Om man syftar till att erkänna och ta hand om enskilda fall av utsatta asylsökande måste man höja kompetensen inom de lokala sociala tjänsterna. I detta syfte rekommenderar ReK att EU griper in, antingen genom att anslå resurser till särskilda program för kompetensuppbyggnad, eller genom att främja program för utbildning och fortbildning i medlemsstaterna.

Integration

34. Integration är en process vars främsta mål är att flyktingar ska kunna stå på egna ben. Integrationsprocessen äger rum via flera parallella integrationsnivåer (arbete, bostad, social integration) och i olika steg (kunskap om närområdet, tillgång till olika tjänster, deltagande i samhällslivet).

35. När man beaktar de dåliga erfarenheter av integrationspolitiken som vissa andra generationens invandrare i olika delar av Europa har haft är det viktigt att inte alltid betrakta flyktingar (i detta speciella fall) som "utlänningar" eller "gäster". De värderingar, lagar och bestämmelser som finns i bestämmelselandet måste erkännas och respekteras, men man förutser inte att flyktingarna ska ta avstånd från hemlandets kultur.

36. ReK anser därför att en lyckad integration av flyktingar förutsätter att de känner sig delaktiga i det som händer i det egna bostadsområdet, staden, landet eller EU. Deltagande i det lokala politiska livet – om det så handlar om rösträtt eller valbarhet i lokalvalen – har inte bara ett symboliskt utan också ett högst konkret värde.

37. Regionkommittén anser att denna känsla av tillhörighet uppstår redan i skolan och att programmen för mottagande och integration av elever och studenter som är flyktingar kan utformas som en naturlig del av alla skolsystem och universitets-system i medlemsstaterna.

38. Regionkommittén efterlyser följande:

— Gemensamma riktlinjer för att med ett brett deltagande av de lokala myndigheterna göra det lättare för asylsökande och flyktingar att få tillgång till sociala tjänster och hälso- och sjukvårdstjänster samt till bostad, parallellt med utformning av program för deltagande i det lokala samhällslivet.

— Tydliga och klara normer för erkännande av utbildningsbevis, omskolning och certifiering av yrkeskvalifikationer.

— Ekonomiska resurser för att stödja flyktingars arbets- och ledarskapspotential, bland annat genom att främja samarbete med verksamheter som redan finns på platsen.

Genomförande – Kompletterande åtgärder

39. Kommittén föreslår enhetliga gemensamma förfaranden för identifiering av tredjelandsmedborgare som begär internationellt skydd.

40. ReK föreslår att man utarbetar strukturerade utbildnings- och fortbildningsprogram för gränsbevakningstrupperna, polisen, icke-statliga organisationer, organ som ansvarar för behandling av asylansökningar, hälso- och sjukvårdstjänster och lokala omsorgstjänster, lokala förvaltningar och ledande personer inom nationella institutioner.

41. Möjligheter till möten och utbyte av erfarenheter bör beredas, exempelvis i samband med en stor europeisk konferens om asylfrågor, regionala konferenser och personalutbytesprogram, dvs. ett slags Erasmus för handläggare av asylfrågor.

42. Regionkommittén uppmuntrar en utökad samordning mellan medlemsstaterna om vissa asylfrågor.

43. ReK efterlyser en EU-förordning som reglerar följande mellan medlemsstaterna: ömsesidigt erkännande av det beviljade skyddet, förfaranden för överföring och enhetlig status som flykting och skyddsbehövande.

44. Det är ytterst viktigt att man skapar ökade möjligheter till samråd med olika aktörer och viktiga samtalspartner när det gäller genomförandet av det gemensamma asylsystemet: nationella institutioner, lokala förvaltningar, polis och icke-statliga organisationer.

45. Kommittén efterlyser en finansieringsplan och anbuds-förfaranden för att höja kompetensen hos de nationella och lokala aktörerna. Man bör särskilt fokusera på den psykosociala aspekten, kartläggning och behandling av utsatta asylsökande.

Solidaritet och delade bördor

Ekonomisk solidaritet

46. Regionkommittén välkomnar kommissionens allmänna program "Solidaritet och hantering av migrationsströmmar" för perioden 2007–2013, ett flerårigt program som bygger på fyra pelare med tillhörande fonder som på ett strukturerat sätt ska hantera de olika frågorna i samband med migration. ReK gläds särskilt åt den nya versionen av Europeiska flyktingfonden för perioden 2008–2013 och Europeiska återvändandefonden, som svarar mot de lokala myndigheternas behov vad gäller asylsökande och flyktingar.

47. Regionkommittén tror att en harmonisering av förfarandena för mottagning, integration och deltagande i det lokala samhällslivet kommer att bidra till en minskning av sekundära förflyttningar bland asylsökande och personer med internationell skyddsstatus i EU.

48. För att nå denna harmonisering krävs en rejäl satsning på att skapa ett effektivt europeiskt asylsystem, som är den viktigaste förutsättningen för ett fullödigt delat ansvar och delade befogenheter mellan medlemsstaterna och EU.

49. Kommittén påpekar att det kommer att ta lång tid och kräva omfattande ekonomiska och mänskliga resurser för att nå detta mål, men anser att detta är nödvändigt om man vill komma fram till en modell för insatser som ska kunna lösa de problem som i hela EU hör ihop med hanteringen av blandade migrationsströmmar.

50. För att de ovannämnda åtgärderna ska kunna genomföras och få effekt i medlemsstaterna är det viktigt att man av de resurser som är avsedda för den europeiska asylpolitiken avdelar en andel som förvaltas på gemenskapsnivå och en på medlemsstatsnivå.

51. ReK föreslår därför att de medlemsstater där antalet asylansökningar ökar eller är konstanta tillsammans med EU:s gränsstater tilldelas resurser som står i proportion till de åtgärder som ska genomföras. Införandet av ett gemensamt asylsystem kommer att kräva omfattande ekonomiska resurser, och det kommer framför allt under de första fem åren att bli nödvändigt att göra avsteg från regeln att EU-finansieringen ska utgöra ett komplement till den nationella finansieringen.

52. Mot denna bakgrund efterlyser ReK en sund och välstrukturerad planering av EU:s ekonomiska resurser som ger möjlighet att finansiera operativa åtgärder främst inom utbildning, personalutbyte och de lokala och regionala samtalsparternas deltagande i den europeiska samrådsprocessen.

53. Kommittén förordar likaså tillräckliga resurser för att stödja de nya medlemsstaterna och de stater som har kortare erfarenhet av att hantera migration, med hjälp av en extra tilldelning av resurser för att kompensera eventuella strukturella brister på nationell nivå. Under sådana förhållanden skulle program för återflyttning bli helt överflödiga i EU.

Utökning av räckvidden för direktiv 2003/109/EG till att omfatta även personer som beviljats internationellt skydd

54. Regionkommittén välkomnar förslaget till rådets direktiv om ändring av det tidigare direktivet 2003/109/EG så att det även kan tillämpas på personer som har beviljats internationellt skydd (flyktingar eller personer som innehar status som skyddsbehövande).

55. Kommittén anser att initiativet att utsträcka direktiv 2003/109/EG till att omfatta personer som åtnjuter en form av

internationellt skydd är ett viktigt steg för att avvärja eventuella risker för diskriminering, och att det bidrar till gemenskapens process för harmonisering på asylområdet.

56. Enligt kommittén är det av yttersta vikt att se till att personer som beviljats internationellt skydd ska kunna förvärva ställning som varaktigt bosatt i samma medlemsstat där de beviljats skydd och dessutom utnyttja sin rätt till vistelse i en annan medlemsstat.

57. Beviljande av en form av internationellt skydd ska enligt ReK ses som en viktig faktor vid bedömningen av konsekvenserna av ett eventuellt upphörande av ställningen som varaktigt bosatt.

58. ReK välkomnar därför de åtgärder i förslaget till direktiv som framhåller respekten för principen om förbud mot utvisning eller avvisning (förbud mot påtvingat återvändande för individer till ett land där det vore fara för deras liv eller frihet) och vikten av att den tillämpas fullt ut i praktiken i enlighet med såväl EU-lagstiftning som internationell lagstiftning. Vi avvisar dock inskränkningar som går längre i fråga om utvisning och avvisning.

59. Med avseende på principen om förbud mot utvisning eller avvisning hävdar ReK att det är viktigt att se till att myndigheterna i den andra medlemsstaten är fullt medvetna om att en varaktigt bosatt som ansöker om bosättning på deras territorium redan beviljats internationellt skydd i en annan medlemsstat. Denna bestämmelse är av central betydelse för att garantera ett fortsatt skydd i de fall då behovet av internationellt skydd kvarstår.

60. Om den myndighet som är behörig att bevilja och återkalla en ställning som berättigar till internationellt skydd inte är densamma som den myndighet som är behörig att bevilja och återkalla ställning som varaktigt bosatt är det ytterst viktigt att skyddsbakgrunden beaktas.

61. ReK stöder de bestämmelser som ska garantera att villkoren för att utöva rätten till bosättning i en annan medlemsstat tillämpas fullt ut också på personer som beviljats internationellt skydd med ställning som varaktigt bosatta.

62. ReK skulle äntligen vilja se enhetliga gemenskapsregler som tillåter flyktingar och personer med ställning som skyddsbehövande att vistas i en annan medlemsstat (av arbets- eller familjescäl), och som framför allt gör det möjligt att överföra ansvaret för den beviljade asylens från en medlemsstat till en annan.

Bryssel den 9 april 2008

Regionkommitténs
ordförande

Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "En europeisk hamnpolitik"

(2008/C 172/06)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- ReK vill framhålla hamnarnas stora betydelse för den ekonomiska och samhällliga utvecklingen och Europas konkurrenskraft och välstånd, inte bara för kustregioner.
- Kommittén konstaterar att de europeiska hamnarna är mycket olika varandra, och kommittén är övertygad om att skilda strukturer ökar konkurrensen om de effektivaste transportlederna.
- ReK anser att hamnförvaltningen lämpligast bör ske på regional och lokal nivå och välkomnar därför kommissionens avsikt att inte genom yttre inblandning likrikta de olika strukturerna för hamnförvaltning inom EU.
- Kommittén betonar att det inte bara rör sig om enskilda hamnar som konkurrerar med varandra, utan om hela transportkedjor som konkurrerar.
- Kommittén menar att de riktlinjer för statligt stöd som kommissionen kommer att anta 2008 är ett lämpligt instrument för att precisera EG-fördraget med avseende på hamnar i syfte att göra konkurrensen inom hamnsektorn rättvis och effektiv i fortsättningen.
- ReK konstaterar att det fortfarande inte finns någon riktig inre marknad för sjötransporter inom EU, och välkomnar förenklade administrativa förfaranden, ökad modernisering av tullväsendet samt det initiativ som kommissionen ska lägga fram under 2008 om inrättandet av ett europeiskt område för sjötransporter utan hinder.
- Kommittén anser att utvecklingen och främjandet av projekten "Clean Ship" och "Clean Port" bör fortsätta och menar att det är nödvändigt att öka ansträngningarna på internationell nivå för att minska utsläppen av växthusgaser från fartyg, t.ex. genom anslutning av landström, för att de europeiska hamnarna inte ska missgynnas i den globala konkurrensen.

Föredragande: Rolf HARLINGHAUSEN, ledamot av Europautskottet i Hamburgs delstatsparlament, (DE-PPE)

Referensdokument

Meddelande från kommissionen – Meddelande om en europeisk hamnpolitik

KOM(2007) 616 slutlig

I. Politiska rekommendationer

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Huvudbudskap

1. Regionkommittén välkomnar kommissionens meddelande om en framtida europeisk hamnpolitik, som är resultatet av en omfattande diskussions- och samrådsprocess som pågick mellan maj 2006 och juni 2007. Olika aspekter av den europeiska hamnpolitiken granskades vid sex tematiska workshoppar med deltagande från alla intressegrupper.

2. Kommittén betraktar kommissionens meddelande som en vidareutveckling av det tidigare meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om "Förbättrad kvalitet på de tjänster som tillhandahålls i kusthamnarna: En förutsättning för europeisk transportverksamhet – Förslag till europaparlamentets och rådets direktiv om tillträde till marknaden för hamntjänster" (KOM(2001) 35 slutlig), om vilken Regionkommittén den 20 september 2001 avgav ett yttrande (CdR 161/2001 fin), samt "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om tillträde till marknaden för hamntjänster" (KOM(2004) 654 slutlig), som kommittén yttrade sig om den 13 april 2005 (CdR 485/2004 fin).

3. Kommittén granskar meddelandet mot bakgrund av andra relevanta ämnen, särskilt den europeiska havspolitikerna och den europeiska transportpolitiken, och hänvisar till sitt initiativyttrande av den 12 oktober 2005 om "EU:s marina politik: en fråga om hållbar utveckling för de lokala och regionala myndigheterna" (CdR 84/2005 fin), sitt yttrande av den 13 februari 2007 om "Unionens framtida havspolitik" (CdR 258/2006 fin) samt sitt yttrande av den 14 februari 2007 om "Halvtidsöversyn av vitboken om den europeiska transportpolitiken 2010" (CdR 119/2006 fin).

4. Kommittén betonar att utformningen och genomförandet av den framtida europeiska hamnpolitiken bör grunda sig på subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

Allmänna kommentarer

5. Regionkommittén vill framhålla hamnarnas stora betydelse för den ekonomiska och samhälleliga utvecklingen och Europas konkurrenskraft och välbefinnande, inte bara för kustregioner. Hamnar, sjötransporter och därmed sammanhängande logistik är en av de starkaste tillväxtbranscherna i Europa. 90 % av EU:s handel med tredje länder bedrivs via hamnar, och 40 % av trans-

porterna inom EU sker via hamnar. Dessutom transporteras inom EU mer än 200 miljoner passagerare per år med fartyg.

6. Kommittén är övertygad om att en europeisk hamnpolitik också måste beakta aspekter som den tilltagande globaliseringen och den nya situation som utvidgningen av EU har inneburit. Klimat- och miljöskydd samt folkhälsan är också mycket viktiga för en hållbar och balanserad tillväxt och framgång i Europas regioner.

7. Regionkommittén konstaterar att de europeiska hamnarna är mycket olika varandra, och kommittén är övertygad om att skilda strukturer ökar konkurrensen om de effektivaste transportlederna.

8. Efter misslyckandena i parlamentet med de båda direktivförslagen om tillträde till marknaden för hamntjänster, som också kritiserades av Regionkommittén, ser ReK det som positivt att det i meddelandet och de aviserade kommande åtgärderna övervägande handlar om icke-bindande lagstiftning (soft law) och inte nya lagstiftningsförslag, eftersom man på detta sätt kan ta större hänsyn till strukturskillnaderna.

9. Kommittén gläder sig åt att kommissionen har utnyttjat tillfället att sätta många frågor i sitt sammanhang, och att man inte huvudsakligen har begränsat sig till frågan om tillträde till marknaden för hamntjänster som i de båda direktivförslagen.

10. ReK välkomnar de föreslagna åtgärderna för att klargöra de tillämpliga gemenskapsbestämmelserna. I detta sammanhang måste åtgärder för att ytterligare förbättra effektiviteten i konkurrensen och den fria tillgången till marknaden vidtas. ReK konstaterar att det i många områden inom EU redan råder stor och effektiv konkurrens mellan och inom de europeiska hamnarna.

11. Kommittén betonar att det inte bara rör sig om enskilda hamnar som konkurrerar med varandra, utan om hela transportkedjor som konkurrerar, något som måste beaktas i all reglering av delområdet hamnar eftersom sådan reglering får konsekvenser för hela logistikkedjan vad gäller upplandsporter.

12. Kommittén anser att de gemenskapsåtgärder som avser att påverka transportflödena, t.ex. politiken för de transeuropeiska näten eller riktlinjerna för tillämpningen av gemenskapens miljölagstiftning inom hamnsektorn bör bygga på kravet att man ska bevara ett stabilt investeringsklimat och en arbetsmarknadssituation som främjar hamnverksamhet, en hållbar utveckling av hamnarna, en enhetlig tillämpning av fördraget och samråd med nationella, regionala och lokala myndigheter.

Hamnarnas effektivitet och förbindelser med inlandet

13. Regionkommittén instämmer i huvudsak i kommissionens analys angående hamnarnas ökade kapacitet och förordrar en prioritering av ökad effektivitet framför en utbyggnad av infrastrukturen. Kommittén efterlyser dock strategier till förmån för intermodalitet och multimodalitet, med beaktande av de olika regionernas särskilda förhållanden, och vi vill betona att en rationell hantering av trafikflödena i Europa måste uppnås via marknaden inom en övergripande politisk ram.

14. Kommittén vill dock även påpeka att hamnar, d.v.s. förbindelser mellan öppet hav och inlandet, även bör omfatta framkomst till hamnar (d.v.s. isbrytning och muddring).

Kapacitetsutbyggnad med miljöhänsyn

15. Kommittén menar att utvecklingen av hamnarna måste ske med hänsyn till miljön och med beaktande av intressen och behov hos de människor som bor i hamnstäderna.

16. ReK stöder därför kommissionens avsikt att utfärda riktlinjer för tillämpningen och tolkningen av miljölågstiftning när det gäller hamnutveckling. I detta sammanhang krävs ett nytt brett samråd med hamnsektorn, men också med de regionala och lokala myndigheter som ansvarar för hamnutvecklingen. Åtgärder för hamnutveckling och miljöskydd måste samordnas med och stämmas av mot varandra.

17. Kommittén välkomnar de planerade åtgärderna för förvaltning av avfall och sediment och stöder kommissionens avsikt att säkerställa tillämpningen av de relevanta gemenskapsbestämmelserna i alla medlemsstater.

18. ReK står bakom kommissionens avsikt att åstadkomma minskade utsläpp i hamnarna, men vill betona den viktiga roll som Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) spelar, och förespråkar internationella överenskommelser i stället för europeiska soloinsatser som skulle minska EU:s globala konkurrenskraft. Kommittén anser dock att EU måste handla på egen hand om IMO inte kan komma med konkreta lösningar inom rimlig tid.

Modernisering

19. Regionkommittén konstaterar att det fortfarande inte finns någon riktig inre marknad för sjötransporter inom EU, och välkomnar förenklade administrativa förfaranden, ökad modernisering av tullväsendet samt det initiativ som kommissionen ska lägga fram under 2008 om inrättandet av ett europeiskt område för sjötransporter utan hinder.

20. Det finns emellertid praktiska problem med att genomföra sjötransporter utan gränser. Dessa måste beaktas, och kommittén rekommenderar en noggrann analys av nuläget innan nya åtgärder vidtas.

Lika spelregler – tydlighet för investerare, operatörer och användare

21. Regionkommittén anser att hamnförvaltningen lämpligast bör ske på regional och lokal nivå och välkomnar därför

kommissionens avsikt att inte genom yttre inblandning likrikta de olika strukturerna för hamnförvaltning inom EU.

22. Kommittén menar att de riktlinjer för statligt stöd som kommissionen kommer att anta 2008 är ett lämpligt instrument för att precisera EG-fördraget med avseende på hamnar i syfte att göra konkurrensen inom hamnsektorn rättvis och effektiv i fortsättningen.

23. ReK välkomnar mot den bakgrunden utvidgningen av bestämmelserna om öppenhet i direktiv 2006/111/EG till alla handelshamnar, oavsett deras storlek och årsomsättning.

24. Kommittén noterar att EG-domstolens rättspraxis enligt meddelandet ska betraktas som gällande rätt i samband med beviljande av koncession och att ett öppet urvalsförfarande ska tillämpas vid beviljande av koncessioner som inte faller under upphandlingsreglerna. Regionkommittén menar att ett klagörande krävs när det gäller hamnmyndigheternas roll och deras möjligheter att i rimlig utsträckning stödja regionala intressen och hamnutveckling.

25. Kommittén hyser farhågor för att en oflexibel hantering av de föreslagna åtgärderna kan leda till rättsosäkerhet eller minskad investeringsvilja bland konkurrenterna, vilket skulle försvaga Europas konkurrenskraft.

26. Kommittén utgår från att hamnarna även fortsättningsvis kommer att ha möjlighet att vidta nödvändiga åtgärder för modernisering, utvidgning och förändring inom ramen för en effektiv hamnutveckling också utan urvalsförfarande.

27. Kommittén anser att det behövs ett klagörande om arbetstagarnas rättigheter vid verksamhetsöverlåtelse, i synnerhet i sådana fall då ovan nämnda direktiv 2001/23/EG inte kan tillämpas.

28. ReK noterar att tekniskt-nautiska tjänster (som lotsning, bogsering och förtöjning) betraktas som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, vilket innebär att de omfattas av artiklarna 86, 87 och 88 i EG-fördraget. I enlighet med dessa artiklar och subsidiaritetsprincipen är det medlemsstaternas ansvar att ange vad som räknas som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse enligt de villkor som stipuleras i beslutet av den 28 november 2005. Om medlemsstaten beslutar att ett företag ska tillhandahålla en viss tjänst av allmänt ekonomiskt intresse kan företaget erhålla ekonomiskt stöd om intäkterna från att tillhandahålla tjänsten av allmänt ekonomiskt intresse inte räcker för att täcka företagets kostnader. Detta ekonomiska stöd får inte överstiga de kostnader som företaget ska bära och ska inkludera en skäligen vinst. I detta sammanhang vill kommittén även framhålla att kostnaderna för tekniskt-nautiska tjänster, som krävs för att garantera säkerheten vid navigering i hamnar, endast utgör en bråkdel av de totala transportkostnaderna. Kommittén håller således inte med om att man bör eftersträva en sänkning av kostnaderna för dylika tjänster i syfte att göra fartygstransporter mer attraktiva.

29. Det behövs också ett klagörande när det gäller lotsväsendet och de därmed förbundna säkerhetsfrågorna, som faller under de lokala och regionala myndigheternas ansvar.

30. ReK ställer sig bakom kommissionen i bedömningen av de så kallade bemanningspoolerna och understryker deras betydelse för rekrytering och utbildning av hamnarbetare med beaktande av gällande lagstiftning, i synnerhet i fråga om etableringsfrihet och frihet att tillhandahålla tjänster.

31. Kommittén välkomnar definitionen av begreppet "hamnavgifter" och begränsningen till användning av den allmänna hamninfrastrukturen. ReK uppmanar kommissionen i detta sammanhang att klargöra användningen av hamnavgifter i de aviserade riktlinjerna om statligt stöd, i syfte att undvika konkurrensbegränsande korssubventioner.

32. ReK konstaterar att det redan råder stor öppenhet i fråga om hamnavgifter, och menar därför att ytterligare reglering på området är onödig.

33. Regionkommittén välkomnar kommissionens avsikt att närmare granska konkurrensen mellan europeiska hamnar och hamnar i länder utanför EU och att stödja drabbade hamnar eftersom många av dessa hamnar missgynnas inte bara av sitt perifera geografiska läge utan också av den skärpta konkurrensen med länder utanför EU.

34. Det är oroväckande att den hundra procentiga kontroll (scanning) som krävs i "US Safe Port Act" (2006) och "House Resolution No. 1" (2007) för alla sjöcontainrar med USA som destination är svår att genomföra för de europeiska hamnarna och är mycket kostsam. Därför uppmanar ReK kommissionen att förhandla fram konkreta lösningar med de amerikanska myndigheterna.

Skapandet av en strukturerad dialog mellan hamnar och städer

35. Regionkommittén ställer sig bakom kommissionens vilja att förbättra hamnarnas image och deras integrering med sina städer. Hamnar har i många regioner stor betydelse, inte bara för ekonomin och sysselsättningen – de präglar ofta stadsbilden och står för en stor del av utvecklingen i staden eller regionen.

36. Kommittén skulle därför gärna se en innovativ satsning som bygger på hamnstädernas potential i fråga om kultur, turism och fritid, och föreslår att man uppmärksammar forskningsprojekt och projekt för territoriellt samarbete som syftar till att tydligare illustrera den framtida utvecklingen.

37. ReK:s välkomnar kommissionens planerade informationsåtgärder men ser här problem med de gällande säkerhetskraven och kraven på skydd mot terrorism och kriminalitet.

38. Ytterligare klargöranden behövs i samband med *tillträdeskortet för flera syften* och dess betydelse.

Arbete i hamnar

39. Regionkommittén anser att en europeisk hamnpolitik också måste ta hänsyn till sysselsättningsdimensionen för att kunna säkerställa och skapa kvalificerade arbetsplatser.

40. ReK välkomnar därför kommissionens avsikt att verka för en strukturerad dialog mellan arbetsmarknadens parter på

EU-nivå. Denna måste föras i nära samarbete med arbetsmarknadsparterna. Bra och säkra arbetsvillkor och en fortlöpande förbättring av utbildning och fortbildning av hamnarbetare (till exempel genom systematisk användning av simulatorer) är avgörande faktorer för en positiv och långsiktigt hållbar utveckling av hamnarna och de regioner där hamnarna finns.

41. Kommittén vill understryka att Europa endast kan klara sig i den globala konkurrensen om vår innovationsförmåga ligger över genomsnittet och om den europeiska kvaliteten är bättre än i andra områden. Kommittén betonar därför den grundläggande betydelsen av akademisk utbildning och fortbildning inom yrket om dessa mål ska kunna uppnås.

42. Kommittén är bekymrad över att antalet arbetsolycksfall i hamnar och på fartyg fortfarande ligger högt. De lokala och regionala myndigheterna spelar en viktig roll för övervakning och tillämpning av hälsoskydds- och arbetsskyddsbestämmelser i hamnarna.

II. Slutsatser och rekommendationer

43. Regionkommittén beklagar förseningarna i uppbyggnaden av infrastrukturen i de transeuropeiska näten (TEN) och rekommenderar kommissionen att ge både medlemsstaterna, regionerna och städerna bättre information om de finansieringsmöjligheter som finns, och på detta sätt stödja dem i utbyggnaden av kapaciteten och infrastrukturen för tillträde till hamnarna från landsidan (förbindelserna med inlandet), för framkomst till hamnar (förbindelsen från hamn till farlederna till havs) samt i uppbyggnaden av de logistiska distributionsnäten.

44. Kommittén anser att regionernas medverkan bör formaliseras i de framtida regelverken för stödet till höghastighetsvattnvägar och förespråkar här ett förenklat förfarande som tar större hänsyn till företagets intressen och därmed bidrar till en ökning av och ökad acceptans för de miljövänliga sjötransporterna.

45. Kommittén föreslår att instrument som fysisk planering och integrerad förvaltning av kustområden används i ökad omfattning framöver i samband med planeringen av hamntillträde från hav eller land.

46. ReK yrkar på att riktlinjerna för statligt stöd offentliggörs så snart som möjligt efter samråd med medlemsstaterna, regionerna och berörda parter.

47. Kommittén efterlyser ekonomiska incitament för att öar och avlägset belägna kustområden ska kunna förfoga över lämplig infrastruktur och tillräckligt omfattande fartygsförbindelser, i syfte att främja en hållbar utveckling i dessa områden, minska de faktorer som hämmar företagande och ge områdena tillträde på lika villkor till de stora europeiska marknaderna.

48. Även hamnarna och sjötransportsektorn måste delta i den nödvändiga kampen mot luftföroreningar och klimatförändringar, till exempel genom en snar övergång till renare marina bränslen och ett snabbt genomförande av IMO:s regler för hantering av fartygens barlastvatten.

49. Kommittén anser att utvecklingen och främjandet av projekten "Clean Ship" och "Clean Port" bör fortsätta och menar att det är nödvändigt att öka ansträngningarna på internationell nivå för att minska utsläppen av växthusgaser från fartyg, t.ex. genom anslutning av landström, för att de europeiska hamnarna inte ska missgynnas i den globala konkurrensen, parallellt med åtgärder på gemenskapsnivå för att omedelbart förbättra livskvaliteten för dem som bor i närheten av hamnar.

50. Kommittén anser att man bättre än hittills måste upplysa allmänheten om hamnarnas och havens stora betydelse för den ekonomiska tillväxten och skapandet av nya arbetsplatser i Europa. Denna uppgift bör i stor utsträckning överlämnas till medlemsstaterna, regionerna och hamnarna.

51. ReK väntar med stort intresse på de åtgärder som kommissionen planerar att genomföra 2008 i fråga om utarbetandet av en integrerad havspolitik för EU och hamnarnas plats i denna.

52. Kommittén konstaterar att ett flertal åtgärder krävs på EU-nivå med beaktande av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna om man ska kunna ta hänsyn till alla aspekter av hamnpolitiken. ReK fruktar emellertid att alla åtgärder inte kan genomföras enligt tidsplanen och saknar därför en tydlig prioritering av de enskilda åtgärderna.

53. Kommittén anser att särskild hänsyn måste tas till små lokala och regionala hamnar när kommissionens föreslagna åtgärder genomförs. Verksamheten i dessa hamnar är huvudsakligen av icke-kommersiellt slag och de spelar en avgörande roll

för de omkringliggande lokalsamhällena och har mycket begränsade resurser, både i fråga om pengar och personal, när det gäller att genomföra EU:s riktlinjer och lagstiftning. Kommittén föreslår att man undersöker vilka effekter gemenskapens lagstiftningsinstrument får på hamnarnas kapacitet och fraktvolymer, så att deras ekonomiska bärkraft inte undergrävs.

54. ReK yrkar därför på en översyn av åtgärds katalogen och en uppställning av den efter prioritet för de enskilda mål som ska uppnås med de olika åtgärderna, den planerade ansvarsfördelningen i enlighet med subsidiaritetsprincipen samt den tidsmässiga planeringen.

55. Kommittén erbjuder sig att samarbeta och stödja arbetet med att utarbeta förslag till prioritetsordning för ovannämnda åtgärder och för den kommande hamnpolitiken, och önskar regelbunden information om utvecklingen inom detta politikområde.

56. Regionkommittén rekommenderar att man inrättar en struktur för regelbundet samråd med alla intressegrupper. Detta skulle kunna ge underlag för en vidareutveckling av den europeiska hamnpolitiken och bidra till att konflikter undviks och goda metoder sprids. Kommittén vill i detta sammanhang också peka på möjligheterna att stödja och främja lokala och regionala organ i syfte att säkerställa hög acceptans.

57. Kommittén uppmanar kommissionen att senast den 31 december 2009 lägga fram en halvtidsöversyn av den europeiska hamnpolitiken inklusive ett förslag till åtgärder för att undanröja flaskhalsar mellan hamnarna och inlandet.

Bryssel den 9 april 2008

Regionkommitténs
ordförande

Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "En integrerad havspolitik för Europeiska unionen"

(2008/C 172/07)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- ReK beklagar att viktiga aspekter (t.ex. sjöfartsutbildning, inrättande av EU-fonder för skydd av havsbotten och kustområden) lämnats utan avseende.
- Kommittén beklagar att man inte har tagit upp frågan om användningen och skyddet av havsbotten, och anser att också de allmänna strategiska anvisningarna i fråga om framför allt dumpning av avfall men också för anläggning av pipelines och kablar skulle kunna ingå i denna politik.
- Kommittén upprepar sin begäran från yttrandet om "*Unionens framtida havspolitik*" att kommissionen ska undersöka möjligheten att se över EU:s finansieringssystem och införa ett enda förenklat system för alla eller de flesta maritima frågor i en europeisk kust- och öfond.
- ReK ber kommissionen att lägga fram en färdplan över huvudmålen för EU:s havspolitik på medellång sikt (2015) och lång sikt (2020).
- Regionkommittén saknar fortfarande ett tydligt samband mellan blåboken om havspolitiken och direktivet om en marin strategi och ber därför kommissionen att förtydliga denna koppling.
- Kommittén lägger återigen fram förslaget att skapa en europeisk plattform för havsfrågor, där lokala och regionala myndigheter och intressenter ingår, som ett instrument för insamling av sakkunskaper och utbyte av god praxis.

Föredragande: Saima KALEV Borgmästare i Jögeva (EE-UEN-AE)

Referensdokument

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En integrerad havspolitik för Europeiska unionen

KOM(2007) 575 slutlig

Politiska rekommendationer

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Regionkommittén välkomnar och stöder kommissionens meddelande om "En integrerad havspolitik för Europeiska unionen" och gläder sig över att man försöker finna en helhetssyn i denna viktiga fråga, som omfattar alla aspekter av människans förhållande till haven. Detta kommer att ge en sammanhängande politisk ram som möjliggör en optimal och hållbar utveckling av all havsrelaterad verksamhet.

2. Kommittén ställer sig positiv till att så många instanser involverats i samrådet men fruktar att vissa viktiga aspekter (t.ex. sjöfartsutbildning, inrättande av EU-fonder för skydd av havsbotten och kustområden) lämnats utan avseende.

3. Kommittén delar uppfattningen att alla frågor som rör Europas hav hänger samman och måste lösas på ett samordnat sätt. För att de önskvärda resultaten ska kunna uppnås är det viktigt att tillhandahålla information om de framsteg som görs på samtliga områden på ett samordnat sätt (t.ex. genom en webbsida). Alla obligatoriska åtgärder eller bestämmelser måste grunda sig på vetenskapliga fakta och utvärderingar där man har beaktat ekosystemens lokala variationer och regionala skillnader i människans utnyttjande av de marina resurserna.

4. Kommittén är övertygad om att EU:s havspolitik på lång sikt skulle kunna bli mycket verkningsfull eftersom mer än 50 % av EU:s yta är täckt av vatten med alla de biologiska, fysiska och geologiska resurser som detta innebär.

5. Regionkommittén vill påpeka att en viktig aspekt på havsmiljön, nämligen användningen och skyddet av havsbotten, en fråga som faller inom medlemsstaternas behörighetsområde, inte tagits upp i meddelandet om en integrerad havspolitik. Kommittén anser att också de allmänna strategiska anvisningarna i fråga om framför allt dumpning av avfall men också för anläggning av pipelines och kablar skulle kunna ingå i denna politik.

6. Regionkommittén understryker att havspolitiken i varje fall sträcker sig över de enskilda staternas gränser och kräver handling och styrning på flera nivåer.

7. Kommittén stöder den integrerade, sektorsövergripande strategin. Tillämpningen av denna kräver samarbete och samordning av alla havsrelaterade åtgärder på de olika beslutsnivåerna. Samtidigt måste man finna en jämvikt mellan konkurrensförmåga, hållbarhet och miljöskydd.

8. Regionkommittén anser att de lokala och regionala myndigheterna har en viktig roll att spela vid utformningen, genomförandet och regleringen av politiken och en tydlig uppgift när det gäller att samordna politikens olika delområden och i arbetet med att kommunicera med medborgarna om havens möjligheter och om hur mänskliga aktiviteter påverkar havsmiljön.

9. Regionkommittén understryker att det, om man önskar genomföra EU:s integrerade havspolitik, är viktigt att värna om de lokala och regionala myndigheternas goda vilja så att de effektivt bidrar.

10. Regionkommittén delar kommissionens uppfattning att Regionkommittén kan ge denna process ett mervärde. Kommittén vill bidra med ett system med vilket man kan stödja att de lokala och regionala myndigheterna deltar och effektivt bidrar.

11. Regionkommittén överväger hur man kan stödja de lokala och regionala myndigheternas arbete med att utarbeta genomförandestrategier och med att genomföra de planerade åtgärderna med hänsyn tagen till de olika särdragen hos medlemsstaterna och kustregionerna. Dessa bör bli föremål för ett närmare samarbete som inbegriper öar, skärgårdar och de yttersta randområdena, liksom den internationella dimensionen.

12. Regionkommittén anser att man bör ta hänsyn till att regionerna har olika förmåga och till de åsikter som framförts vid samrådet.

13. Regionkommittén instämmer i det som sägs i meddelandet, att varje förändring av havspolitiken påverkar framför allt kustområdena, inre vattendrag i anslutning till dessa och flodmynningarna.

14. Regionkommittén strävar hela tiden efter att utveckla de lokala och regionala myndigheternas kapacitet, att se till att det hela tiden finns anslag och att för detta ändamål inrätta en fond för Europas kustområden och öar. Kommittén upprepar sin begäran från yttrandet om "Unionens framtida havspolitik" att kommissionen ska undersöka möjligheten att se över EU:s finansieringssystem och införa ett enda förenklat system för alla eller de flesta maritima frågor i en europeisk kust- och öfond. Anslagen måste utnyttjas på ett sätt som gynnar den miljömässiga och ekologiska situationen i haven.

15. Regionkommittén vill alltjämt framhålla den ståndpunkt som den framförde i ett tidigare yttrande (CdR 84/2005). Enligt denna finns det ett stort behov av stöd till innovation och utveckling av företag, framför allt utveckling av ny marin teknik.
16. Regionkommittén delar uppfattningen att en integrerad havspolitik bidrar till att finna lösningar på sådana problem som hänger samman med globalisering och konkurrenskraft, klimatförändringar, försämrad havsmiljö, sjösäkerhet och sjöfartsskydd samt tryggad energiförsörjning och hållbar utveckling.
17. Regionkommittén anser också att allt detta måste grunda sig på framstående havsrelaterad forskning, teknik och innovation samt på Lissabonstrategin för sysselsättning och Göteborgsagendan för hållbar utveckling.
18. Regionkommittén delar kommissionens uppfattning när det gäller frågan om mervärde, som kommittén tog upp i yttrande CdR 258/2006, nämligen att en integrerad strategi bidrar till att minimera meningsskiljaktigheter samt till att skapa synergier och ett tydligt informationsutbyte mellan invånarna och grannregionerna.
19. Kommittén ser positivt på kommissionens försök att med detta meddelande lägga en grund för de styresformer och de sektorsöverskridande verktyg som krävs för en integrerad havspolitik för EU samt för de föreslagna åtgärder som kommissionen vill vidta under innevarande mandatperiod. I detta hänseende välkomnar kommittén att kommissionen i sin årliga politiska strategi för 2009 (KOM(2008) 72) bekräftar att havspolitiken utgör en av kommissionens prioriteringar. Kommittén beklagar dock att mycket begränsade resurser anslås till detta område under 2009, bl.a. omfördelningen av 6 miljoner euro från budgeten för fiskeripolitik.
20. Kommittén ser positivt på att kommissionen vid dessa åtgärder vill låta sig styras av principerna om subsidiaritet och konkurrenskraft och vill tillämpa ett ekosystemsbaserat synsätt och involvera intressegrupperna.
21. Mot bakgrund av ovanstående ber kommittén kommissionen att lägga fram en färdplan över huvudmålen för EU:s havspolitik på medellång sikt (2015) och lång sikt (2020).
22. Regionkommittén anser att tidsperspektivet för ett så viktigt dokument som det om EU:s integrerade havspolitik bör vara betydligt längre och sträcka sig längre än bara innevarande mandatperiod.
23. Regionkommittén anser att det är mycket viktigt att bedriva samarbete och samråd med och att stödja verksamheten inom de arbetsgrupper och organisationer inom olika regioner och sektorer som inom ramen för EU verkar i regionerna kring Atlanten, Ishavet, Medelhavet, Svarta havet, Östersjön och Nordsjön. Regionkommittén uppmanar kommissionen att organisera genomförandet av den integrerade havspolitiken i ovan nämnda havsområden.
24. Regionkommittén understryker att arbetet med att specificera ansvarsfördelningen för den integrerade strategin är tydligt fastställt. EU måste därför tillämpa den ansvarsfördelning som fastställs i fördraget för åtgärder på berörda områden, t.ex. miljö, transporter, fiskeri-, regional- och näringspolitik samtidigt som hänsyn tas till subsidiaritetsprincipen.
25. Regionkommittén stöder kommissionens uppmaning till medlemsstaterna att i nära samarbete med aktörerna, i synnerhet i kustområdena, utarbeta integrerade havsstrategier på nationell nivå. Regionkommittén ser fram emot kommissionens riktlinjer i denna fråga och den kommande remissrundan, där särskild hänsyn bör tas till de lokala och regionala förvaltningarnas befogenheter i fråga om den integrerade havspolitiken.
26. Regionkommittén anser att det är ett viktigt beslut att under 2008 föreslå riktlinjer för den integrerade havspolitiken i medlemsstaterna och att från och med 2009 rapportera om medlemsstaternas åtgärder inom detta område.
27. Regionkommittén anser att man bör utarbeta stödjande riktlinjer också för de lokala och regionala myndigheterna. Kommittén ber kommissionen att göra följande till grundprinciper i riktlinjerna för gott styre på nationell och regional nivå: Förslag på huvudmål för haven, en metod för att uppnå målen genom ett integrerat angreppssätt samt rekommenderade tidsfrister för när målen ska ha uppnåtts.
28. Regionkommittén anser att den samordning som planeras inte utgör någon garanti för integration. Riktlinjerna kan tolkas på olika sätt och samrådsstrukturen är inte någon beslutsstruktur.
29. Regionkommittén föreslår att man sammanställer en överskådlig sammanfattning och förteckning över god praxis för regionerna.
30. Regionkommittén anser att man bör skapa ett tydligt system för att se till att regionerna hela tiden effektivt och verksamt bidrar och att eventuella konflikter mellan regionerna får en rättvis lösning.
31. Regionkommittén understryker att man för att uppnå detta måste utarbeta genomförandestrategier för regionerna.
32. Regionkommittén föreslår att man påskyndar beslutsprocessen för havsfrågor i dialog med de lokala och regionala myndigheterna. Kommittén understryker att man måste se till att också medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna direkt kan delta i utarbetandet av genomförandestrategin. I strategins mål bör man tillsammans med dessa komma överens om och därmed fastställa att all verksamhet sammanlagt ska bidra till en integration mellan sektorerna. På samma sätt skulle man också kunna fastställa uppgifter och behandla resursfrågor.
33. Regionkommittén ställer sig positiv till ett bättre samarbete mellan medlemsstaternas kustbevakningsmyndigheter och till beslutet att vidta åtgärder för ett mer driftskompatibelt övervakningssystem som för samman befintliga övervaknings- och spårningssystem, som används för sjösäkerhet och sjöfartsskydd, för skydd av havsmiljön, för att förhindra att havet förorenas, för kontroll av fiske, för kontroll av de yttre gränserna och för andra insatser inom ramen för arbetet med att upprätthålla lag och ordning. Kommissionen uppmanas att initiera ett första pilotprojekt på detta område i Medelhavet, med syftet att utvidga verksamheten till hela EU.

34. Regionkommittén välkomnar kommissionens beslut att under 2008 utarbeta en färdplan för att främja medlemsstaternas utveckling av fysisk planering för kust- och havsområden.

35. Regionkommittén anser att kommissionen under 2008 måste vidta åtgärder för att inrätta ett europeiskt nätverk för havsobservation och data och överväga behovet av en flerdimensionell kartläggning av medlemsstaternas vatten för att förbättra tillgången till data av hög kvalitet. Kommissionen uppmanas att initiera ett första pilotprojekt på detta område i Nordsjön, med syftet att utvidga verksamheten till hela EU.

Åtgärdsområden inom EU:s integrerade havspolitik

Maximering av den hållbara användningen av havet

36. Regionkommittén delar kommissionens uppfattning att man för att göra sjötransporterna i Europa mer effektiva och se till att sjöfarten är konkurrenskraftig på lång sikt måste skapa ett europeiskt sjötransportområde utan hinder och i samverkan med övriga delar av transportsystemen.

37. Regionkommittén ställer sig positiv till att en övergripande sjötransportstrategi utarbetas för 2008–2018, en strategi som bör främja höghastighetsvattenvägarna och närsjöfarten. Denna strategi bör förutom att beakta det nät med stora europeiska hamnar som är anslutet till de transeuropeiska transportnäten ta särskild hänsyn till små och medelstora hamnar, eftersom dessa på ett effektivt sätt tjänar randområden och öar och även bidrar till att undvika överbelastning av de stora hamnarna och landsvägarna.

38. Regionkommittén uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att uppmuntra samarbete i fråga om EU:s hamnar i syfte att stödja a) fartygstransporter av så stora mängder gods som möjligt som det mest miljövänliga alternativet, bl.a. vid import, export och transittrafik, b) de kostnadseffektiva och miljövänliga faktorerna i fråga om varutransporter till havs, framför allt med hänsyn till att godstransporterna förväntas öka i framtiden.

39. Regionkommittén noterar det svar som i samband med samrådet erhöles på en fråga som tidigare ställts om hur man i framtiden gemensamma havspolitik ska integrera den temainriktade strategin för skydd av den marina miljön⁽¹⁾ och förslaget till direktiv om en marin strategi⁽²⁾, särskilt med tanke på att kommissionen betraktar dem som underkomponenter i den integrerade strategin.

40. Regionkommittén understryker att dessa strategier utgör den miljöpolitiska basen för den integrerade havspolitik, eftersom de främjar en ekosystembaserad syn som syftar till att miljöfrågor, sociala och ekonomiska frågor ska behandlas i lika utsträckning. Det finns en tidsram också för miljökomponenten (att uppnå en god miljö senast 2020).

⁽¹⁾ KOM(2005) 504 slutlig.

⁽²⁾ KOM(2005) 505 slutlig.

41. I förslaget till direktiv om en marin strategi anges att regioner med svåra havsförhållanden ska utarbeta och genomföra åtgärder snabbare för att erhålla en tillfredsställande miljöstatus. I sådana regioner är det av absolut största betydelse att kommissionen samordnar verksamheten inom de olika sektorer som omfattas samt de olika programmen och strategierna och anslår tillräckliga resurser. För att kunna uppnå en verkligt integrerad havspolitik måste landbaserad verksamhet inkluderas, t.ex. jordbruk, avfallshantering, transporter och energiproduktion. Sådana regioner skulle kunna fungera som pilotprojektområden för en verklig och fullständigt integrerad havspolitik.

42. Regionkommittén saknar fortfarande ett tydligt samband mellan blåboken om havspolitik och direktivet om en marin strategi och ber därför kommissionen att förtydliga denna koppling, och att behandla båda frågorna mer i detalj och därigenom förhindra att dessa ansträngningar överlappar varandra.

43. Regionkommittén uppmanar kommissionen att presentera ett förslag om hur de olika havsområden som ingår i Natura 2000 kan kopplas samman.

44. Regionkommittén anser att den integrerade förvaltningen av kustområdena är ett genomtänkt koncept, som bidrar till arbetet med att utforma havspolitik med en rad värdefulla och goda metoder, och föreslår att man härutöver undersöker regionernas och kommunernas erfarenheter av en integrerad förvaltning av kustområden, i synnerhet de befintliga lokala partnerskap för förvaltning av kustområden som inrättats av lokala myndigheter och relevanta berörda parter för att erbjuda kostnadseffektiv integrerad förvaltning av kustområden som verkar nedifrån och upp, och fastställer hur man ska göra den integrerade förvaltningen och havspolitik förenliga med varandra.

45. Regionkommittén anser att man för att främja samarbetet i tekniska och administrativa frågor bör skapa tydliga band med de lokala och regionala myndigheterna, som genomför medlemsstaternas vattenpolitiska åtgärder, för att senast 2015 uppnå en bra miljö i övergångszonerna inom en radie på en kilometer från kusten⁽³⁾.

46. Regionkommittén hänvisar för en utförlig redogörelse för sin ståndpunkt om hamnpolitiken till sitt yttrande 237/2007 om kommissionens meddelande om en europeisk hamnpolitik (KOM(2007) 616).

47. Regionkommittén ansluter sig till förslaget om en ny hamnpolitik som tar hänsyn till hamnarnas många olika funktioner mot bakgrund av den europeiska logistiksituationen som helhet.

48. Regionkommittén anser att man bör använda medel från strukturfonderna för att underlätta investeringar i regionala hamnars infrastruktur och i andra relevanta projekt.

49. Regionkommittén ställer sig positiv till förslaget att minska utsläppen från fartyg i hamnar genom att se till att elektricitetsförsörjningen från land inte missgynnas skattemässigt samt till att utveckla och stödja EU-omfattande eller världsomfattande tekniska standarder för leverans av elektricitet från land till fartyg.

⁽³⁾ Direktiv 2000/60/EG.

50. Regionkommittén anser också att man måste utfärda riktlinjer för tillämpningen av de delar av gemenskapens miljölagstiftning som berör hamnarnas utveckling.
51. Regionkommittén vill också framhålla vikten av att trygga den framtida energiförsörjningen, och uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att systematiskt stödja rena former av förnybar havsenergi, från vind, vågor, tidvatten och havsströmmar, framför allt genom att prioritera och systematiskt stödja forskning och utveckling och även genom ekonomiska lösningar, t.ex. korrekta inmatningspriser. Administrativa hinder som står i vägen för utvecklingen av förnybar havsenergi bör också undanröjas.
52. Kommittén anser att verksamhet i lokalt ägda icke-kommersiella självförvaltade hamnar ska förhindras att tyna bort eftersom dessa hamnars sociala, rekreativa och turistrelaterade betydelse för det omgivande samhället är större än deras ursprungliga ekonomiska funktion.
53. Regionkommittén välkomnar kommissionens positiva inställning till bildandet av sektorsövergripande kluster och regionala kompetenscentrum för havsfrågor samt stödet till ett europeiskt nät av havskluster.
54. Regionkommittén önskar i samband med detta ett förtydligande av strukturerna och formen hos de enheter som ska skapas, vilken politisk insats var och en av dessa strukturer ska göra samt vilken roll kommissionen och Regionkommittén ska ha.
55. Regionkommittén stöder beslutet att i nära samarbete med arbetsmarknadens parter göra en ny utvärdering av sjöfartssektorns undantag från EU:s arbetsmarknadslagstiftning.
56. Regionkommittén anser att medlemsstaternas stora ansvar för att förbättra säkerheten för yrken med anknytning till havet kräver att de ratificerar internationella överenskommelser, däribland ILO:s konsoliderade konvention om arbete till sjöss från februari 2006 och ILO:s konvention om arbete inom fisket från juni 2007.
57. Regionkommittén välkomnar beslutet att verka för ett intyg om maritim kompetens.
58. Regionkommittén anser att man bör genomföra åtgärder för att förbättra sjöfartsutbildningen så att yrkesutbildningen blir internationellt accepterad och möjligheter till vidareutbildning ges, och på så sätt säkerställer tillgången till personal med den nivå som krävs.
59. Regionkommittén är övertygad om att kustområdena blir de första som kommer att drabbas av klimatförändringarna och rekommenderar därför t.ex. följande prioriterade åtgärder: minskade utsläpp från fartyg, utveckling och utökad användning av förnybar maritim energi, stopp för minskningen av den biologiska mångfalden i haven samt kustskydd. Kommittén välkomnar följaktligen kommissionens beslut att inleda pilotåtgärder för att minska effekterna av och säkra en anpassning till klimatförändringar i kustområdena.
60. Regionkommittén önskar ett förtydligande av hur kommissionen bedömer detta behov i andra regioner än kustområdena.
61. Regionkommittén delar uppfattningen att man aktivt bör stödja internationella insatser för att minska oljeföroreningarna från fartyg.
62. Regionkommittén ställer sig positiv till beslutet att aktivt stödja de internationella insatserna för att minska utsläppen av växthusgaser från fartyg.
63. Regionkommittén begär att direktivet om energibesättning ändras så att medlemsstaterna åläggs att inte beskatta elektricitet till fartyg i hamnar högre än bunkerolja, eftersom nuvarande bestämmelser utgör ett incitament för luftföroreningar, som i hamnstäder till 80 % kommer från fartyg som bränner bunkerolja.
64. Kommittén välkomnar kommissionens och medlemsstaternas insatser för att minska nivåerna av svaveldioxid och kväveoxid samt utsläppen av fina partiklar från fartyg på EU-haven och i synnerhet i hamnarna. Eftersom detta inte kommer att vara tillräckligt i längden efterlyser Regionkommittén ytterligare reduceringar och begär därför att kommissionen och medlemsstaterna senast 2030 ska minska utsläppen från fartyg till samma nivåer som är tillåtna för bilar.
65. Regionkommittén anser att utsläppen från fartyg bör införlivas i EU:s system för handel med utsläppsrätter.
66. Regionkommittén välkomnar kommissionens beslut att ta vederbörlig hänsyn till det arbete som pågår på internationell nivå och lägga fram förslag om att föräldrade fartyg ska skrotas på ett effektivt, säkert och miljömässigt hållbart sätt.
67. Regionkommittén stöder beslutet att vidta kraftfulla åtgärder för att stoppa bruket att kasta fångst över bord och destruktiva fiskemetoder som bottentråkning i känsliga livsmiljöer i fria havet. Särskilt måste man se över samspelet mellan länder i ljuset av utfiskningen.
68. Regionkommittén ställer sig positiv till de kraftfulla åtgärderna för att stoppa illegalt, orapporterat och oreglerat fiske i regioner där forskning och fakta visar att sådana åtgärder är nödvändiga.
69. Kommittén inser att det är nödvändigt att främja och uppmuntra metoder för småskaligt fiske, som har en lång tradition i europeiska vatten och är mer selektivt och miljövänligt.
70. Regionkommittén efterlyser kommissionens uppfattning om hur man i de båda sistnämnda frågorna kan genomföra den integrerade politiken mer effektivt än hittills.
71. Regionkommittén välkomnar stödet till utvecklingen av ett miljövänligt vattenbruk i Europa.

En kunskaps- och innovationsbas för havspolitik

72. Regionkommittén välkomnar beslutet att under 2008 lägga fram en grundläggande EU-strategi för havs- och sjöfartsforskning.

73. Regionkommittén uppmanar kommissionen att överväga inrättandet av ett nätverk av europeiska havsforskningsinstitut inom ramen för den nya havsforskningsstrategin.

74. Regionkommittén anser också att man måste inleda gemensamma sektorsövergripande förslagsinfordringar inom ramen för sjunde ramprogrammet för att främja ett integrerat tillvägagångssätt och öka förståelsen kring övergripande havsfrågor, t.ex. konsekvenserna av klimatförändringarna, stigande havsnivåer och förändrade vädermönster när det gäller möjligheterna att använda hamnar och fartygsstransporter rent generellt.

75. Regionkommittén ställer sig positiv till beslutet att stödja forskning inriktad på att förutse, mildra och säkerställa anpassning till klimatförändringarnas påverkan på havsrelaterad verksamhet, havsmiljö, kustområden och öar. Regionkommittén uppmanar kommissionen att arbeta för en europeisk strategi för anpassning till konsekvenserna av klimatförändringarna i kustregioner med utgångspunkt i en omfattande bedömning av de stigande kostnader som anpassningen till klimatförändringarna innebär, så att den ekonomiska utvecklingen i kustregionerna inte hindras.

76. Regionkommittén ställer sig positiv till beslutet att stödja inrättandet av ett europeiskt partnerskap för havsvetenskap, som syftar till en samordnad dialog mellan vetenskapsvärlden, näringslivet och beslutsfattare.

77. Regionkommittén undrar hur och i vilken mån kommissionen stöder detta partnerskap och hur detta stöd kommer till uttryck, hur det hänger samman med den samrådsstruktur som kommissionen föreslår och hur denna skiljer sig från den senare.

78. Regionkommittén understryker betydelsen av regionala data och av att dessa bedöms mot en mellanregional aspekt.

79. Regionkommittén anser att det är viktigt att jämföra nödvändig statistik för att främja konkurrensförmågan inom branscherna och innovationen (vilket togs upp i kommitténs yttrande CdR 258/2006 men inte står i "Blåboken").

80. Regionkommittén ber om ett förtydligande om i vilken mån regionerna kan påverka pilotprojekten och anbudsförfarandena för forsknings- och utvecklingsprojekt och demonstrationsprojekt.

81. Regionkommittén lägger återigen fram förslaget att skapa en europeisk plattform för havsfrågor, där lokala och regionala myndigheter och intressenter ingår, som ett instrument för insamling av sakkunskaper och utbyte av god praxis. Regionkommittén föreslår att man så snart som möjligt sammanställer en fortlöpande förteckning över god praxis för regionerna, om möjligt på grundval av redan existerande europeiska förteckningar över regionala välfungerande metoder för haven, och i synnerhet exempel på fastställda allmänna mål för haven, gott styre, politikområden och integreringen av dem samt regionala handlingsplaner för haven.

Högsta möjliga livskvalitet i kustområden

82. Regionkommittén anser att det är viktigt att främja långsiktigt hållbar kust- och havsturism inom ramen för det kommande turisminitiativet.

83. Regionkommittén önskar ett förtydligande om hur de lokala och regionala myndigheterna samt kustområdena enligt kommissionen kan bidra till bästa möjliga livskvalitet i kustområdena och vilka synergier som skulle vara möjliga med andra delar av EU:s politik.

84. Regionkommittén stöder beslutet att kommissionen så snart som möjligt ska inleda arbetet med att utveckla en databas om alla regionalpolitiska projekt på det havspolitiska området som finansieras av EU som en grund för bästa praxis. En sådan databas skulle också skapa insyn i fråga om tillgänglig gemenskapsfinansiering för havsrelaterade projekt och kustområden.

85. Regionkommittén stöder beslutet om att föreslå en gemenskapsstrategi för förebyggande av katastrofer som framför allt lyfter fram de risker som kustområdena är utsatta för. I denna skulle man också kunna ange nödhamnar för oljetankfartyg och andra fartyg som transporterar farliga ämnen. Vid åtgärder som rör sjösäkerheten bör även särskilda aspekter i anslutning till vintersjöfart tas i beaktande.

86. Regionkommittén anser att kommissionens beslut att främja utvecklingen av de yttersta randområdenas och öarnas havspotential är viktigt. Man bör med hjälp av gemensamma ansträngningar inom sjöfartspolitik och andra politikområden på EU-nivå finna lösningar på de särskilda problem som förekommer i avlägsna kust- och öregioner.

Främjande av EU:s ledarskap inom internationella havsfrågor

87. Regionkommittén ställer sig positiv till beslutet att främja samarbete inom ramen för utvidgningspolitiken, den europeiska grannskapspolitiken och den nordliga dimensionen.

88. Regionkommittén välkomnar beslutet att föreslå en strategi för tillämpning av EU:s havspolitik på de yttre förbindelserna genom en strukturerad dialog med viktiga partnerländer.

89. Regionkommittén önskar ett förtydligande av hur man systematiskt på bästa sätt i de yttre förbindelserna kan använda sig av de i viss mån regionaliserade expertkunskaperna (t.ex. Helsingforskommissionen i Östersjöfrågor).

Synliggörande av det maritima Europa

90. Regionkommittén anser liksom kommissionen att man måste fatta beslut om att inleda arbetet med en europeisk havsatlas.

91. Regionkommittén stöder förslaget att en havets dag i Europa ska utlysas från och med 2008 och att lokala och regionala myndigheter och intressenter redan från början ska delta och att deras sakkunskaper ska utnyttjas i detta arbete.

92. Regionkommittén föreslår att man märkbart breddar och stöder det informationsarbete som riktar sig till befolkningen i havsrelaterade frågor genom utbildningssystemet, media, Internet och andra informationskanaler.

93. Regionkommittén anser att havsnationalparker skulle kunna vara ett sätt att både öka allmänhetens medvetenhet och skydda känsliga havsområden.

94. Regionkommittén föreslår att man utarbetar ett mer omfattande åtgärds paket för att synliggöra den maritima sektorn, och framför allt ta hänsyn till att havet utgör en del av vårt natur- och kulturarv.

Bryssel den 9 april 2008

Regionkommitténs
ordförande

Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "Vitbok – Tillsammans för hälsa: Strategi för eu: 2008–2013"

(2008/C 172/08)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- ReK anser att ett gemensamt angreppssätt till hälsofrågor inte bör få som resultat att harmoniserande åtgärder sätts in och att subsidiaritetsprincipen överträds.
- Kommittén ber kommissionen att prioritera målet om minskade ojämlikheter i hälsa.
- Kommittén vill påpeka att läkemedelsfrågan inte tas upp i strategin och efterlyser därför en närmare undersökning av denna fråga.
- ReK anser att cancerscreening är ett exempel på särskild behandling och därför en nationell angelägenhet som inte bör omfattas av hälsostrategin. Kommittén välkomnar dock samarbete och utbyte av bästa praxis mellan medlemsländerna.
- ReK anser att regionala och lokala myndigheters medverkan i den nya mekanismen för strukturerat samarbete på EU-nivå skulle kunna genomföras genom att några av platserna i de nya kommittéerna inom hälso- och sjukvårdsområdet upplåts till företrädare på lokal och regional nivå, men kräver att en sådan mekanism diskuteras mer ingående och att den måste vara öppen och präglas av insyn.
- Kommittén anser att kommissionen bör utarbeta en översikt över relevanta nätverk för samarbete och organisationer inom hälsoområdet samt att dessa aktörer samlas för att diskutera lämpliga och effektiva former för samarbete.

Föredragande: Karsten UNO PETERSEN, Regionsrådsmedlem i Region Syddanmark (DK-PSE)

Referensdokument

Vitbok – Tillsammans för hälsa: strategi för EU: 2008–2013,
KOM(2007) 630 slutlig

Regionkommitténs politiska rekommendationer

1. Regionkommittén uppskattar kommissionens vitbok som lägger fram en strategi för gemenskapens hälsopolitiska satsning under åren fram till år 2013, under förutsättning att artikel 152 i EG-fördraget, som fastställer att hälso- och sjukvården i princip är en nationell fråga, respekteras och att subsidiaritetsprincipen efterlevs på detta område.
2. Kommittén stöder uppfattningen att hälsa är en viktig fråga för alla människor, vilken ska stödjas av en effektiv politik på alla områden vilket innefattar åtgärder i medlemsstaterna, på EU-nivå och globalt. Kommissionen bör fortsatt prioritera folkhälsoområdet, inom vilket unionen har befogenhet och genom vilket stora hälsovinster kan erhållas.
3. Vi konstaterar och välkomnar det växande intresset för hälsoområdet på EU-nivå, vilket återigen bekräftades genom reformfördraget i Lissabon den 19 oktober 2007, där hälsofrågor föreslås få en större politisk betydelse. Kommittén uppmärksammar dock att ett gemensamt angreppssätt till hälsofrågor inte bör få som resultat att harmoniserande åtgärder sätts in och att subsidiaritetsprincipen överträds.
4. Vi erkänner de nya behov, som motiverar att ett mer strategiskt tillvägagångssätt på gemenskapsnivå tas fram, t.ex. den åldrande befolkningen, nya hot mot människans hälsa (pandemier, biologiska olyckor, bioterrorism och utmaningar i samband med klimatförändringarna) samt den nya tekniken. Kommittén understryker att man noga måste se till att unionen inte överskrider de begränsade hälsopolitiska befogenheter som den tilldelats enligt artikel 152 i EG-fördraget.
5. Kommittén stöder de värderingar och principer som fastställs i vitboken som t.ex. solidaritet, medborgarnas delaktighet i politikens utformning, minskade ojämlikheter i hälsa, främjande av investeringar på detta område, integrering av hälsoaspekten inom alla politikområden och ett ökat inflytande för EU inom den globala hälsopolitiken.
6. Kommittén instämmer i vitbokens tre övergripande mål om att främja god hälsa i ett åldrande Europa, skydda medborgarna från hot mot hälsan och stödja dynamiska hälsosystem och ny teknik samt stöder förslagen till konkreta åtgärder för dessa mål.
7. Vi framhåller att öppenhet vad gäller regionala och lokala partners roll, intressen och erfarenheter är en förutsättning för att vitbokens värderingar, principer och mål kan efterlevas.
8. Vi ber kommissionen att prioritera målet om minskad ojämlikhet i fråga om hälsa och att fokusera på skillnader vad gäller hälsa mellan olika grupper i samhället, samt att prioritera stöd till medlemsländer som ligger efter i utvecklingen av åtgärder på folkhälsoområdet och i insatser som syftar till att uppnå bättre folkhälsa, allt för att minska skillnaderna och obalansen i hälsa inom EU.
9. Regionkommittén anser att ett system med hälsoindikatorer är positivt under förutsättning att det nationella ansvaret för hälso- och sjukvårdsfrågor respekteras.
10. Vi vill påpeka att läkemedelsfrågan inte tas upp i strategin, trots att det har långtgående konsekvenser för patienterna och medborgarna om bestämmelserna på detta område bara ses som en del av den ekonomiska politiken och inte ses i samband med hälsoområdet. Regionkommittén efterlyser därför en närmare undersökning av läkemedelsfrågan mot bakgrund av att detta område i många EU-medlemsstater hör till hälso- och sjukförsäkringsområdet.
11. Regionkommittén anser att cancerscreening är en hälso- och sjukvårdsfråga och därför är en nationell angelägenhet som inte bör omfattas av hälsostrategin.

Genomförande av strategin

12. Vi vill påpeka att det är de lokala och regionala myndigheterna som direkt berörs av EU:s nya hälsostrategi, eftersom de ansvarar för hälso- och sjukvårdssektorn i många medlemsländer.
13. Kommittén påminner om att regioner och lokala aktörer inom hälsoområdet ofta står för planeringen, ledningen, driften och utvecklingen av hälso- och sjukvården och ofta bär det ekonomiska ansvaret samt att de befinner sig nära medborgarna och därför är en betydande tillgång och kunnig part inom hälso- och sjukvårdsområdet.
14. Kommittén välkomnar att vitboken erkänner att regionala och lokala myndigheter är nyckelaktörer vad gäller att leverera tjänster inom hälso- och sjukvården och förväntar sig därför att de lokala och regionala myndigheterna, med tanke på deras ansvar på området, involveras till fullo vid strategins genomförande. Strategin skulle vara som mest effektiv om den kunde stödjas genom regionalt och lokalt deltagande i ett så tidigt skede som möjligt. På så sätt får man också bättre möjligheter till regionalt och lokalt egenansvar vid genomförandet av strategin.

15. Kommittén ser med glädje på att det i vitboken nämns att regionalt och lokalt deltagande är möjligt genom en ny mekanism för strukturerat samarbete på EU-nivå och att kommissionen kommer att arbeta tvärsektorielt och stämma av med andra organ som arbetar med hälsorelaterade frågor, men kräver att en sådan mekanism diskuteras mer ingående och att den måste vara öppen och präglas av insyn. Den får på inga villkor gå längre än den samordning som nämns i artikel 152.2 andra stycket i EG-fördraget.

16. Kommittén pekar i detta sammanhang på hur viktigt det är att i ett tidigt skede involvera institutioner och nätverk som företräder lokala och regionala myndigheter på hälso- och sjukvårdsområdet i diskussioner inför kommande EU-initiativ på hälsoområdet.

17. Vi stöder kommissionens förslag till en ny mekanism för strukturerat samarbete på EU-nivå, som ska ge kommissionen råd och främja samordningen mellan medlemsländerna, under förutsättning att denna nya mekanism såsom kommissionen själv angivit säkerställer en tillräckligt stor grad av regionalt och lokalt deltagande tidigt i processen. Detta gäller även lokala och regionala myndigheters medverkan och deltagande i den planerade nya strukturen, i vilken några av de nuvarande kommittéerna ersätts av medlemsstaterna.

18. Regionkommittén föreslår att regionala och lokala myndigheters medverkan i den nya mekanismen för strukturerat samarbete på EU-nivå skulle kunna genomföras genom att några av platserna i de nya kommittéerna inom hälsoområdet upplåts till företrädare på lokal och regional nivå och inte bara till ledamöter på nationell nivå. På så sätt uppnås en så bred rådgivning som möjligt inom hälsoområdet, samtidigt som en känsla av delaktighet kan skapas på regional nivå vad gäller EU-initiativ inom detta område.

19. Kommittén föreslår att Regionkommittén utser regionala och lokala representanter för en fastställd period. De regionala och lokala representanterna i de nya EU-kommittéerna inom hälsoområdet kan därefter rapportera tillbaka till Regionkommittén.

20. Regionkommittén ser positivt på kommissionens förslag om att främja samarbetet med aktörer på EU-nivå, eftersom det kan ge medlemsländernas åtgärder ett mervärde. Vad gäller kommissionens fortsatta utveckling av partnerskap med dessa aktörer samt det fortsatta arbetet och inrättandet av eventuellt nya forum och nätverk inom hälsoområdet anser kommittén att det är viktigt att lokala och regionala företrädare görs delaktiga i mycket större utsträckning än vad som sker i dag.

21. I detta sammanhang uppmanar vi först och främst till samarbete med Regionkommittén, då detta organ är det enda fördragsstadgade rådgivande organ som företräder lokala och regionala myndigheter, men även med flera nätverk och organisationer som samlar lokala och regionala myndigheters sakkunskaper i hälsofrågor på EU-nivå. När dessa nätverk väljs ut är det viktigt att kommissionen försäkras sig om att de har en bred regional och lokal förankring, att alla regionala och lokala

myndigheter har lika tillgång till deltagande samt att man inte utesluter någon genom höga medlemsavgifter eller dylikt.

22. Vi rekommenderar kommissionen dels att utarbeta en översikt över relevanta formella och informella nätverk och organisationer inom hälsoområdet som uppfyller ovanstående kriterier, dels att låta dessa aktörer träffas för att diskutera lämpliga och effektiva former för samarbete.

23. Vi rekommenderar, med hänvisning till kommissionens öppenhetsinitiativ, att man får insyn i arbetet genom att kommissionen offentliggör vilka aktörer på hälsoområdet som den samarbetar med och vilka aktörer som ska involveras i ett tidigt skede i t.ex. forum, kommittéer och organ som kommissionen föreslagit ska upprättas.

24. Dessutom uppmanar Regionkommittén medlemsländerna att fastställa förfaranden, så att de egna lokala och regionala myndigheterna kan involveras i ett tidigt skede i hälsorelaterade frågor i EU:s regi.

Finansiella instrument

25. Regionkommittén delar uppfattningen att strategins åtgärder ska finansieras genom befintliga finansinstrument tills den nuvarande ekonomiska ramen löper ut år 2013 utan att detta påverkar budgeten, bl.a. med tanke på de förpliktelser som regioner och lokala parter har.

26. Kommittén ser positivt på att kommissionen uppmärksammar sambandet mellan en frisk befolkning och Lissabonmålen för tillväxt och sysselsättning, och efterlyser i detta sammanhang att den framtida sammanhållningspolitiken och den gemensamma jordbrukspolitiken får större fokus på folkhälsoaspekter.

Rekommendationer till EU-ordförandeskapet

27. Regionkommittén uppmanar EU-ordförandeskapet att inarbeta innehållet i yttrandets punkter 7, 8, 15, 18, 21, 22, och 24–26 i rådets slutsatser om EU:s hälsostrategi. Det gäller följande synpunkter:

27.1 att öppenhet, vad gäller regionala och lokala parters roll, är en förutsättning för att vitbokens värderingar, principer och mål kan efterlevas (punkt 7),

27.2 att prioritera målet om minskade ojämlikheter i hälsa, att fokusera på skillnader vad gäller hälsa mellan olika grupper i samhället samt att prioritera stöd till medlemsländer som ligger efter i utvecklingen av åtgärder på folkhälsoområdet (punkt 8),

27.3 att kommissionens förslag till en ny mekanism för strukturerat samarbete på EU-nivå säkerställer en tillräckligt hög grad av regionalt och lokalt deltagande tidigt i processen, något som även rör lokala och regionala myndigheters medverkan och deltagande i den planerade nya strukturen, men vi kräver att en sådan mekanism diskuteras mer ingående och att den måste vara öppen och präglas av insyn. Den får på inga villkor gå längre än den samordning som nämns i artikel 152.2 andra stycket i fördraget (se punkt 15).

27.4 att regionala och lokala myndigheters medverkan i den nya mekanismen för strukturerat samarbete på EU-nivå skulle kunna genomföras genom att några av platserna i de nya kommittéerna inom hälso- och sjukvårdsområdet upplåts till företrädare på lokal och regional nivå (punkt 18),

27.5 att samarbete först och främst sker med Regionkommittén, då detta organ är det enda fördragsstadgade rådgivande organ som företräder lokala och regionala myndigheter, men även med flera nätverk och organisationer som samlar lokala och regionala myndigheters sakkunskaper i hälsofrågor på EU-nivå (punkt 21),

27.6 att det utarbetas en översikt över relevanta nätverk för samarbete och organisationer inom hälsoområdet samt att dessa

aktörer samlas för att diskutera lämpliga och effektiva former för samarbete (punkt 22),

27.7 att medlemsländerna fastställer förfaranden, så att de egna lokala och regionala myndigheterna kan involveras i ett tidigt skede i hälsorelaterade frågor i EU:s regi (punkt 24),

27.8 att strategins åtgärder ska finansieras genom befintliga finansinstrument tills den nuvarande ekonomiska ramen löper ut år 2013 utan att detta påverkar budgeten, bl.a. med tanke på de förpliktelser som regioner och lokala parter har (punkt 25),

27.9 att den framtida sammanhållningspolitiken och den gemensamma jordbrukspolitiken får större fokus på folkhälsoaspekter (punkt 26).

Bryssel den 9 april 2008

Regionkommitténs
ordförande
Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "Utvidgningsstrategi och huvudfrågor 2007–2008 – Kandidatländerna"

(2008/C 172/09)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Kommittén understryker att EU även framöver bör bedriva en politik som är öppen för utvidgning och som kan utgöra en grund för att stimulera till demokratiska reformer och ekonomisk utveckling även utöver EU:s nuvarande gränser.
- Respekten för Köpenhamnskriterierna och kraven enligt stabiliserings- och associeringsprocessen är ett grundläggande krav på medlemsstaterna, särskilt principen om egna meriter som även intog en framträdande plats under de tidigare utvidgningarna.
- Turkiets engagemang för Europa får inte brytas och EU bör efterleva de åtaganden som gjorts då förhandlingarna inleddes. ReK håller dock med kommissionen om att förhandlingarna med Turkiet utgör en icke tidsbegränsad process där utgången inte kan bestämmas på förhand.
- Regionkommittén ser positivt på Kroatians framsteg när det gäller att uppfylla de politiska Köpenhamnskriterierna och de ekonomiska kriterierna samt att genomföra gemenskapens regelverk och stabiliserings- och associeringsavtalet.
- Regionkommittén anser att den f.d. jugoslaviska republiken Makedonien har gjort betydande framsteg i fråga om att uppfylla de politiska Köpenhamnskriterierna och de ekonomiska kriterierna, och pekar på de framsteg som gjorts i slutet av 2007. Kommittén uppmanar därför rådet att besluta att förhandlingar ska inledas med den f.d. jugoslaviska republiken Makedonien.

Föredragande: Alin Adrian NICA (RO–ALDE), borgmästare i Dudeștii Noi, Rumänien

Referensdokument

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – Utvidgningsstrategi och huvudfrågor 2007–2008

KOM(2007) 663 slutlig

Politiska rekommendationer

Allmänna rekommendationer

1. Regionkommittén upprepar sin övertygelse om att EU:s utvidgning utgör ett av de mest effektiva medlen för politiskt inflytande, eftersom denna process är ett viktigt steg mot säker fred och stabilitet i världsdelen och att medborgarna i kandidatländerna därmed ges ytterligare en möjlighet att dra nytta inte bara av det välstånd som EES genererar utan också av EU:s gemensamma värden, främst frihet, demokrati och solidaritet.

2. Kommittén understryker att EU även framöver bör bedriva en politik som är öppen för utvidgning och som kan utgöra en grund för att stimulera till demokratiska reformer och ekonomisk utveckling även utöver EU:s nuvarande gränser.

3. Respekten för Köpenhamnskriterierna och kraven enligt stabiliserings- och associeringsprocessen är ett grundläggande krav på medlemsstaterna, särskilt principen om egna meriter som även intog en framträdande plats under de tidigare utvidgningarna.

4. Integrationens framgång beror framför allt på hur kandidatlandet förbereder sig inför utvidgningen och på hur djupgående reformerna är och hur kraftfullt de genomförs.

5. Uppföljningen av framstegen och lagstiftningens omformning är förutsättningen för en framgångsrik integration.

6. De lokala och regionala myndigheterna bör få en aktiv roll inom integrationsprocessen, eftersom det är fråga om en strukturell och demokratisk process som inte kan genomföras centralt utan aktiv medverkan av alla myndighetsnivåer och utan att subsidiaritets- och närhetsprinciperna respekteras till fullo.

7. Sammanslutningarna för lokala och regionala myndigheter måste rådfrågas när centraladministrationen lägger fram lagstiftningsförslag på områden där de lokala och regionala myndigheterna är behöriga.

8. Den hållbara utvecklingen i ett land är i hög grad beroende av hur den grundläggande principen för decentralisering efterlevs och genomförs i praktiken i alla dess former: beslutsmässig, administrativ och ekonomisk decentralisering.

9. Regionkommittén pekar på att kriget under första delen av förra årtiondet har satt djupa spår hos folken på Balkanhalvön, och därför är det viktigt att alla lokala, regionala och nationella aktörer i länderna i området samarbetar för att lösa alla de problem som varit föremål för tvister i det förflutna.

10. Det är viktigt att via föranslutningsprogram och genom föranslutningspolitiken stödja samarbetsinitiativ och -ansträngningar (2008 är bland annat året för interkulturell dialog) samt utbyte av erfarenheter och goda metoder (inklusive de bästa erfarenheterna av genomförandet av principerna i Europeiska stadgan om lokalt självstyre) mellan lokala och regionala myndigheter i medlemsstaterna och i kandidatländerna. I detta avseende spelar ReK en viktig roll för att främja utbildningsseminarier där syftet är att utbyta välfungerande metoder och erfarenheter från de lokala och regionala myndigheterna i EU. Detta stöd bör framför allt grunda sig på erfarenheterna från de nya medlemsländer som anslöt sig till EU 2004 och 2007, allra helst som en del av dem är grannar till dessa tre nya kandidatländer.

Turkiet

11. Regionkommittén understryker att det ligger i allas intresse att Turkiet åtnjuter stöd under hela den långa och svåra reformprocess som har inletts. En grundläggande princip för anslutningsprocessen är att framstegen i reformprocessen bestämmer förhandlingarnas takt. Till detta medverkar även EU:s externa stöd i form av finansieringsprogram. Turkiet och EU bör ge prov på tålamod och uthållighet i denna process.

12. Turkiets engagemang för Europa får inte brytas och EU bör efterleva de åtaganden som gjorts då förhandlingarna inleddes. ReK håller dock med kommissionen om att förhandlingarna med Turkiet utgör en icke tidsbegränsad process där utgången inte kan bestämmas på förhand. Det enda kriterium som bör beaktas när man avgör huruvida Turkiet kan ingå i EU eller inte bör vara hur de anslutningsvillkor som unionen ställer uppfylls. Dessutom är det viktigt att Turkiet åtar sig att främja goda grannskapsförhållanden i enlighet med de krav som framförs inom ramen för förhandlingarna. Turkiet förväntas alltså upphöra med ekonomiska blockader och stängning av gränserna samt avstå från hot eller militära manövrar gentemot grannländerna.

13. Kommittén ser med tillfredsställelse på att parlamentsvalen genomförts korrekt, och hoppas på att den nya regeringen skyndar på genomförandet av nödvändiga reformer i syfte att uppfylla anslutningsvillkoren samtidigt som framsteg kan nås på vissa känsliga områden. ReK vill också ge uttryck för sin oro över de turkiska väpnade styrkornas upprepade ingripanden i den politiska processen och understryker att det krävs större ansträngningar för att säkerställa fullständig och effektiv kontroll av armén.

14. Kommittén välkomnar de åtgärder som nyligen vidtagits för att ändra grundlagen och anser att de föreslagna ändringarna om de antas kommer att uppmuntra till framsteg i fråga om efterlevnaden av de politiska Köpenhamnskriterierna. ReK påminner också om att den turkiska straffrättens artikel 301, som innebär att förolämpande av turkiskhet och Turkiet är straffbart, måste ändras för att öka åsikt friheten.

15. Kommittén vill framhålla att de lokala och regionala myndigheterna genomför största delen av gemenskapslagstiftningen och att de därför bör spela en central och avgörande roll både i den interna demokratiseringen och integreringen i EU. Därför rekommenderar vi Europeiska kommissionen att lägga tonvikten på de lokala och regionala myndigheternas ställning vid förhandlingarna med Turkiets regering.

16. Kommittén förespråkar en översyn av den turkiska kommunallagen i syfte att förstärka de offentliga myndigheterna på lägsta nivå och öka deras effektivitet.

17. Kommittén föreslår en studie i syfte att identifiera flera modeller för regional utveckling i Turkiets territoriella enheter med EU:s medlemsstater som exempel, modeller som skulle göra det möjligt att genomföra regionala strategier och regional politik, att fastställa prioriteringar för lokal och regional utveckling, att genomföra program som får stöd från EU:s föranslutningsfonder och därefter från strukturfonderna.

18. Det är nödvändigt att inrätta en gemensam rådgivande kommitté med företrädare för Regionkommittén och för de lokala och regionala myndigheterna i Turkiet. Kommittén rekommenderar därför att den turkiska regeringen ska begära att en gemensam rådgivande kommitté inrättas och att Europeiska kommissionen ska erkänna vikten av ett sådant organ inom ramen för förhandlingarna med Turkiet.

19. Turkiet bör fortsätta sina konkreta ansträngningar för ekonomisk decentralisering till den lokala offentliga förvaltningen så att de lokala och regionala myndigheternas finansiella autonomi förstärks samtidigt som de blir mindre beroende av den nationella budgeten.

20. Utvidgningen av de lokala och regionala myndigheternas administrativa behörighet bör åtföljas av tillräckliga ekonomiska medel för finansieringen av de nya ansvarsområdena.

21. Turkiet inleder för närvarande en översyn av den offentliga sektorn i syfte att öka effektiviteten och förbättra myndigheternas administrativa kapacitet för att de effektivt ska kunna hantera nationella anslag och EU-bidrag.

22. Kommittén vill rikta uppmärksamhet på den fortsatta diskrimineringen i Turkiet i fråga om kvinnors tillträde till offentliga tjänster inom förvaltningen och rättsväsendet trots att lagarna redan delvis överensstämmer med EU-lagstiftningen på detta område. Det förekommer även könsdiskriminering i fråga om utbildningsmöjligheter. Många flickor ges ingen chans att fortsätta sina studier efter grundskolan på grund av religiösa traditioner.

23. Kommittén vill peka på den diskriminering som de etniska minoriteterna i Turkiet utsätts för, framför allt kurderna.

24. Andra religiösa samfund än islam möter svårigheter eftersom de inte kan vara juridiska personer. Dessa samfund stöter på problem när det gäller möjligheterna att bedriva välgörenhet, att utöva sin religionsfrihet, att välja sina ledare och att utbilda sina präster. Icke-muslimska företrädare och troende utsätts för upprepade angrepp och attentat. Staten måste se till att detta upphör och använda sina resurser till att övervaka extremistiska grupper och bekämpa deras subversiva verksamhet.

Kroatien

25. Regionkommittén ser positivt på Kroatiens framsteg när det gäller att uppfylla de politiska Köpenhamnskriterierna och de ekonomiska kriterierna samt att genomföra gemenskapens regelverk och stabiliserings- och associeringsavtalet. Kroatiens exempel visar i synnerhet för grannländerna vilka fördelar man kan få av att vara fast ekonomiskt och politiskt förankrad i EU:s struktur och värden. Det är glädjande att det skedde ett verkligt genombrott i anslutningsförhandlingarna under 2007. Kommittén uppmanar den nybildade kroatiska regeringen att öka sina ansträngningar för att uppfylla villkoren för förhandlingar om de återstående kapitlen.

26. Kommittén välkomnar och uppskattar Kroatiens åtgärder för decentralisering inom den offentliga förvaltningen till den lokala nivån och anser att tonvikten bör ligga på subsidiaritetsprincipen i syfte att fatta besluten så nära medborgarna som möjligt.

27. Kroatiens fortsatta engagemang i regionala initiativ, som har bidragit till att ytterligare förbättra förbindelserna med grannländerna, måste uppmuntras och stärkas. Regionkommittén understryker vikten av att förstärka de lokala myndigheternas gränsöverskridande samarbete i gränsområdet mellan Kroatien och dess grannländer: Bosnien och Hercegovina, Serbien, Slovenien och Montenegro.

28. Kommittén ser med tillfredsställelse på att Kroatien fullt ut samarbetar med Internationella krigsförbrytartribunalen, och understryker vikten av fortsatta ansträngningar när det gäller att ställa krigsförbrytare inför rätta och att förbättra programmen för vittnesskydd.

29. Regionkommittén ser positivt på att premiärministrarna i Kroatien och Slovenien har träffat en informell principöverenskommelse om att låta gränskonflikten avgöras av en tredje skiljedomare. Vi uppmanar den kroatiska och den slovenska regeringen att utnyttja alla möjligheter för att genomföra denna överenskommelse. Kommittén välkomnar att det kroatiska parlamentet har beslutat att Kroatien inte ska tillämpa bestämmelserna rörande miljö- och fiskeskyddszonen förrän man i EU:s anda har hittat en gemensam lösning i godo.

30. ReK anser att framsteg har gjorts vad gäller bättre tillämpning av grundlagen om nationella minoriteter och av den romska minoritetens ställning. Framsteg behövs dock på området för social integration av flyktingar och etniska minoriteter, i synnerhet romerna, genom att underlätta dessa gruppers tillträde till offentliga tjänster och högre utbildning.

31. Det är ytterst viktigt att inrätta specifika instrument för att säkerställa en ansvarsfull förvaltning som riktar särskild uppmärksamhet på kampen mot korruption. I detta sammanhang är det mycket glädjande att byrån för bekämpning av korruption och organiserad brottslighet har fått sitt mandat utvidgat, och att antalet korruptionsfall som tas upp av det kroatiska rättsväsendet har ökat. Den kroatiska regeringen uppmanas att intensifiera sina insatser i samband med det nationella korruptionsbekämpningsprogrammet för perioden 2006-2008.

32. ReK välkomnar de framsteg som gjorts vad gäller att bygga och återuppbygga bostäder och infrastruktur samt bostadsprogrammet för lösning av frågan om tidigare innehavare av hyresrätter. Kommittén anser att programmet bör fortsätta och påskyndas.

33. Kommittén ser positivt på de framsteg som nyligen har nåtts på regionalpolitikens område och i fråga om samordningen av strukturinstrumenten. Men ytterligare åtgärder är nödvändiga för att uppnå ökad effektivitet och förbättra myndigheternas administrativa kapacitet för att de effektivt ska kunna hantera EU-bidrag.

34. Samtidigt kan man konstatera att framstegen när det gäller översynen av den lokala offentliga förvaltningen är blygsamma. Den ojämna tillämpningen av lagstiftningen rörande den offentliga förvaltningen leder till ineffektivitet.

Före detta jugoslaviska republiken Makedonien

35. Regionkommittén anser att den f.d. jugoslaviska republiken Makedonien har gjort betydande framsteg i fråga om att uppfylla de politiska Köpenhamnskriterierna och de ekonomiska kriterierna, och pekar på de framsteg som gjorts i slutet av 2007. Kommittén uppmanar därför rådet att besluta att förhandlingar ska inledas med den f.d. jugoslaviska republiken Makedonien.

36. Det är positivt att landet har lyckats efterleva en del överenskommelser i stabiliserings- och associeringsavtalet.

37. Genomförandet av det ramavtal som undertecknades i Ohrid har lett till djupgående omvandlingar inom samhället i f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, som numera fullt ut framstår som multietniskt och mångkulturellt. Detta är för övrigt en viktig del av de politiska kriterierna för anslutning till

EU. Kommittén erinrar ånyo om vikten av Badinterprincipen, och anser att alla parter bör visa ömsesidig respekt och samarbeta inom ramen för de demokratiska institutioner som inrättats i landet efter stora ansträngningar. ReK beklagar dock att integrationen av de etniska minoriteterna fortfarande är begränsad.

38. Landet bör ta intryck av EU:s erfarenheter i fråga om respekt för etnisk och språklig mångfald inom offentlig förvaltning och undervisning. Det är synnerligen önskvärt att de framtida avtalen leder till att de två största folkgrupperna och de olika minoriteterna kan leva tillsammans i harmoni och på lika villkor. Därför förespråkar kommittén en effektiv tillämpning av grundlagens bestämmelser om att minoritetsgrupperna ska vara jämlikt företrädade i den offentliga förvaltningen.

39. Regionkommittén beklagar att korruptionen fortfarande är så utbredd, vilket fortsätter att vara ett allvarligt problem, och rekommenderar därför myndigheterna att vidta åtgärder för att utplåna denna plåga.

40. Kommittén ser positivt på ansträngningarna för decentralisering av de offentliga myndigheterna till lokal nivå och på viljan att förbättra den administrativa effektiviteten med hjälp av kommunsammanslagningar som genomförts av ekonomiska skäl och i utvecklingssyfte. Det är dock viktigt att påskynda processen för ekonomisk decentralisering i syfte att stärka de lokala och regionala myndigheternas auktoritet.

41. ReK beklagar att inga framsteg har gjorts i frågan om landets namn. Kommittén välkomnar att man återupptagit förhandlingarna under ledning av FN:s särskilda sändebud Matthew Nimetz, och uppmanar f.d. jugoslaviska republiken Makedonien att öka sina ansträngningar för att hjälpa till att lösa namnfrågan inom ramen för FN:s säkerhetsråds resolution 817/93 och 845/93. På detta sätt skulle landet bidra till att skapa goda grannförbindelser och utveckla ett regionalt samarbete.

42. Ansträngningarna för att säkerställa medborgarnas tillgång till offentlig information i syfte att öka insynen i förvaltningen är berömvärda, men de offentliga myndigheterna är inte ännu redo eller villiga att underlätta denna tillgång.

43. Regionkommittén välkomnar beslutet i ReK:s presidium av den 4 mars 2008 att inrätta en gemensam rådgivande kommitté mellan Regionkommittén och f.d. jugoslaviska republiken Makedonien på officiell begäran av regeringen i f.d. jugoslaviska republiken Makedonien. Alla tillgängliga medel bör tillgripas på det administrativa planet för att det första sammanträdet inom kommittén ska kunna äga rum under första halvåret 2008.

Bryssel den 9 april 2008

Regionkommitténs
ordförande

Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "Problemet med vattenbrist och torka i Europeiska unionen"

(2008/C 172/10)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Regionkommittén noterar regionernas och kommunernas oro över att man såväl i Medelhavsområdet som i Central- och Västeuropa har kunnat konstatera problem med torka och fenomen som onormalt torra år, tomma vattenreservoarer och dammar, problem med grundvattenlager, problem med bräckt vatten i vattendrag nära kusterna, sjunkande grundvattenmagasin, förändringar i vattenförsörjningen på grund av människans bristfälligt planerade ingrepp, förändringar i det normala nederbördsmonstret och i vattentrycket på grund av naturliga förhållanden eller mänskliga aktiviteter, vilket får de konsekvenser som kommissionen redan har noterat i sitt förberedande arbete.
- Vi förespråkar en konsekvent vattenplanering i medlemsstaterna och regionerna, där målsättningen för de EU-medel som investeras i infrastruktur är vattenskydd, skydd av bergsområden, våtmarker, återplantering av skog, vattenbesparingar och en effektiv vattenanvändning, fördelning av vattenresurserna mellan olika användningsområden samt hantering av situationer som uppstått till följd av allvarlig torka eller vattenbrist genom extra tillförsel av vatten.
- Vi välkomnar kommissionens meddelande om översynen av den gemensamma jordbrukspolitiken, och vi ser positivt på att vattenförvaltning ska ingå bland utmaningarna för den gemensamma jordbrukspolitiken. Kommittén ställer sig bakom kommissionens förslag att granska huruvida frågorna om vattenförvaltning bör inarbetas ytterligare i programmet för landsbygdsutveckling och utveckling av bergsområdena. Vi vill förespråka att man tar hänsyn till och undersöker i vilken grad den brukade jorden och bergsområden med stora vattenresurser och mycket skog kan skapa luftfuktighet och dra till sig nederbörd och bromsa den ökenspridning som klimatförändringarna orsakar.

Föredragande: Francisco CAMPS ORTIZ Regionpresident i regionen Valencia (ES–PPE)

Referensdokument

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om problemet med vattenbrist och torka i Europeiska unionen

KOM(2007) 414 slutlig

Regionkommitténs politiska rekommendationer

1. Regionkommittén välkomnar kommissionens meddelande om problemet med vattenbrist och torka i Europeiska unionen eftersom det förefaller vara helt i linje med vattenramdirektivet 2000/60/EG, som måste ligga till grund för all vattenpolitik i Europeiska unionen.
2. Vi ställer oss bakom den åtskillnad som kommissionen gör mellan "torka" och "vattenbrist" som definieras på följande sätt: "Torka" innebär en tillfällig minskning av vattentillgången till följd av exempelvis uteblivet regn. 'Vattenbrist' innebär att efterfrågan överstiger vattentillgången vid hållbar exploatering".
3. Regionkommittén framhåller att vattenbrist och torka är ett fenomen som finns i delar av EU:s territorium och som måste hanteras i enlighet med lokala och regionala förhållanden.
4. Vi vill uppmana medlemsstaterna och EU:s regioner och kommuner att verka för vattenvård, vattenbesparingar och minskade vattenförluster samt för ökad vattenåtervinning, som måste vara absoluta prioriteringar framför andra lösningar i kampen mot vattenbrist och torka. EESK uppmanar samtidigt till strukturella åtgärder för att bemöta problemen med vattenbrist och torka.
5. Kommittén framhåller att man om man ska kunna bekämpa vattenbrist och torka måste ge högsta prioritet åt en hushållning som innebär att vatten utnyttjas på ett effektivt, sparsamt och hållbart sätt. När man sparar vatten sparar man också energi. Precis som energi är vatten nödvändigt för all mänsklig, ekonomisk och social verksamhet.
6. Vi vill understryka de lokala och regionala förvaltningarnas funktion vid tillämpningen av ramdirektivet om vatten, planering av mark- och vattenanvändning, utveckling av olika ekonomiska sektorer, miljöskydd och försörjningstrygghet gentemot medborgarna så att de får tillräckligt mycket vatten av god kvalitet.
7. Regionerna har många synpunkter på de olika åtgärder som kommissionen föreslår, framför allt när det gäller att säkerställa tillgången till vatten av god kvalitet för samtliga medborgare, skydd av vattentäkter (både grund- och ytvatten), rationell planering av vattenanvändning, förebyggande åtgärder och problemlösning på kort, medellång och lång sikt vid vattenbrist, fastställande av slutpriset på vatten, tilldelning och omfördelning av vatten mellan olika användningsområden, tillämpning av besparingsåtgärder, vattenåtervinning och vattenhierarki inom

samtliga näringsgrenar, säkerställande av flexibilitet och omläggning av vattenflöden mellan interna och externa exploaterings-system, utveckling av infrastruktur för vatten och markåtervinning, utarbetande av planer för torka, arbete för ökad medvetenhet och information, mobilisering av näringslivet samt åtgärder för ökat medvetande och deltagande bland medborgarna.

8. När det gäller vatten är subsidiaritetsprincipen och förvaltning på flera nivåer särskilt relevant, eftersom det är EU inom ramen för sina befogenheter, medlemsstaterna, regionerna och kommunerna som svarar för åtgärder för att lösa problemen med torka och vattenbrist med hjälp av lojalt samarbete och solidaritet mellan olika regioner.

9. Även om klimatförhållandena och situationen med avseende på vattenbrist och torka varierar i olika områden inom Europeiska unionen bör de lösningar som väljs ha en gemensam utgångspunkt i den europeiska vattenpolitikens principer, anser kommittén. I enlighet med subsidiaritetsprincipen är därför lokala och regionala lösningar att föredra.

10. Vi efterlyster solidaritet i alla drabbade medlemsstater och tillämpning av subsidiaritetsprincipen. Vi vill också se att regionerna och kommunerna tilldelas en ledande roll när det gäller att lösa de problem som berör denna livsviktiga resurs och skyddet av denna.

11. Kommittén anser att det är av största vikt för medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna att uppfylla målsättningarna i det befintliga vattenramdirektivet. Kommissionen uppmanas därför att kräva att vattenramdirektivet genomförs.

Konsekvenserna av torka och vattenbrist

12. Regionkommittén noterar regionernas och kommunernas oro över att man såväl i Medelhavsområdet som i Central- och Västeuropa har kunnat konstatera problem med torka och fenomen som onormalt torra år, tomma vattenreservoarer och dammar, problem med grundvattenlager, problem med bräckt vatten i vattendrag nära kusterna, sjunkande grundvattenmagasin, förändringar i vattenförsörjningen på grund av människans bristfälligt planerade ingrepp, förändringar i det normala nederbördsmonstret och i vattentrycket på grund av naturliga förhållanden eller mänskliga aktiviteter, vilket får de konsekvenser som kommissionen redan har noterat i sitt förberedande arbete.

13. Kommittén stöder kommissionens åtagande när det gäller att ta itu med vattenbrist och torka på internationell nivå, framför allt genom Förenta nationernas konvention för bekämpning av ökenspridning och Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar.

14. Vi vill i sammanhanget nämna den fjärde utvärderingsrapporten från FN:s mellanstatliga klimatpanel, som presenterades i Valencia den 17 november 2007. Denna förutsäger att många halvtorra områden i Medelhavets avrinningsområde kommer att drabbas av minskade vattentillgångar till följd av klimatförändringarna.

15. Det är regionerna och kommunerna som på grund av sin närhet till slutanvändarna är de första som får ta itu med problemen till följd av torka och vattenbrist, och ofta utan tillräckliga resurser. Det är också de som har kunskap om vilka åtgärder som är relevanta för det aktuella området och som i samarbete med andra regioner och kommuner kan genomföra dessa åtgärder med stöd från statliga och europeiska organ.

Planering och ett rationellt vattenutnyttjande

Vattenpriset

16. Prissättningen på vatten är en särskilt känslig och viktig fråga för de lokala och regionala förvaltningarna eftersom de måste se till att incitamenten för att få användarna att utnyttja vattenresurserna på ett effektivt sätt är förenliga med vatten- och avloppsvattenavgifternas konsekvenser för användarnas ekonomi, och beaktar regionala naturförhållanden, klimatomständigheter och geografiska skillnader, olikheter i infrastruktur och olika sätt att organisera den offentliga verksamheten i olika regioner.

17. Principerna "kostnadstäckning för vattentjänster" respektive "konsumenten betalar", som tas upp i ramdirektivet om vatten, utesluter inte att man måste ta hänsyn till de sociala, miljömässiga och ekonomiska effekterna av kostnadstäckningen och de geografiska och klimatiska förhållandena i den eller de regioner som drabbas. Ansvaret för tillämpningen av dessa principer ligger hos de myndigheter som finns närmast medborgarna.

18. Regionkommittén rekommenderar att hänsyn tas till principen "förorenaren betalar" när man fastställer priset på vatten som en andra pelare i en integrerad förvaltning av denna resurs. Denna princip innebär att samtliga användare tar bättre vara på resursen och gör det också möjligt att omfördela intäkterna med beaktande av olika behov och utförda insatser.

19. Vi konstaterar att det är viktigt att ge mekanismerna för mätning av vattenförbrukningen en allmän tillämpning för att främja besparingar och en effektiv och rationell vattenanvändning.

20. Regionkommittén uppmanar kommissionen att beakta de lokala och regionala förvaltningarnas synpunkter, kommentarer och erfarenheter när man utarbetar studier om vattenprissättning, framför allt konsekvenserna av en strikt prissättning som innebär att denna resurs endast är tillgänglig för tjänstesektorn och konsumenterna. Kommissionen bör också ta hänsyn till den rättsliga ramen för tillhandahållande, behandling och

rening, till de sociala och ekonomiska konsekvenserna av vattenprissättningen och till beräkningen av vattnets miljökostnader.

Vattenplaneringen

21. Återhållsam och hållbar fysisk planering, som är de lokala och regionala myndigheternas befogenhet, är en central faktor för en korrekt vattenförvaltning. Det krävs också en strikt tillämpning av direktivet om strategisk miljöbedömning och det måste fastställas vilka avrinningsområden i EU som lider av vattenproblem eller strukturell vattenbrist.

22. Vi vill föreslå att EU stöder regionerna vad gäller samarbete och solidaritet i vattenfrågan.

23. Regionkommittén betonar att man måste kunna göra en omfördelning mellan olika användningsområden, beroende på rådande omständigheter, om vattenresurserna ska kunna användas på ett effektivt sätt. Det ankommer på medlemsstaterna och regionerna att utforma den infrastruktur som krävs samt nödvändig lagstiftning och andra styrmekanismer med utgångspunkt i en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar politik.

24. Vi välkomnar kommissionens meddelande om översynen av den gemensamma jordbrukspolitikerna, och vi ser positivt på att vattenförvaltning ska ingå bland utmaningarna för den gemensamma jordbrukspolitikerna. Kommittén ställer sig bakom kommissionens förslag att granska huruvida frågorna om vattenförvaltning bör inarbetas ytterligare i programmet för landsbygdsutveckling och utveckling av bergsområdena. Vi vill förespråka att man tar hänsyn till och undersöker i vilken grad den brukade jorden och bergsområden med stora vattenresurser och mycket skog kan skapa luftfuktighet och dra till sig nederbörd och bromsa den ökenspridning som klimatförändringarna orsakar.

25. Vattenplanering är det bästa instrumentet för att bedöma hur stora vattenresurser som finns tillgängliga för en hållbar regional utveckling.

26. Det är viktigt att man tar med åtgärder för att skydda bergsområden, våtmarker och vegetationstäckta områden i syfte att komma till rätta med konsekvenserna av torka och översvämningar till följd av klimatförändringarna, och därför krävs det en miljövänlig, hållbar och sparsam vattenanvändning.

27. I ramdirektivet om vatten är avrinningsdistrikten utgångspunkten för förvaltning av efterfrågan och planering av vattenanvändningen i samarbete med de berörda lokala och regionala myndigheterna, men denna grundläggande princip får inte leda oss till att tro att de problem som sträcker sig utanför en regions eller ett avrinningsområdes gränser inte går att lösa.

28. Vi förespråkar en konsekvent vattenplanering i medlemsstaterna och regionerna, där målsättningen för de EU-medel som investeras i infrastruktur är vattenskydd, skydd av bergsområden, våtmarker, återplantering av skog, vattenbesparingar och en effektiv vattenanvändning, fördelning av vattenresurserna mellan olika användningsområden samt hantering av situationer som uppstått till följd av allvarlig torka eller vattenbrist genom extra tillförsel av vatten (vattenreglering, dammar och avsaltning), se punkt 37 och följande.

29. Det ställs särskilda krav på vattenplaneringen på öar och i områden med liknande förhållanden, där vattentillgången är begränsad och där vattenförsörjningen i huvudsak kan säkras genom avsaltning av havsvatten. Vi rekommenderar här som viktigaste åtgärd effektiv vattenanvändning, därefter att man optimerar energieffektiviteten och använder sig av förnybara energikällor samt att man säkerställer tillgången till vatten med hjälp av lagringssystem som ger tillräckliga reserver, och att man främjar och tar till vara traditionell infrastruktur för insamling och lagring av regnvatten.

30. I en integrerad vattenförvaltning måste man ta hänsyn till grundvattnets strategiska roll som vattenreserv i riskhanteringsplanerna vid torka och akut försörjningsbrist.

31. Vi efterlyser gränsöverskridande samarbete och ett samarbete mellan medlemsstaterna med utbyte av bästa praxis och samordning av politiken. I södra Europa känner man väl till problemet med vattenbrist som förvärras av klimatförändringarna, och norra Europa ställs allt oftare inför fenomen som översvämningar och vattenbrist.

Riskhanteringsplaner för torka

32. Vi anser att utvecklingen av särskilda planer för hantering av torka är ett steg i rätt riktning i övergången från krishantering till riskhantering. Ramdirektivet ger tillräcklig flexibilitet för att man ska kunna utarbeta särskilda planer för hantering av torka i berörda avrinningsområden.

33. Som påpekats i tidigare yttranden bör man få till stånd ett informationsutbyte och utarbeta ett särskilt protokoll avseende problemet med torka, alternativt utarbeta särskilda förvaltningsplaner på nationell nivå. De lokala och regionala myndigheterna spelar en grundläggande roll när det gäller att fastställa strategier med en integrerad målsättning, och vi vill uppmana dem att agera i partnerskap med övriga aktörer, inklusive användarna. Mot bakgrund av klimatförändringarna måste planer och instrument vara flexibla, och kunskaps- och erfarenhetsutbyte måste underlättas. Det är viktigt att understryka att inga kommuner och regioner klarar detta på egen hand. Stöd i form av resurser, kunskap och underlag är avgörande för framgång. Stödet kan komma från goda exempel från andra kommuner och regioner, men medlemsstaterna och EU måste vara beredda att bistå i framtagandet av sådant stöd.

34. Vi vill gärna se att synpunkterna i yttrandena om naturkatastrofer och klimatförändringar beaktas ytterligare, framför allt med avseende på regionernas roll som aktörer vid genomförandet av politiken samt när det gäller utmaningar som migrationsströmmar, anpassning av lagstiftning, attitydförändringar hos användarna och ett ökat samarbete mellan olika grupper av regioner i fråga om t.ex. avrinningsområden. Det bör särskilt noteras att den europeiska kartan över områden med torka och vattenbrist och därmed sammanhängande katastrofer kommer att ändras till följd av klimatförändringarna.

35. Regionkommittén föreslår att det inrättas ett särskilt gemenskapsprogram för vatten, vid sidan om de gemenskapsresurser som anslås till investeringar i infrastruktur för vatten. Ett sådant program skulle kunna finansieras genom befintliga styrinstrument i gemenskapens budget. Programmet skulle syfta till att på ett tydligt och sammanhängande sätt förbättra möjligheterna att få ta del av den senaste tekniken, tillämpa bästa praxis, genomföra informationskampanjer och förbättra samhällsstyret, för att på så sätt skapa en "vattenbesparingskultur".

Användningen av gemenskapsmedel

36. Kommittén framhåller att Europeiska solidaritetsfonden bör användas vid torkkatastrofer och att sådana katastrofer bör tas upp i arbetsprogrammen för den europeiska räddningstjänstmekanismen genom särskilda protokoll. Åtgärderna bör ske i samarbete med observationsgruppen med hjälp av ett tidigt varningssystem.

Ytterligare infrastrukturer för vattenförsörjning

37. Kommittén anser att ytterligare infrastrukturer för vattendistribution (vattenöverföring, dammar och avsaltningssystem) är ett möjligt sätt att förbereda sig inför allvarlig torka, även om de inte ersätter ett ansvarsfullt utnyttjande av vattenresurserna.

38. Kommittén rekommenderar tillförsel av ytterligare vattenmängder som ett medel som kan tas i bruk då alla förebyggande åtgärder vidtagits med iakttagande av vattenhierarkin och inom ramen för en samstämmig planering. Användning av olika typer av infrastruktur bör säkra jämvikt och hållbarhet när det gäller den miljömässiga, sociala och ekonomiska utvecklingen.

39. Kommittén rekommenderar att berörda myndigheter överväger återanvändning av renat avloppsvatten med hjälp av lämpliga reglerings- och distributionssystem som en åtgärd för att hantera efterfrågan. Alla nödvändiga åtgärder bör vidtas för att vatten som kommer från renat avloppsvatten inte används som dricksvatten och för att användningen begränsas till hygieniskt och ekologiskt försvarbar verksamhet.

40. Den nationella, regionala och lokala vattenplanering som utarbetas i enlighet med vattenramdirektivet bör omfatta en utvärdering av strukturella vattenbrister och andra resurser som kan utnyttjas även fortsättningsvis på ett långsiktigt hållbart sätt inom området samtidigt som hänsyn bör tas till de framtida möjligheterna för åtgärdsområden och miljörestriktioner.

41. Kommittén anser att vattenreglering av överskottsresurser och andra former av utväxling av vatten mellan olika system i varje medlemsstat är positiva uttryck för solidaritet på vattenområdet, förutsatt att åtgärderna har en positiv inverkan på miljön, vattenkvaliteten och återställandet av grundvattennivåerna och vattenflödena.

42. Kommittén anser att mot bakgrund av klimatförändringarna är energieffektiviteten och den långsiktiga hållbarheten avgörande faktorer i valet av alternativ för extern tillförsel av vatten till åtgärdsområden (vattenöverföring eller avsaltning). Avsaltning är en energiintensiv process som påverkar miljön i mycket hög grad och bör därför endast ses som ett alternativ i situationer när fördelarna är klart större än nackdelarna.

43. Kommittén anser att man vid beslut om genomförbarhet och former för extern tillförsel bör ta hänsyn till miljöpåverkan, energieffektivitet och kostnader för den ytterligare infrastruktur som är nödvändig för att integrera vattentillförseln i åtgärdsområdena.

44. Kommittén drar slutsatsen att social konsensus för uppbyggande av ytterligare infrastrukturer för vattendistribution (vattenöverföring, avsaltningsanläggningar) kan främjas genom information och uppfyllande av de miljömässiga och ekonomiska krav som fastställts. Vatten från avrinningsområden som tar emot extra vatten måste användas på ett särskilt effektivt och ansvarsfullt sätt.

45. Kommittén kommer att noga följa kommissionens undersökningar när det gäller ytterligare infrastruktur för vattenförsörjning, särskilt i fråga om vattenöverföring, dammar och avsaltning.

Teknik och metoder som möjliggör ett rationellt utnyttjande av vattenresurserna

46. Kommittén stöder främjande av forskning för att anpassa den ekonomiska verksamheten, förfarandena för beslutsfattande och en effektiv vattenanvändning till de utmaningar som vattenbrist och torka utgör. I detta sammanhang kan lösningen vara att stimulera tillverkare av sanitär utrustning att tillverka mer ekonomiska och vattensnåla produkter, att utdöma påföljder för omotiverat slöseri, införande av påföljder för olaglig brunnsboring och vattenutvinning, införa avgifter och/eller skattelättnader, uppmantra effektiv vattenanvändning på alla områden, främja användandet av ren teknik inom industrin, fastställa tydliga och fasta bestämmelser för överlåtande av rättigheter till vattenanvändning mellan brukare och för beräkning av relevant kompensation samt utarbeta frivilliga avtal.

En europeisk vattenbesparingskultur

47. Kommittén uppmanar de lokala och regionala myndigheterna att via kampanjer informera och öka medvetenheten om vattnets värde, samt se till att vikten av ett respektfullt förhållande till vatten ingår i undervisning och kursplaner. Särskild uppmärksamhet bör ägnas att informera och öka medvetenheten hos turister och andra personer som reser mellan olika områden.

48. Kommittén anser att medborgarnas egen medverkan vid genomförandet av vattenramdirektivet och utformandet av vattenpolitiken bör utnyttjas till att medvetandegöra, informera och säkra ett ansvarsfullt utnyttjande av denna resurs. Detta

gäller särskilt vid utarbetandet av planer för torka, och kommittén uppmanar därför myndigheterna att uppmantra medborgarna att medverka.

49. Kommittén föreslår att EU ska utarbeta marknadsmekanismer och betona kriterierna för vattenbesparing i livscykeln för olika produkter, samt ta hänsyn till kvalitets- och certifieringssystem som exempelvis gemenskapens miljöstyrnings- och miljörevisionsordning (EMAS) i tillverkningsprocesserna och införa ekodesign eller produktmärkning som "water friendly" eller "vattenbesparande", så att medborgarna och offentliga och privata avtalsparter kan bedöma sin vattenförbrukning och ändra sitt konsumtionsbeteende.

50. Kommittén anser att det är nödvändigt att främja miljöeffektivitet när det gäller infrastruktur och anläggningar genom lämpliga kvalitets- och certifieringssystem. De regionala och lokala myndigheterna kan uppmantra vattenbesparing och återanvändning av vatten i byggnader och infrastruktur i stadsområden. Regionerna kan genom investeringar och kompletterande föreskrifter till byggnadsdirektivet öka användningen av regnvatten och vatten från byggnaders klimatanläggningar samt använda sig av kompletterande vattenledningsnät i städer och byggnader som gör det möjligt att använda icke-drickbart vatten till rengöring, bevattning och sanitetsanläggningar. Turistanläggningar, däribland golfbanor, samt jordbruksföretag bör uppmanas att i första hand återanvända och återvinna det vatten de förbrukar, eftersom turismsektorn har de finansiella resurserna för detta.

51. Regionerna och kommunerna spelar en central roll när det gäller att etablera ett samarbete med det civila samhället och de ekonomiska aktörerna i form av frivilliga avtal, incitament och avgifter till stöd för vattenbesparing och förbättring av vatteneffektiviteten.

52. Kommittén framhåller att i det decentraliserade samarbetet med tredjeländer är vattnet ett av de områden där det investeras mest pengar och ansträngningar, och att det är de samarbetsnätverk som regionerna och kommunerna inrättar som är mest flexibla, finmaskiga och står närmast medborgarna. Kommittén uppmanar till samarbete och utbyte av information och erfarenheter mellan de regioner som samarbetar för att med hjälp av bidrag från unionen och medlemsstaterna kunna uppnå FN:s millenniemål.

53. Kommittén uppmanar till utbyte av bästa praxis och diskussioner mellan regionerna i frågor som rör vattenanvändning, för att regionerna ska få kännedom om framgångsrika projekt när det gäller god vattenförvaltning.

Det europeiska informationssystemet

54. Kommittén anser att plattformen WISE (vatteninformationssystemet för Europa) och användandet av indikatorer är pålitliga sätt att få upplysningar om omfattning, effekter och utveckling av torkan i Europa.

55. Kommittén framhåller myndigheternas roll när det gäller att samla in uppgifter och främja grundforskning och informationsuppföljning, och stöder utvecklingen av gemensamma metoder och om nödvändigt förenliga och jämförbara system av indikatorer samt utbyte av erfarenheter och kunskaper. Förvaltningarnas kapacitet och koordinering bör prioriteras för att de ska få tillgång till fullständiga uppgifter om hela sitt område. ReK stöder därför inrättandet av ett europeiskt observations-system för torka och ökenspridning med uppgift att övervaka utvecklingen och utarbeta prognoser för torka inom ramen för ett scenario med klimatförändringar.

Forskning och teknisk utveckling

56. Kommittén instämmer i att det är nödvändigt att sprida och underlätta användandet av forskningsresultaten om vatten-

brist och torka och att stärka och driva på forskning och teknisk utveckling med avseende på EU:s sjunde ramprogram.

57. Kommittén framhåller regionernas stora betydelse som katalysatorer för teknisk innovation på vattenområdet, eftersom ett effektivt utnyttjande av vattnet kommer att bli en allt viktigare konkurrensfaktor. Kommittén föreslår därför av strategiska skäl att man ska främja det mellanregionala samarbetet, informationsutbytet och det strategiska partnerskapet med teknikplattformarna.

58. Kommittén anser avslutningsvis att mot bakgrund av klimatförändringarna kan de förslag som lagts fram för att angripa problemet med vattenbrist och torka bära frukt på kort sikt.

Bryssel den 10 april 2008

Regionkommitténs
ordförande

Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "De europeiska marknaderna för elektricitet och gas: Tredje lagstiftningspaketet"

(2008/C 172/11)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Kommittén vill framhålla att konsumenterna bör stå i centrum för alla diskussioner om avreglering av elmarknaden.
- Kommittén ser därför positivt på ytterligare åtgärder för att skapa åtskillnad på överföringsområdet.
- Kommittén ser positivt på att lagstiftningspaketet syftar till att fullborda den inre energimarknaden med hjälp av ytterligare lagstiftningsåtgärder för att garantera nya aktörer icke-diskriminerande tillgång till överföringssystemen och därmed främja konkurrensen, samt till att skapa bättre samordning mellan tillsynsmyndigheterna och överföringssystemen, främja investeringar i elproduktionen och näten och öka öppenheten på marknaden.
- ReK uppmanar kommissionen att undvika marknadskoncentration och främja en mångfald av privata och offentliga aktörer genom lämpliga åtgärder. De medlemsstater som så önskar ska kunna välja att inte införa regler om den juridiska åtskillnaden för överföringssystem-ansvariga inom integrerade elföretag som förser färre än 100 000 kunder eller mindre isolerade system med el.
- Kommittén anser att man bör uppmuntra lokal och regional elproduktion med utgångspunkt i förnybara energikällor som är förenliga med de lokala miljöförhållandena, samtidigt som överföringskostnaderna för energi och utsläppen minskas i hela EU. Det är alltså nödvändigt att främja särskilda regionala energiplaner.

Föredragande: Michel LEBRUN (BE-PPE), ledamot av det vallonska regionparlamentet

Referensdokument

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/54/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för el

KOM(2007) 528 slutlig – 2007/0195 (COD)

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/55/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas

KOM(2007) 529 slutlig – 2007/0196 (COD)

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter

KOM(2007) 530 slutlig – 2007/0197 (COD)

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1228/2003 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel

KOM(2007) 531 slutlig – 2007/0198 (COD)

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning 1775/2005/EG om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten

KOM(2007) 532 slutlig – 2007/0199 (COD)

Politiska rekommendationer

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Allmänna rekommendationer

1. Man kan erinra om att lokala och regionala myndigheter på ett betydande sätt bidrar till de europeiska initiativens framgång, och att de spelar en viktig roll inom den europeiska energipolitiken.

2. Vi vill framhålla att energi är en viktig tillgång både för medborgarna och för företagens konkurrenskraft. I sin egenskap av organ som står medborgarna nära vill de lokala och regionala myndigheterna att konsumenterna ska kunna använda el och gas utan avbrott, till ett konkurrenskraftigt pris och med hög servicenivå.

3. Kommittén vill framhålla att konsumenterna bör stå i centrum för alla diskussioner om avreglering av elmarknaden.

4. ReK konstaterar att avregleringen av elmarknaden i många medlemsländer ännu inte fått önskade effekter och att det inte finns någon verklig gemensam marknad för elektricitet och gas i EU.

5. Kommittén stöder kommissionens analys av de brister som kunnat konstateras på el- och gasmarknaderna: hög marknadskoncentration, en hög grad av vertikal integration av energiföretagen, fragmentering av marknaden, bristande öppenhet bland annat i fråga om prisbildningen samt bristande samordning mellan systemansvariga för överföringssystem (TSO).

6. Kommittén ser positivt på att lagstiftningspaketet syftar till att fullborda den inre energimarknaden med hjälp av ytterligare lagstiftningsåtgärder för att garantera nya aktörer icke-diskriminerande tillgång till överföringssystemen och därmed främja

konkurrensen, samt till att skapa bättre samordning mellan tillsynsmyndigheterna och överföringssystemen, främja investeringar i elproduktionen och näten och öka öppenheten på marknaden.

7. Kommittén välkomnar att utvecklingen av de regionala marknaderna omfattas av lagstiftningspaketet, då vi anser att detta är ett väsentligt steg på vägen mot en gemensam marknad för elektricitet och gas i EU.

8. Det är glädjande att kommissionen inte bara anger konkurrenskraft utan även tryggad energiförsörjning och hållbarhet som EU:s energipolitiska mål, samtidigt som det framhålls att dessa tre mål inte nödvändigtvis är inbördes förenliga och att det därför är nödvändigt att kombinera dem på ett väl avvägt sätt.

9. ReK inser att det föreslagna tredje lagstiftningspaketet framför allt syftar till att förbättra de europeiska el- och gasmarknadernas funktion, men kommittén önskar även att paketet ska omfatta andra gemenskapspolitiska mål, t.ex. förbättring av energieffektiviteten och minskning av klimatförändringarna. Därför bör förnybara energikällor göras till det mest konkurrenskraftiga alternativet.

10. Kommittén erinrar om att den i ett tidigare yttrande förespråkade att miljökostnaderna ska inkluderas i konsumentpriserna (CdR 216/2005). Ett sådant initiativ kräver särskild lagstiftning på EU-nivå, men något sådant föreslås inte i lagstiftningspaketet. Kommittén anmodar kommissionen att föreslå ett sådant system. När man skapar ett sådant system bör man emellertid se till att det inte leder till oproportionerligt höga energipriser med tanke på dess återverkningar på EU:s konkurrensförmåga och genomförandet av Lissabonstrategin.

11. Kommittén anser att man trots kommissionens övervägande positiva konsekvensbedömning av det tredje lagstiftningspaketet på energiområdet måste vara uppmärksam på sociala, ekonomiska och miljömässiga följdverkningar av de föreslagna åtgärderna, särskilt på regional och lokal nivå.

Inre marknaden för elektricitet och gas

Konkurrens

12. Kommittén erinrar om att avregleringen av el- och gasmarknaderna bör innebära att energiföretagens monopol i medlemsländerna upphör och att konkurrensen främjas. Detta kan endast ske genom ett utbud där fler producenter och fler leverantörer konkurrerar.

13. Kommittén konstaterar att de nationella marknaderna för elproduktion i praktiken domineras av ett monopol eller ett oligopol. När det gäller naturgas är antalet potentiella producenter inte bara begränsat, utan dessutom omfattas producenterna utanför EU inte av unionens bestämmelser trots att de står för största delen av försörjningen.

14. ReK uppmanar kommissionen att undvika marknadskoncentration och främja en mångfald av privata och offentliga aktörer genom lämpliga åtgärder. Lokala och regionala energiföretag har en viktig roll att spela i detta sammanhang, eftersom de medlemsstater som så önskar ska kunna välja att inte införa regler om den juridiska åtskillnaden för överföringssystemansvariga inom integrerade elföretag som förser färre än 100 000 kunder eller mindre isolerade system med el.

15. Kommittén insisterar på att nya aktörer ska kunna investera i ny kapacitet för elproduktion och gasimport, så att man kan utveckla de lika villkor som hör till en konkurrensutsatt marknad.

16. Kommittén påpekar att en konkurrensutsatt marknad även gör att lokala och regionala elproducenter som använder förnybara energikällor kan nå ut till konsumenterna på lika villkor.

Kraven rörande juridisk åtskillnad

17. Kommittén konstaterar att den juridiska och funktionella åtskillnad på överföringsområdet som råder sedan den 1 juli 2004 inte räcker för att garantera att marknaden fungerar på ett korrekt sätt, eftersom den inte avhjälper den intressekonflikt som beror på den vertikala integrationen.

18. Kommittén håller med om att det finns en tendens att vertikalt integrerade företag betraktar näten som strategiska tillgångar som ska tjäna dessa företags handelsintressen i stället för kundernas intressen, och att de underinvesterar i nya nät av rädsla för att sådana investeringar skulle hjälpa konkurrenter att utvecklas på företagets hemmamarknad.

19. Kommittén ser därför positivt på ytterligare åtgärder för att skapa åtskillnad på överföringsområdet.

20. ReK konstaterar att den åtskillnad av ägandet som kommissionen förespråkar inte får enhälligt stöd från medlemsstaterna, trots att den är ett sätt att garantera lika tillgång till näten för alla leverantörer och neutral investeringspolitik för överföringsnäten.

21. Kommittén anser därför att de medlemsstater som så önskar bör ha möjlighet att välja en oberoende systemoperatör (Independent System Operator, ISO), men detta alternativ kan ge oönskade effekter för aktieägarna (ofullständig kontroll, privatisering etc.). Därför bör medlemsstaterna ges ytterligare ett alternativ i form av en "verkningsfull och effektiv åtskillnad", som dels grundar sig på en verklig oavhängighet hos de systemansvariga för överföringssystemen, dels på tydliga bestämmelser om nätinvesteringar.

22. ReK önskar att den juridiska och funktionella åtskillnaden på överföringsområdet, som blev obligatorisk först den 1 juli 2007, inte bara ska tillämpas bokstavligt utan även genomgå andan på detta område. För att så långt möjligt motverka marknadskoncentration behövs det samtidigt en strategi för att stödja små och medelstora energiföretag. Kommittén gläds därför åt man behåller det undantag som nu finns för mindre företag inom området för systemansvariga (färre än 100 000 kunder).

23. Det är lämpligt att de lokala och regionala myndigheterna uppmantras att bli aktiva aktieägare i de företag som ansvarar för överförings- och distributionsnäten och som är viktiga nav för energimarknaden.

Energitillsynsmyndigheterna

24. Kommittén framhåller hur viktigt det är att det finns oberoende men samtidigt kompetenta och effektiva tillsynsmyndigheter på en marknad med aktörer som har monopolställning och/eller dominerande ställning.

25. Det är glädjande att de nationella tillsynsmyndigheternas funktion harmoniseras och förstärks. Det är viktigt att tillsynsmyndigheterna inte enbart koncentrerar sig på sin tillsynsverksamhet, utan även ser till att marknaden fungerar väl i allmänhet, genom att de själva kan avgöra när de vill göra förhandsbedömningar.

26. Kommittén konstaterar att tillsynsmyndigheterna ofta har ett alltför kortsiktigt angreppssätt som går ut på att minska avgifterna för el- och gasnäten till vilket pris som helst samtidigt som man glömmer de långsiktiga målen: optimal utveckling av nätet och höjd – eller åtminstone bibehållen – kvalitet på nätet och tjänsterna. Tillsynsmyndigheterna måste därför anlägga ett integrerat synsätt på sin uppgift, som inte endast ska handla om att reglera priser.

27. ReK framhåller nödvändigheten av att tillsynsmyndigheterna i sitt arbete strävar efter att skapa incitament för att nödvändiga investeringar i näten genomförs, även de som är nödvändiga för förnybar energi.

28. Kommittén anser att de benchmarkingsmetoder för att jämföra avgifter och kostnader för tillgång till överförings- och distributionsnätet som införs av tillsynsmyndigheterna inte bara ska omfatta kvantitetsaspekter (kostnader), utan även kvalitetsaspekter (t.ex. kriterier för nätets tillförlitlighet och kvalitet), så att man kan bibehålla nätets nuvarande kvalitetsnivå.

Investeringar för att säkerställa en tryggad energiförsörjning

29. ReK konstaterar att investeringarna i nya kraftverk är så låga att inte bara den tryggade energiförsörjningen hotas. För energiförsörjningen är det dessutom av yttersta vikt att det utvecklas nya transport- och distributionsnät, att befintliga nät utökas och förbättras och att näten kopplas samman. Utöver omfattande investeringar innebär detta att man måste lösa stora problem vad gäller utformning och förfaranden.

30. Det är mycket viktigt att investeringsklimatet är stabilt och attraktivt.

31. Diversifiering av energikällorna är en ytterst viktig faktor när det gäller att garantera tryggad energiförsörjning.

32. Kommittén anser att man bör uppmuntra lokal och regional elproduktion med utgångspunkt i förnybara energikällor som är förenliga med de lokala miljöförhållandena, samtidigt som överföringskostnaderna för energi och utsläppen minskas i hela EU. Det är alltså nödvändigt att främja särskilda regionala energiplaner, som på ett korrekt sätt bör samordnas och integreras på såväl europeisk som nationell nivå.

33. Kommittén uppmanar kommissionen att vidta alla åtgärder som krävs för att uppmuntra både producenterna och de systemansvariga att investera i uppbyggnad av produktionsanläggningar och nätinfrastruktur för att möjliggöra en rättvis tillgång till lokal produktion av förnybar energi.

34. Kommittén vill dock uppmärksamma kommissionen på att dagens nät i allmänhet inte är utformade för energi som till stor del kommer från förnybara källor, och att det därför krävs investeringar och därmed ytterligare finansiella medel för att anpassa näten efter den förnybara energins utveckling. Man kommer också att behöva fundera på lösningar i fråga om lagring av energi, vilket kommer att medföra omfattande merkostnader.

35. ReK konstaterar och framhåller att politik för rationell energianvändning och energieffektivitet är det bästa sättet att minska de nuvarande spänningarna mellan utbud och efterfrågan på energiområdet.

Konsumentskydd

36. Kommittén erinrar om att kraven på allmännyttiga tjänster bör utgöra ett nödvändigt komplement till konkurrens och vara en central faktor i processen för öppnande av marknaden.

37. ReK rekommenderar att energikonsumenternas valfrihet kombineras med ordentliga garantier för dessa konsumenters

rättigheter. I detta sammanhang vore det önskvärt att bestämmelserna i den framtida europeiska stadgan om energikonsumenters rättigheter får rättsligt värde.

38. Kommittén ställer sig positiv till upprättandet av ett forum om "återförsäljningsmarknaderna", i linje med forumen i Florens och i Madrid.

39. Kommittén uppmanar kommissionen att i högre grad övervaka detaljmarknaderna för att bedöma vilka effekter liberaliseringen får för hushållen, så att konsumenternas förtroende för energimarknaden kan öka och riskerna för marknadsmanipulation kan begränsas.

40. ReK framhåller att det krävs större öppenhet i faktureringen för el och gas, så att konsumenterna kan uppmuntras att ändra sitt beteende genom energibesparingar och ökad energieffektivitet.

41. Kommittén insisterar på att det bör införas neutrala IT-system som fungerar oberoende av leverantör och möjliggör automatisk omkoppling.

42. ReK vill fästa kommissionens uppmärksamhet på att allmänt införande av smarta mätare bör ske på två villkor: att det är ekonomiskt rimligt och proportionerligt i förhållande till de energibesparingar som är möjliga för olika typer av kunder.

43. Kommittén rekommenderar att skyddet för utsatta konsumenter ökar, så att man kan bekämpa energifattigdomen.

Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter

44. Vad gäller gränsöverskridande frågor belyser ReK de brister i regelverket som finns och behovet av att förbättra sammanlänkningar av vissa delar av marknaden.

45. Kommittén är dock positiv till att stärka Europeiska gruppen av tillsynsmyndigheter för el och gas (ERGEG) i stället för att ersätta den med ett nytt organ. Hellre än att upprätta en ny struktur med de utgifter och administrativa bördor som detta medför, skulle det vara möjligt att fortsätta på nuvarande grund och förstärka ERGEG, som skulle få befogenhet att lösa gränsöverskridande problem och även få de andra uppgifter som var tänkta att tilldelas den föreslagna byrån. Om konkurrensen inte skulle öka tillräckligt mycket skulle det vara motiverat att inrätta ett nytt organ.

Gränsöverskridande handel

46. Det är glädjande att det tredje lagstiftningspaketet förstärker samarbetet mellan systemansvariga för överföringssystemen. På det viset uppmuntrar man den gränsöverskridande handeln med elektricitet och gas, som är en av förutsättningarna för att den inre marknaden ska fungera helt och fullt. Hög överföringskapacitet är en teknisk grundförutsättning såväl för leveranssäkerheten som för en fungerande konkurrens på en gemensam energimarknad. Detta är särskilt aktuellt för EU:s östliga medlemsstater där man i princip strävar efter att frigöra sig från beroendet av energi från grannländerna i öst.

47. Kommittén anser att man måste försöka åstadkomma en successiv utveckling mot regionala systemansvariga för överföringssystemen.

48. ReK vill framhålla att Europeiska kommissionens förslag om det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystem för el och gas ger de systemansvariga en myndighetsliknande ställning, medan organets roll endast verkar vara rådgivande. Somliga regler, exempelvis reglerna om öppenhet eller om informationsutbyte bör snarare falla inom tillsynsmyndigheternas befogenhetsområde.

49. Kommittén ser positivt på kravet att Europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystem för gas vartannat år ska publicera en tioårig plan för investeringar i näten som omfattar hela gemenskapen.

50. ReK önskar att nya aktörer på marknaden, särskilt de lokala och regionala energiföretagen, ska få samma tillgång till marknadsinformation som de etablerade aktörerna.

Överföringssystem för gas

51. Den begränsade lagringskapaciteten för gas, som ofta hanteras av de etablerade aktörerna, får enligt vår mening allvarliga följder för konkurrensen inom gassektorn och indirekt produktionen inom elsektorn. Kommittén ser därför positivt på förslagen om att förbättra tillgången till lagringsanläggningar och LNG-anläggningar.

52. ReK stöder inrättandet av en ny ordning för inmatning och uttag vars kapacitet avdelas för ett område eller en region och inte till en specifik gasledning för att främja ökad konkurrens.

Bryssel den 10 april 2008

Regionkommitténs

ordförande

Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "Utvidgningsstrategi och huvudfrågor 2007–2008 – Potentiella kandidatländer"

(2008/C 172/12)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Regionkommittén anser att potentiella kandidatländer behöver tydligare information om hur EU-anslutningen går till. Individuell anslutning skulle kunna inspirera och motivera länderna att påskynda den övergripande processen. Hur framgångsrikt ett land är i genomförandet av den riktmärkning som EU kräver bör vara en avgörande faktor för hur snabbt landet kan anslutas till EU.
- Kommittén konstaterar att det krävs ytterligare kapacitetsuppbyggnad vid lokala och regionala myndigheters sammanslutningar i potentiella kandidatländer eftersom de lokala och regionala myndigheterna för närvarande inte är tillräckligt involverade i anslutningsprocessen till EU.
- Regionkommittén välkomnar att stabiliserings- och associeringsavtalet mellan EU och Bosnien och Hercegovina har paraferats, och uppmanar myndigheterna i Bosnien och Hercegovina att samarbeta vad gäller att uppfylla åtagandena i avtalet.
- Regionkommittén välkomnar att processen rörande stabiliserings- och associeringsavtalet mellan EU och Serbien har inletts, och uppmanar Serbien att fortsätta arbetet med att uppfylla landets åtaganden gentemot den internationella tribunalen för f.d. Jugoslavien, eftersom detta fortfarande är ett krav för ytterligare integration i EU.
- Regionkommittén välkomnar undertecknandet av stabilitets- och associeringsavtalet mellan EU och Montenegro, och uppmanar Montenegros regering att fortsätta arbetet med de förpliktelser som nämns i avtalet och att följa riktlinjerna i utkastet till en färdplan för genomförandet.

Föredragande: Martin HEATLEY (UK–PPE), ledamot av Warwickshire County Council

Referensdokument

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – "Utvidgningsstrategi och huvudfrågor 2007–2008"

KOM(2007) 663 slutlig

Regionkommitténs politiska rekommendationer

A Allmänna rekommendationer

Allmänna framsteg och tidsplan

1. Regionkommittén anser att potentiella kandidatländer behöver tydligare information om hur EU-anslutningen går till. Individuell anslutning skulle kunna inspirera och motivera länderna att påskynda den övergripande processen. Hur framgångsrikt ett land är i genomförandet av den riktmarkning som EU kräver bör vara en avgörande faktor för hur snabbt landet kan anslutas till EU.

2. Kommittén anser att man måste skapa en bra balans mellan bevarad entusiasm och stabilitet i det potentiella kandidatlandet å ena sidan och väl avvägda förberedelser inför anslutningsprocessen å den andra.

3. Kommittén anser att utvidgningen är viktig för både EU och för kandidatländer och potentiella kandidatländer med avseende på ekonomisk tillväxt, nödvändiga transport- och energivägar samt andra strategiska överväganden, och även med tanke på EU:s gemensamma värden, t.ex. frihet, demokrati och solidaritet. Utsikterna till en anslutning är särskilt viktiga för att kunna säkra fred och stabilitet på västra Balkan. Kommittén är dock oroad över att några EU-länder visar tecken på s.k. utvidgnings-trötthet och anser därför att man bör främja en större medvetenhet bland allmänheten om de möjligheter och utmaningar som ytterligare utvidgningar innebär.

4. Kommittén välkomnar den avsevärda förbättringen av den allmänna ekonomiska tillväxten, en övergripande makroekonomisk stabilitet och högre levnadsstandard i de potentiella kandidatländerna, men anser att man bör arbeta mer för att stärka rättsstaten och modernisera sociala strukturer. De makroekonomiska förbättringarna bör syfta till att öka medborgarnas livskvalitet i dessa länder. Regionkommittén anser i synnerhet att rättsstaten bör stärkas – bland annat genom lagreformer – och kampen mot korruption och organiserad brottslighet, inklusive människosmuggling, bör ha högsta prioritet i alla potentiella kandidatländer.

5. Kommittén uppmanar alla potentiella kandidatländer att upprätthålla och förstärka sina goda grannförbindelser, eftersom dessa relationer utgör en viktig del av arbetet med att närma sig Europeiska unionen. Kommittén vill också betona att länderna på västra Balkan måste anstränga sig ytterligare för att hitta ömsesidigt acceptabla lösningar på olösta problem i förhållande till deras grannländer.

Kommunikation

6. Regionkommittén betonar att bra kommunikation är avgörande för att utvidgningsstrategin fortsatt ska lyckas. Man måste informera bättre om den pågående utvidgningsprocessens fördelar och utmaningar, men även öka förståelsen och acceptansen för att processen måste ske successivt och varsamt. Alla myndighetsnivåer i potentiella kandidatländer bör stödjas i arbetet med att informera allmänheten om europeiska värderingar och fördelarna med att närma sig ett medlemskap i EU samt om villkoren för ett EU-medlemskap. Här bör man säkerställa att kommissionens meddelanden om utvidgning offentliggörs på de potentiella kandidatländernas språk, inbegripet minoritetsspråken.

7. Kommittén rekommenderar att EU:s nya finansieringsinstrument, instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA), bör användas för att öka medvetenheten om EU-integrationen och främja gränsöverskridande samarbete, stärka kompetensen i lokala och regionala myndigheters sammanslutningar på västra Balkan och göra dem delaktiga i anslutningsprocessen.

8. Kommittén rekommenderar förbättrad s.k. vertikal kommunikation mellan centralregeringar som är ansvariga för EU-integrationen i respektive land och lokala och regionala myndigheter samt sammanslutningar av lokala myndigheter.

Kapacitetsuppbyggnad och gränsöverskridande samarbete

9. Regionkommittén anser att stödåtgärder som knyter samman människor på lokal och regional nivå och främjar samarbete mellan EU och potentiella kandidatländer är värdefulla instrument för kulturell och politisk förståelse, något som kan avlägsna osäkerheten om ländernas integrationsförmåga. Kommittén erinrar om den viktiga roll som spelades av vänorter och vänortslänkande samarbete efter de historiska händelserna kring 1990.

10. Kommittén skulle vilja se fler åtgärder för att främja samarbete mellan regioner respektive kommuner i EU-medlemsstater och potentiella kandidatländer som komplement till de gränsöverskridande mekanismer som redan finns. Detta skulle till exempel uppmuntra de potentiella kandidatländernas integrering i europeiska grupperingar för territoriellt samarbete (EGTS) (!).

(!) EGTS – Europeisk gruppering för territoriellt samarbete.

11. Kommittén betonar att det är viktigt att bygga upp den offentliga förvaltningens kapacitet, inte minst på lokal och regional nivå, för att Köpenhamnskriterierna ska kunna uppfyllas. Lokala och regionala myndigheter i de berörda länderna har inte fått tillräckligt med information och saknar i allmänhet fortfarande kapacitet för att absorbera EU:s finansiella stöd. ReK kan här spela en viktig roll när det gäller att främja utbildningsseminarier som syftar till att sprida bästa praxis och utbyta erfarenheter som EU:s regionala och lokala myndigheter har inhämtat.

12. Kommittén välkomnar avtalet om förenklade viseringsregler mellan EU och de potentiella kandidatländerna, eftersom det är ett viktigt steg för att förenkla kontakter mellan människor – inte bara mellan människorna i länderna på västra Balkan, utan även mellan människor i EU-länder och potentiella kandidatländer.

13. Kommittén konstaterar att det krävs ytterligare kapacitetsuppbyggnad vid lokala och regionala myndigheters sammanlutningar i potentiella kandidatländer eftersom de lokala och regionala myndigheterna för närvarande inte är tillräckligt involverade i anslutningsprocessen till EU.

14. Kommittén välkomnar projekt som knyter samman lokala myndigheter i EU-länder och potentiella kandidatländer, t. ex. det utbytesprojekt som omfattade en tredjedel av Serbiens kommuner och som syftade till att introducera dem i gemenskapens praxis vad gäller projektförvaltning och hjälpa dem att upprätta kontakter mellan lokala myndigheter i EU och Serbien.

15. Regionkommittén uppmanar centrala, regionala och lokala myndigheter att bygga upp kapaciteten i de potentiella kandidatländer, så att deras politik på miljöområdet överensstämmer med EU:s rekommendationer.

16. I de potentiella kandidatländerna är demokratin ung och ömtålig. Målmedvetna och uthålliga insatser krävs för att utveckla och befästa den representativa demokratis institutioner och spelregler. Det gäller i särskilt hög grad på lokal och regional nivå med tanke på dessa nivåers avgörande betydelse för ett stabilt och öppet demokratiskt samhälle och för god samhällsstyrning (good governance).

Det civila samhället och det offentliga livet

17. Kommittén anser att den civila sektorn är en mycket viktig faktor för att bygga upp ett demokratiskt samhälle. En fortsatt utveckling och kapacitetsuppbyggnad av denna sektor behövs för att underlätta dess betydande arbete för att öka insyn och öppenhet samt främja demokrati. Den civila sektorn kan spela en viktig roll för att informera allmänheten om EU och för att underlätta medborgarnas deltagande i anslutningsprocessen.

18. Kommittén vill se en fortsatt förbättring av kvinnors, barns och äldres rättigheter. Ytterligare steg bör tas för att

förbättra lika möjligheter, säkerställa bättre sysselsättning och uppmuntra till mer aktivt deltagande av kvinnor i det politiska livet. Kvinnors, barns och äldres skydd mot våld, inbegripet människosmuggling, måste stärkas.

19. Kommittén uppmanar till ytterligare förbättringar av de funktionshinderades situation. Särskilt viktigt är att öka funktionshinderades möjligheter till arbete, eftersom det är ett viktigt steg för att helt kunna integrera dessa människor i samhället.

20. ReK uppmanar till ytterligare förbättringar av minoriteternas rättigheter och till att förutsättningar skapas för att de ska kunna ge uttryck för och utveckla sin kultur. Det krävs också kraftfulla insatser för att förbättra attityden till etniska grupper och arbeta för tolerans och försoning.

B Läderspecifika kommentarer

Albanien

21. Regionkommittén välkomnar att den offentliga förvaltningen blivit bättre, särskilt utvecklingen vad gäller förbättrade folkbokföringsregister och ID-kort samt att biometriska pass införts. Kommittén har förhoppningar om att detta kommer att bidra till en bättre valprocess, då de senaste lokala valen inte genomfördes i enlighet med internationella förpliktelser och normer.

22. Regionkommittén välkomnar att regeringen anlagt ett mer strategiskt synsätt vad gäller att bekämpa korruption. Korruptionen är dock fortfarande mycket utbredd och utgör ett mycket allvarligt problem i Albanien. Vidare är rättssystemet svagt, trots vissa förbättringar, och i stort behov av fortsatta reformer, särskilt vad gäller oberoende, insyn, öppenhet och effektivitet. Därför är det särskilt viktigt att den planerade strategin för korruptionsbekämpning för år 2007–2013 kommer på plats och genomförs med kraft i överensstämmelse med rekommendationerna från Europarådet och GRECO ⁽²⁾.

23. Kommittén noterar det mycket positiva klimat som råder i kontakten mellan olika religioner, något som är ett föredömligt exempel för regionen, men manar till förbättringar inom områden som mänskliga rättigheter och yttrandefrihet.

24. ReK uppmanar albanska myndigheter att fortsätta förbättra minoriteternas situation i linje med god praxis i EU och med Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter. Kommittén rekommenderar starkt att Albanien minoriteter ska representeras i landets parlament och att undervisningen i minoritetsspråk ska garanteras och utvidgas till att omfatta samtliga medlemmar av etniska minoritetsgrupper i landet.

25. Kommittén är medveten om Albanien försök att upprätthålla och utveckla fler goda förbindelser med angränsande EU-medlemsländer och andra potentiella kandidatländer.

⁽²⁾ GRECO, gruppen av stater mot korruption, upprättades år 1999 och är Europarådets redskap för att övervaka att stater efterlever organisationsnormer mot korruption. För mer information, se http://www.coe.int/t/dg1/Greco/Default_en.asp.

26. Kommittén anser att förvaltningskapaciteten behöver uppdateras ytterligare för att stabilitets- och associeringsavtalet ska kunna genomföras med framgång. De lokala myndigheternas förvaltningar och Albanien sammanslutning av lokala myndigheter behöver bygga upp ytterligare kapacitet för att kunna absorbera IPA-medel.

Bosnien och Hercegovina

27. Regionkommittén välkomnar att stabiliserings- och associeringsavtalet med EU har paraferats och uppmanar myndigheterna i Bosnien och Hercegovina att samarbeta vad gäller att uppfylla åtagandena i avtalet.

28. Regionkommittén välkomnar deklarationen om en reform av Bosnien och Hercegovinas polisstyrkor och uppmanar alla undertecknande parter att arbeta för en polisreform enligt EU:s principer. Reformen av polisstyrkorna förblir en förutsättning för undertecknandet av stabiliserings- och associeringsavtalet.

29. Regionkommittén välkomnar att de lokala förvaltningsstrukturerna i Bosnien och Hercegovina medvetet strävar efter att införa europeiska bästa metoder för att förbättra tillhandahållandet av tjänster. Vi välkomnar även den beredvillighet att samarbeta som sammanslutningar av lokala myndigheter i båda entiteterna visar för att förbättra lokala tjänster till medborgarna.

30. Kommittén välkomnar de fortsatta lokala myndighetsreformerna och noterar att lagstiftningen vad gäller lokalt självstyre i de båda områdena överensstämmer med Europarådets stadga om kommunalt självstyre.

31. Kommittén anser att förvaltningskapaciteten behöver uppdateras ytterligare för att stabilitets- och associeringsavtalet ska kunna genomföras med framgång. De lokala myndigheternas förvaltningar och sammanslutningar av lokala myndigheter från båda entiteterna behöver ytterligare kapacitetsuppbyggnad för att kunna absorbera och dra full nytta av IPA-medel.

32. Kommittén välkomnar de framsteg som gjorts för återvändande flyktingar och internflyktingar, och uppmanar berörda organisationer och byråer att fortsätta arbetet med att förbättra villkoren för ett varaktigt återvändande.

33. Kommittén välkomnar det förbättrade samarbetet med den internationella krigsribunalen för f.d. Jugoslavien, vilket verkar ligga på en allmänt tillfredsställande nivå, men fullt samarbetsvilja krävs för att ett stabiliserings- och associeringsavtal ska kunna undertecknas.

Serbien

34. Kommittén uppmanar Serbien att fortsätta närma sig EU och eftersträva fredlig samlevnad med alla grannar.

35. Regionkommittén välkomnar att processen rörande stabiliserings- och associeringsavtalet med EU har inletts, och uppmanar Serbien att fortsätta arbetet med att uppfylla landets

åtaganden gentemot den internationella tribunalen för f.d. Jugoslavien, eftersom detta fortfarande är ett krav för ytterligare integration i EU.

36. Kommittén är medveten om de framsteg som har gjorts med att reformera den offentliga förvaltningen enligt europeiska normer och noterar den goda administrativa kapacitet som Serbien har visat i förhandlingarna om stabiliserings- och associeringsavtalet.

37. Kommittén välkomnar justitieministeriets initiativ till en djuplodande granskning av rättssystemet, eftersom genomförandet av det regelverk som den nya konstitutionen har inneburit ännu inte avslutats. Ytterligare insatser behövs för att säkerställa rättssystemets oberoende, ansvarighet och effektivitet.

38. Kommittén välkomnar fortsatt genomförande av den nationella strategin för att bekämpa korruption, men noterar att korruptionen fortfarande är mycket utbredd och utgör ett allvarligt problem i Serbien.

39. Kommittén välkomnar den större respekten för och det bättre skyddet av minoriteters rättigheter och uppmanar regeringen att inrikta sina insatser på att förbättra rättigheterna för olika grupper, särskilt på områdena utbildning, social trygghet, hälsovård, bostäder och sysselsättning.

40. Kommittén uppmanar det serbiska parlamentet att ratificera Europarådets stadga om lokalt självstyre.

41. Kommittén anser att den administrativa kapaciteten behöver uppdateras ytterligare för att stabilitets- och associeringsavtalet ska kunna genomföras med framgång. De lokala myndigheternas förvaltningar och Serbiens ständiga konferens för städer och kommuner behöver bygga upp sin kapacitet ytterligare för att kunna absorbera och dra full nytta av IPA-medel.

Kosovo (enligt FN:s säkerhetsråds resolution 1244)

42. Regionkommittén anser att Kosovos självständighetsförklaring av den 17 februari nu är ett faktum, och välkomnar beslutet att inleda rättsstatsinsatsen EULEX Kosovo inom ramen för den europeiska säkerhets- och försvarspolitik (ESFP). Det ligger i allas intresse att rättsstaten och stabiliteten upprätthålls. Fredlig samlevnad mellan de etniska grupperna måste finnas.

43. Kommittén välkomnar införandet av en strategi och handlingsplan för en offentlig förvaltningsreform 2006–2011, eftersom den offentliga förvaltningen är svag och ineffektiv och eftersom reformer just har påbörjats.

44. Kommittén anser att trots att framsteg har gjorts på lokal myndighetsnivå, så är den administrativa kapaciteten fortsatt svag.

45. Kommittén välkomnar att det har inrättats en byrå för bekämpning av korruption i Kosovo, men anser att det saknas en tydlig politisk vilja att bekämpa korruptionen, vilket fortfarande utgör ett stort problem. Såväl vidareutbildning för byråns personal som fortsatt arbete med att utveckla de rättsliga ramarna och genomförandeåtgärder behövs.

46. Kommittén beklagar att det har gjorts så få framsteg med avseende på medborgerliga och politiska rättigheter och friheter, och uppmanar Kosovos myndigheter att, som ett viktigt steg mot försoning, företa ytterligare undersökningar om de över 2 000 personer som ännu saknas.

47. Kommittén välkomnar det faktum att valen i Kosovo i november 2007 genomfördes fredligt, och uppmanar Kosovos och Serbiens myndigheter att fortsätta arbeta för en fredlig lösning av den aktuella politiska situationen. Vi är övertygade om att det inte finns utrymme för våld i Kosovo och att ett multietniskt Kosovo endast kan byggas genom samarbete mellan landets alla folkgrupper.

Montenegro

48. Regionkommittén välkomnar undertecknandet av stabilitets- och associeringsavtalet med EU, och uppmanar Montenegros regering att fortsätta arbetet med de förpliktelser som nämns i avtalet och att följa riktlinjerna i utkastet till en färdplan för genomförandet.

49. Kommittén välkomnar att landets nya konstitution har antagits.

50. Kommittén kan konstatera de goda resultat som Montenegro efter sin självständighet har uppnått vad gäller att skapa

goda bilaterala relationer med utvidgningsländer och angränsande EU-stater samt landets stora framsteg med att delta i regionala initiativ och att bli medlem i Europarådet.

51. Kommittén välkomnar de åtgärder som regeringen har vidtagit för att bekämpa organiserad brottslighet och korruption, men noterar att dessa frågor fortfarande ses som ett stort problem. Vi rekommenderar regeringen att fortsätta förbättra åtgärderna mot korruption och öka arbetsinsatsen för att bekämpa penningtvätt. Man bör framför allt fortsätta att reformera rättssystemet.

52. Regionkommittén noterar den fortsatta reformen av den offentliga förvaltningen och rekommenderar ytterligare kapacitetsuppbyggnad särskilt på områdena insyn och öppenhet, ansvarsskyldighet, offentlig upphandling samt förvaltning av offentliga resurser och tillståndsförfaranden.

53. Kommittén anser att den administrativa kapaciteten behöver uppdateras ytterligare för att stabilitets- och associeringsavtalet ska kunna genomföras med framgång. De lokala myndigheternas förvaltningar och Montenegros sammanslutning av lokala myndigheter behöver bygga upp ytterligare kapacitet för att kunna absorbera och dra full nytta av IPA-medel.

Bryssel den 10 april 2008

Regionkommitténs

ordförande

Luc VAN DEN BRANDE

Yttrande från Regionkommittén om "Unga människors fulla deltagande i samhället"

(2008/C 172/13)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDUNKT

- Regionkommittén beklagar att kommissionen i meddelandet visserligen tar upp det samarbete som krävs mellan politik och intressegrupper på europeisk, nationell, regional och lokal nivå vid utarbetandet av ungdomsstrategin men inte går närmare in på den roll som den lokala och regionala nivån spelar i ungdomspolitikerna.
- Kommittén understryker att ungdomspolitikerna framför allt genomförs på lokal och regional nivå. Lokala och regionala strategier bidrar i hög utsträckning till att väl genomtänkta åtgärder genomförs för en bättre grund- och vidareutbildning, för en bättre anpassning till samhälle och yrkesliv och för ett aktivt medborgerligt engagemang från ungdomarnas sida.
- Kommittén anser liksom kommissionen att det måste vara de nationella och regionala (allmänna och yrkesinriktade) utbildningssystemens uppgift att förmedla nyckelkompetens som är relevant för arbetsmarknaden. Man får dock inte glömma att en solid grundutbildning som ger allmänbildning och utvecklar personligheten också har en avgörande betydelse, särskilt för individens personliga delaktighet i samhällslivet.
- Kommittén anser till skillnad från kommissionen att det är personlighetsutvecklingen som helhet snarare än utvecklingen av nyckelkompetenser som måste stå i förgrunden hos barn i förskoleåldern.
- Kommittén anser att det utbildningssystem som många länder har med en kombination av utbildning på företag och i skolan är den lämpligaste utbildningsformen om man vill få in så många unga människor som möjligt i yrkeslivet och beklagar att yrkesutbildning i många länder betraktas som mindre attraktivt och acceptabelt.

Föredragande: Gebhard HALDER – Talman i Vorarlbergs delstatsparlament (AT–PPE)

Referensdokument

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om att främja unga människors fulla deltagande i utbildning, arbetsliv och samhälle

KOM(2007) 498 slutlig

Politiska rekommendationer

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

Allmänna kommentarer till kommissionens meddelande

1. Regionkommittén konstaterar att ungdomarna utgör ett samhälles utvecklingspotential. Framtiden för Europeiska unionen, för medlemsstaterna på nationell, regional och lokal nivå blir allt mer avhängig av att man lyckas skapa ett barn- och ungdomsvänligt samhälle.
2. Kommittén betonar att ungdomar också är en avgörande faktor för de europeiska regionernas och kommunernas ekonomiska styrka och deras förmåga att klara sig i den globala konkurrensen. Medborgarnas engagemang är dessutom en viktig bas för den sociala sammanhållningen och en fortsatt fredlig och demokratisk utveckling i Europa och måste grundläggas redan i ungdomen.
3. Kommittén hänvisar till Regionkommitténs yttrande om Europas demografiska framtid ⁽¹⁾. Enligt detta föds det färre barn än vad som behövs för att upprätthålla befolkningstalen. Detta leder till stora förändringar i befolkningens storlek och åldersstruktur i Europa och understryker behovet av en hållbar politik som är rättvis över generationerna.
4. Regionkommittén erkänner därför att den europeiska pakt för ungdomsfrågor ⁽²⁾ som rådet antog under våren 2005, kommissionens meddelande om EU:s ungdomspolitik ⁽³⁾ samt kommissionens aktuella meddelande som är föremål för detta yttrande tar upp ett synnerligen viktigt tema.
5. Regionkommittén stöder den övergripande strategi som kommissionen föreslår. Det är viktigt att man genomgående tar hänsyn till unga människors intressen inom all politik och på så sätt uppnår en starkare fokusering på ungdomars speciella behov.
6. Kommittén pekar på att behörigheten att genomföra lämpliga åtgärder på de områden som berörs i meddelandet – allmän utbildning och yrkesutbildning, ungdomsfrågor och sysselsättning – ligger hos medlemsstaterna respektive de lokala och regionala myndigheterna. Den europeiska nivån har här bara en samordnande, understödande och kompletterande funktion.

⁽¹⁾ Yttrande från Regionkommittén om Europas demografiska framtid, CdR 341/2006 rev. 3.

⁽²⁾ Bilaga 1 till ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Bryssel den 22–23 mars 2005 (7619/05).

⁽³⁾ Meddelande från kommissionen till rådet om Europeiska unionens ungdomspolitik – 'Ta tillvara ungdomarnas intressen i Europa – Genomförande av europeiska ungdomspakten och främjande av ett aktivt medborgarskap', KOM(2005) 206 slutlig.

7. Regionkommittén uppmanar därför kommissionen att undersöka om de planerade åtgärderna ligger i linje med den princip om subsidiaritet och proportionalitet som stärkts i EU:s reformfördrag.

8. Kommittén konstaterar att kommissionen inte lagt fram någon konsekvensbedömning med meddelandet och beklagar att kommissionen inte går närmare in på den ytterligare administrativa och finansiella belastning som genomförandet kommer att leda till på lokal och regional nivå.

Konsekvenser för den regionala och lokala nivån

9. Regionkommittén beklagar att kommissionen i meddelandet visserligen tar upp det samarbete som krävs mellan politik och intressegrupper på europeisk, nationell, regional och lokal nivå vid utarbetandet av ungdomsstrategin men inte går närmare in på den roll som den lokala och regionala nivån spelar i ungdomspolitik.

10. Kommittén understryker att ungdomspolitik framför allt genomförs på lokal och regional nivå. Lokala och regionala strategier bidrar i hög utsträckning till att väl genomtänkta åtgärder genomförs för en bättre grund- och vidareutbildning, för en bättre anpassning till samhälle och yrkesliv och för ett aktivt medborgerligt engagemang från ungdomarnas sida. Just på lokal och regional nivå kan man fokusera starkare på ungdomars särskilda behov och därmed handla mer målinriktat.

11. Kommittén uppmanar kommissionen att ta hänsyn till den nationella, regionala och lokala mångfalden på området utbildning, ungdomar och sysselsättning. Vid utformningen och genomförandet av de samordnande, understödande och kompletterande åtgärderna bör inte bara den nationella nivån utan även den lokala och regionala nivån involveras.

Bättre och mer utbildning för alla unga människor

12. Regionkommittén betonar att de europeiska utbildningssystemen för grund- och yrkesutbildning är nyckelfaktorer för utvecklingen av EU:s konkurrensförmåga på lång sikt och ställer sig därför positiv till innehållet i arbetsprogrammet "Utbildning 2010" ⁽⁴⁾ men pekar samtidigt på att man bör respektera medlemsstaternas och den lokala och regionala nivåns ansvar för innehållet i utbildningen och utformningen av utbildningssystemen samt mångfalden i kulturen och språken.

⁽⁴⁾ Detaljerat arbetsprogram för uppföljningen av målen för utbildningssystemen i Europa, EGT C 142, 14.6.2002, s. 1.

13. Kommittén anser liksom kommissionen att det måste vara de nationella och regionala (allmänna och yrkesinriktade) utbildningssystemens uppgift att förmedla nyckelkompetens som är relevant för arbetsmarknaden. Man får dock inte glömma att en solid grundutbildning som ger allmänbildning och utvecklar personligheten också har en avgörande betydelse, särskilt för individens personliga delaktighet i samhällslivet.

14. Kommittén anser till skillnad från kommissionen att det är personlighetsutvecklingen som helhet snarare än utvecklingen av nyckelkompetenser som måste stå i förgrunden hos barn i förskoleåldern. Ändå kan man redan hos mycket små barn, bland annat genom tekniska och naturvetenskapliga lekar, på ett lekfullt sätt väcka potentialer och främja intressen som kan få mycket stor betydelse för deras yrkesinriktning senare i livet.

15. Kommittén pekar på vikten av att främja språkinläring inom ramen för de små barnens uppfostran. Detta är särskilt viktigt hos invandrabarn. På så sätt skapar man också förutsättningar för inläring av ytterligare språk i ett senare stadium.

16. Kommittén anser att det utbildningssystem som många länder har med en kombination av utbildning på företag och i skolan är den lämpligaste utbildningsformen om man vill få in så många unga människor som möjligt i yrkeslivet och beklagar att yrkesutbildning i många länder betraktas som mindre attraktivt och acceptabelt. Detta utbildningssystem, liksom alla andra postgymnasiala eller akademiska utbildningar, ställs i dag dock inför allt högre kvalifikationskrav från många olika arbetsplatser. Man bör också göra detta utbildningssystem mer attraktivt, framför allt genom att förbättra genomströmningen till universiteten i detta kombinerade system.

17. Regionkommittén anser därför att utbildningsnivån generellt sett måste höjas. För detta krävs högt kvalificerade och motiverade lärare och utbildare som inte bara har ämneskunskaper och pedagogisk kompetens utan också har kompetens att arbeta med social integration⁽⁵⁾. Dessutom måste läroplanerna återspegla arbetsmarknadens krav.

18. Kommittén ställer sig positiv till att kommissionen uppmanat medlemsstaterna att genomföra den europeiska referensramen för kvalifikationer och anser att man i samband med detta bör ta hänsyn till den nationella och regionala mångfalden i utbildningsväsendet. Så bör man till exempel finna lösningar för hur man ska integrera yrkesinriktade utbildningsmoduler.

19. Kommittén framhäver betydelsen av EU:s program för livslångt lärande och EU:s program "Aktiv ungdom". Dessa program, i vilka EU betonar den gränsöverskridande mobiliteten och det formella och informella lärande som hänger samman med denna, är ett värdefullt komplement till den nationella, regionala och lokala utbildningspolitiken.

20. Kommittén uppmanar kommissionen att i meddelandet och i de åtgärder som den fastställer (t.ex. i EU-programmen) gå in närmare på situationen för missgynnade ungdomar. Om man vill kunna ge dessa en möjlighet att utveckla sina individuella

möjligheter och en möjlighet till integration på arbetsmarknaden kan modeller som den integrerande yrkesutbildningen vara till hjälp. Sådana modeller ger missgynnade ungdomar en möjlighet att genomgå en utbildning under längre tid eller genomföra delar av den. I detta sammanhang är det också viktigt med ett intensivt socialt stöd till och handledning av ungdomarna. Detta är ett arbete som endast kan utföras på lokal och regional nivå. Dessa modeller kan också hjälpa till att minska andelen studieavbrott, som fortfarande ligger på en hög nivå.

Ungdomar och sysselsättning: en utmaning för Europa

21. Regionkommittén konstaterar att övergången från skola till yrkesliv blir allt svårare för unga människor.

22. Samtidigt råder i många europeiska regioner redan nu den paradoxala situationen med å ena sidan en på sina håll betydande ungdomsarbetslöshet⁽⁶⁾ och å andra sidan en brist på – främst högkvalificerad – arbetskraft. Denna brist kommer att bli ännu större i framtiden.

23. Kommittén framhäver att anpassningen till samhälle och yrkesliv är särskilt svår för unga människor i mindre gynnade städer och landsbygdsområden och vill därför peka på vikten av såväl europeisk och nationell som regional och lokal politik för konvergens och för en förbättring av den regionala konkurrensförmågan, också för att skapa förutsättningar för kvalificerade ungdomar att stanna kvar i dessa regioner.

24. Kommittén håller med kommissionen om att sysselsättningen bland ungdomarna bör ägnas särskild uppmärksamhet i de nationella reformprogrammen för tillväxt och sysselsättning och anser att dessa reformprogram måste stämmas av optimalt mot de åtgärder som fastställs i arbetsprogrammet "Utbildning 2010".

25. ReK anser att Lissabonstrategins metoder för inbördes utvärdering, som används på regeringsnivå i EU-medlemsstaterna, bör utvidgas så att lokala och regionala myndigheter och andra berörda parter kan dra nytta av denna inbördes utvärdering i EU som helhet, i syfte att utforska olika lokala och regionala åtgärder för att lösa problemet med ungdomar som inte arbetar eller utbildar sig.

26. Kommittén betraktar ökningen av osäkra arbetsförhållanden med begränsad arbetsplatstrygghet som ett grundläggande problem för framför allt unga arbetstagare, eftersom dessa under många år ofta inte kan skapa sig några stabila eller rimliga arbets- eller inkomstförhållanden och därmed inte föra ett självständigt liv.

27. Kommittén uppmanar därför EU-institutionerna, medlemsstaterna och den lokala och regionala nivån att om de genomför flexicurity se till att det råder en bra balans mellan arbetsgivarnas och arbetstagarnas intressen samt mellan flexibilitet och trygghet. Unga människors integrering i samhället får inte heller försvåras.

⁽⁵⁾ Jfr kommissionens meddelande "Bättre utbildning för lärare" KOM (2007) 392 slutlig och "Slutsatser från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet den 15 november 2007 om bättre utbildning för lärare", EUT C 300, 12.12.2007, s. 6.

⁽⁶⁾ Ungdomsarbetslösheten ligger enligt meddelandet i genomsnitt på 17,4 %.

28. Kommittén anser att kommissionen inte ägnar sysselsättningen bland missgynnade ungdomar tillräcklig uppmärksamhet. Vid sidan av preventiva åtgärder, som främst rör ungdomars arbetsmarknadsinriktade utbildning, krävs det intensiva – även sociala – för individen skraddarsydda stödåtgärder för ungdomars integration på arbetsmarknaden och då särskilt för missgynnade ungdomar. Det viktiga – vilket också anges i den europeiska sysselsättningsstrategin – är att man fullständigt och inom så kort tid som möjligt integrerar alla ungdomar i sysselsättningsprocessen. För detta ändamål kan det också krävas nätverk för att fånga upp arbetssökande missgynnade ungdomar samt offentligt finansierade kvalificerings- och sysselsättningsprogram med speciell inriktning på ungdomar ⁽⁷⁾.

29. Kommittén pekar på att EU:s strukturfonder, särskilt Europeiska socialfonden, gör det möjligt att främja sådana projekt och stöder kommissionens förslag i meddelandet om att stärka fondens fokusering på sysselsättning bland ungdomar, om de regionala förhållandena – hög ungdomsarbetslöshet – kräver detta.

30. Kommittén anser att det är en viktig uppgift på nationell, regional och lokal nivå att förbättra ungdomarnas anställbarhet och deras beredskap att söka arbete. Man bör bland annat arbeta mer med personlig yrkes- och studievägledning och de möjligheter denna ger att informera om framtidsyrken. På så sätt skulle man också kunna bidra till att uppnå en jämvikt mellan könen i olika yrkesgrupper.

31. Kommittén stöder kommissionens förslag om en europeisk kvalitetsstadga för praktikperioder av rekommenderande natur, allra helst eftersom praktikanterna – som håller på att bli alltmer verksamma över gränserna – delvis utnyttjas som "billig arbetskraft". Ordentliga praktikplatser ger unga människor värdefulla möjligheter att skaffa sina första yrkeserfarenheter, vilket kan spela en ofta viktig och avgörande roll för senare yrkesval eller vidareutbildning. Man måste också motivera unga människor under utbildning att genomgå praktik och öka deras möjligheter att göra detta.

32. Kommittén pekar på att den yrkesinriktade vidareutbildningen får allt större betydelse vid sidan av grundutbildningen. De tekniska kunskaperna och de färdigheter som efterfrågas i arbetsprocessen förändras hastigt. Utmaningen ligger därför i att göra vidareutbildningen mer attraktiv, att skapa större öppenhet för den och att utvidga de åtgärder som står till buds. För unga människor som inte har en tillräcklig grundutbildning är det viktigt att de kan ta igen de kunskaper och färdigheter som de saknar (en andra chans) ⁽⁸⁾.

⁽⁷⁾ I viss utsträckning måste man inrätta ett lättillgängligt utbud för marginaliserade ungdomar med bristfällig utbildning för att ge dem möjlighet att få "arbetslivserfarenhet". Ett sätt att motivera företaget att anställa unga som är nya på arbetsmarknaden är att (delvis och) under begränsad tid avlasta dem lönekostnaderna. Det finns undersökningar som visar att den nationalekonomiska effekten kan vara klart positiv om man tar med i beräkningen de samhällspolitiska konsekvenserna av ett större antal långtidsarbetslösa ungdomar.

⁽⁸⁾ Dessa utbildningsåtgärder, som också kan få stöd genom Europeiska socialfonden, är en nödvändig förutsättning för att de ska få fotfäste på arbetsmarknaden. Man kan t.ex. nämna "alfabetiseringskurser" och "inhämtning av den obligatoriska skolans kunskaper".

Utnyttja alla unga människors fulla potential

33. Regionkommittén konstaterar att det till övervägande del är barn och ungdomar från fattiga familjer som missgynnas på många olika sätt och som delvis lider av utslagning. Detta gäller både deras möjligheter till utbildning och sysselsättning och deras hälsosituation. Fattigdomen går dessutom ofta "i arv": Fattigdom och social utslagning i vuxen ålder är ett resultat av orättvis behandling i barndomen eller ungdomsåren.

34. Kommittén anser därför att bekämpningen av fattigdom och social utslagning måste prioriteras. Detta är i första hand en nationell, regional och lokal uppgift, som kräver ett samordnat agerande inom den ekonomiska politiken, sysselsättnings-, utbildnings- och socialpolitiken och innebär att man måste ta övergripande hänsyn till ungdomspolitiska aspekter.

35. Kommittén anser att man i första hand måste minska fattigdomsrisken för familjer med barn. Man måste särskilt uppmärksamma socioekonomiska faktorer som segregering och långtidsarbetslösa eller lågutbildade föräldrar för att kunna undvika fattigdomsfällor.

36. Regionkommittén påminner om att underhållet och utbildningen av föräldralösa barn och barn från problemfamiljer och arbetet för att ge dem förutsättningar för att leva ett självständigt liv ofta vilar just på de lokala och regionala myndigheterna.

37. Kommittén vill peka på att kunskaper i det språk som talas i landet där man vistas är en förutsättning för snabb integration, bättre skolresultat och större möjligheter på arbetsmarknaden och därmed också en viktig faktor i fattigdomsbekämpningen.

Aktiva unga medborgare

38. Regionkommittén framhäver att unga människors delaktighet – att de är med och utformar och deltar i samhällslivet – gör barn och ungdomar starkare, skapar självförtroende, främjar demokratin och ett aktivt engagemang.

39. Kommittén pekar på den särskilda betydelse som processer för delaktighet på lokal och regional nivå har. Deltagandet blir för unga människor särskilt tydligt och effektivt i de fall där de själva är med och utformar sin situation och får en omedelbar och direkt erfarenhet av effekterna av att delta.

40. Regionkommittén vill peka på att det är mycket viktigt att man låter barn och ungdomar komma i kontakt med de kommunala och regionala förvaltningsförfarandena genom att de får sätta sig in i lokala och regionala förtroendevaldas uppgifter, funktioner, ansvar och möjligheter att hjälpa människor på lokal och regional nivå att förändra sina arbets- och levnadsvillkor till det bättre.

41. Kommittén välkomnar ett erfarenhetsutbyte på europeisk nivå i syfte att stärka de lokala och regionala delaktighetsinitiativen och uppmanar medlemsstaterna och EU samt de lokala och regionala myndigheterna att utveckla en sektorsövergripande ungdomspolitik i nära samarbete med ungdomarna.

42. Kommittén ställer sig positiv till den regelbundna EU-rapport om ungdomsfrågor som kommissionen föreslår. Denna kan bidra till att man analyserar unga människors levnadsförhållanden och redogör för deras problem och den kan därmed ligga till grund för den sektorsövergripande ungdomspolitiken på nationell, regional och lokal nivå samt på EU-nivå. Man bör se upp så att man inte skapar nya rapporteringsplikter för medlemsstaterna, regionerna och kommunerna. De många rapporter som redan ska läggas fram och som också skildrar unga människors livssituation innehåller mycket av den information som behövs.

43. Kommittén betonar att volontärarbete för ungdomar är en viktig möjlighet för dem att dels delta aktivt i samhällslivet, dels också få sina första arbetslivserfarenheter och en bättre arbetslivsorientering.

44. Kommittén pekar på att volontärarbete också kan leda till att de förvärvar kunskaper och färdigheter som kan bli viktiga

i ett framtida yrkesliv. Att kvalifikationer som inhämtats inom ramen för ett sådant icke-formellt lärande erkänns är en förutsättning för att man ska kunna göra sådan verksamhet mer intressant för unga människor.

45. Kommittén ställer sig därför positiv till det ungdomspass som kommissionen infört inom ramen för EU-programmet "Aktiv ungdom" och som är ett individuellt intyg om kvaliteten på unga människors deltagande i olika programaktiviteter och stöder kommissionens planer på att komplettera den enhetliga gemenskapsramen för tydlighet i kvalifikationer och meriter (Europass) ⁽⁹⁾ med en framställning av de icke-formella kvalifikationer som förvärvats.

46. Både i fråga om ungdomars deltagande och volontärarbete anser kommittén att man på alla nivåer i större utsträckning måste se till att också missgynnade ungdomar i högre grad får tillträde till dessa.

Bryssel den 10 april 2008

Regionkommitténs
ordförande

Luc VAN DEN BRANDE

⁽⁹⁾ Se beslut nr 2241/2004/EG.